בפני ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26 **תב"כ 224/26**

בפני כב' המשנה לנשיא, השופט נעם סולברג

העותרות: 1. **זולת לשוויון וזכויות אדם, ע"ר** 580679371

2. **התנועה לרגולציה הוגנת, ע"ר** 580798361

שתיהן ע"י ב"כ עו"ד ד"ר יפעת סולל

סמטת יל"ג 4, תל-אביב

טלפון: 050-3777723

דוא"ל: yifat.solel@gmail.com

- נ ג ד -

המשיבים: 1. **ערוץ יהודי ישראלי בע"מ**, ח.פ. 514812403

באמצעות עוה"ד ממשרד דנינו-שי-משה

יגאל דנינו (מ.ר. 29418) ו/או שרית בר

רחוב כורי 2, חיפה

טל': 04-6359146; פקס: 04-6043539

דוא"ל: yigal@dsm-law.co.il

2. **הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו**

תשובת המשיבה 1 לעתירה למתן צו מניעה

המשיבה 1 מתכבדת להגיש את תשובתה לעתירה.

כבוד השופט מתבקש לדחות את העתירה, ולחייב את העותרות בהוצאות המשיבים ובשכר טרחת עורכי דינם.

תאריך חתימת המסמך: 16.10.2026

_____ _____

יגאל דנינו, עו"ד **שרית בר, עו"ד**

ב"כ המשיבה 1

א. <u>פתח דבר</u>

1. העתירה מבקשת למנוע מערוץ 14, עד ליום הבחירות, להזמין מועמדים לכנסת לראיונות. הסעד החריג והגורף מבוסס על הטענה שהערוץ מזמין ומארח מועמדים ממפלגות הימין בלבד. <u>אלא שטענה זו אינה נכונה</u>. העותרות אינן מגלות את הידוע להן: כי במשך שנים מתנהל נגד ערוץ 14 חרם תקשורתי מאורגן ושיטתי מצד גורמים פוליטיים במחנה האופוזיציה, וכי למרות זאת ערוץ 14 פנה, ומוסיף לפנות כל העת, למפלגות ולמועמדים מכל המחנות, לרבות מחנה האופוזיציה, אך נתקל בסירובים מפורשים, באי־מענה ובהדרה מסיקור אירועים מפלגתיים.

2. במשך שנים מתנהל נגד ערוץ 14 חרם תקשורתי ממוסד מצד גורמים פוליטיים ממחנה האופוזיציה: פוליטיקאים ומפלגות מסרבים להתראיין בערוץ, דוחים הזמנות להשתתף בתוכניותיו ולהגיב בהן, ובמקרים מסוימים אף מונעים מעיתונאיו לסקר אירועים מפלגתיים. לצד זאת הושמעו כוונות פומביות (יאיר גולן, יאיר לפיד) לסגירת ערוץ 14 עת יעלו לשלטון.

3. החרם מתבטא בפועל בדפוס חוזר של סירוב להתראיין בערוץ, אי־מענה לפניותיו והדרה מסיקור אירועים מפלגתיים. גם העומדת בראש העותרת 1 (מכון 'זולת'), ח"כ לשעבר זהבה גלאון, קראה לסגירת הערוץ ופרסמה קריאה לחרם צרכני על חברות המפרסמות בו. בבחירות 2022 מנעה מפלגת "מרצ בראשות זהבה גלאון" מערוץ 14 לסקר את מטה הבחירות שלה. במסגרת עתירה דחופה שהגיש ערוץ 14 לבג"ץ, הורה בית המשפט העליון לאפשר לערוץ להציב עמדת שידור במטה, לאחר שעמד על הפגיעה שנגרמה מחסימת הערוץ לצד מתן גישה לכלי תקשורת אחרים (בג"ץ 7232/22 **ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' מרצ – השמאל של ישראל בראשות זהבה גלאון ואח'**, פס' 22–28 (31.10.2022)).

4. גם במערכת הבחירות הנוכחית נמנעה מערוץ 14 גישה לסיקור אירועי מפלגות הדמוקרטים והרשימה המשותפת. יו"ר מפלגת הדמוקרטים יאיר גולן אסר על צוות ערוץ 14 להיכנס ולסקר את אירוע השקת הבחירות. ערוץ 14 הגיש עתירה מנהלית דחופה באותו יום, ומקוצר הזמן היא נמחקה (תיק 6501-08-26 **ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נגד מפלגת הדמוקרטים בראשות יאיר גולן**), ובמקומה הוגשה תביעה אזרחית (ת"א (מחוזי ת"א) 49614-08-26 **ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נגד מפלגת הדמוקרטים בראשות יאיר גולן** (הליך תלוי ועומד)). לא הבאנו עניין זה אלא כדי להראות שההליכים המשפטיים שנקט ערוץ 14 מוכיחים את ההיפך מטענת העותרות: שהערוץ חפץ מאוד לסקר את הנעשה בכל המפלגות ולהציג לצופים שלו את כל התמונה הפוליטית, כיוון שזהו אינטרס ראשון במעלה מבחינתו.

5. על אף האמור, ערוץ 14 אינו שוקט על שמריו מול החרם: הוא פנה באופן מסודר ושיטתי למפלגות, למנהיגיהן ולמועמדיהן מכל המחנות והזמין אותם להתראיין ולהשתתף בתוכניותיו. כמפורט בפרק ב' להלן, לצד המכתבים הכלליים נשלחו פניות פרטניות למועמדים, לשרים ולדובריהם. חלק מהפניות נדחו במפורש, חלקן לא נענו, ובמקרים אחרים הוצע מועמד חלופי או נדחה מועד.

ערוץ 14 שולח כתבים וצלמים לאירועים שמקיימות כל המפלגות ומסקר אותן. כך, סיקר בין היתר את אירועי הבחירות של המפלגות ביחד, ישר!, רע"מ, ישראל ביתנו, יש עתיד, כחול לבן וכיו"ב - למעט אלה שחסמו.

6. חרם זה הוא שהופך את תמונת העתירה למטעה. העתירה סופרת את המועמדים שהופיעו בפועל, אך אינה מציגה את מכלול ההזמנות, הסירובים ואי־המענה, ואינה מביאה בחשבון את חסימת הערוץ מאירועים מפלגתיים. לא ניתן לייחס לערוץ את היעדרם של מועמדים שבחרו לסרב להזמנה או לא להשיב, ואז להציג היעדרות זו כראיה לכך שלא הוזמנו.

לפנינו סיטואציה אבסורדית: רוב מחנה האופוזיציה שולל הופעות בערוץ 14 כאג׳נדה מקובעת, והעותרות - בשר מבשרו – עושות שימוש בתופעה פסולה זו כדי לתקוף את ערוץ 14 ולדרוש כי יפסיק לראיין מועמדים עד לבחירות.

המכתם ״**לבנים ללא תבן**״, המבוסס על הפסוק ״וְעַתָּה לְכוּ עִבְדוּ וְתֶבֶן לֹא יִנָּתֵן לָכֶם וְתֹכֶן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ״ (שמות, ה׳, יח) מתאים כאן.

ערוץ 14 מארח ומראיין מועמדים ונציגים ממחנה האופוזיציה כאשר הם נענים להזמנותיו. להלן נפרט מקרים, מועדי השידור וחומרים התומכים בכך בפרק העובדתי ובנספחים.

7. הנתונים שעליהם נשענת העתירה אינם נכונים או מלאים, ולמצער אינם מאפשרים להסיק את המסקנה שהיא מבקשת להסיק. הם מבוססים על ספירה מוגבלת של ראיונות בפרק זמן קצר, ואינם משקפים את מלוא הפניות, הסירובים, אי־המענה, הסיקור וההופעות לאורך התקופה. <u>בנסיבות אלה, לא הונחה תשתית עובדתית המוכיחה כי ערוץ 14 מזמין או מארח מועמדים ממפלגות הימין בלבד</u>. תחת זאת, הנתונים משקפים, בין היתר, את תוצאותיו של החרם התקשורתי המאורגן והשיטתי המוטל על הערוץ, שלמרבה האבסורד, העותרות תומכות בו בפה מלא.

<u>ב. התשתית העובדתית: ערוץ 14 פנה למפלגות מכל המחנות, אך נתקל בסירובים ובהדרה</u>

8. ביום 2.9.2026, במסגרת ההיערכות לסיקור מערכת הבחירות, שלח מנכ״ל ערוץ 14 מכתבים רשמיים למפלגות מכל המחנות הפוליטיים. בין המפלגות שאליהן נשלחו המכתבים: המפלגה המשותפת, ישראל ביתנו, ביחד, רע״ם, הדמוקרטים ומפלגת ישר. מדובר בפנייה יזומה, שנעשתה עוד לפני שניתן היה לייחס את היעדרם של מועמדים מסוימים מהשידורים לבחירה מערכתית של הערוץ.

<u>נספח 1</u> – מצ״ב העתק המכתבים שנשלחו וההודעה על שליחתם.

במכתבים הובהר כי הערוץ מבקש לתת לכל המפלגות, ללא יוצא מן הכלל, הזדמנות שווה להשמיע את עמדותיהן, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום. המפלגות התבקשו להציע נציגים לתוכניות החדשות, האקטואליה והאירוח, למסור את פרטי אנשי הקשר שלהן ולהעביר תגובות לאייטמים. כך נראית פנייה מערכתית פתוחה ושוויונית; אין בה בחירה של מפלגות ימין בלבד.

9. הפנייה הכללית לא הייתה מס שפתיים. לצד המכתבים נשלחו כל העת, פניות פרטניות חוזרות למועמדים ולדובריהם, ובהן הצעות לראיונות בתוכניות ובמועדים מוגדרים, באולפן או באמצעות צלם. הפניות נעשו ע״י המערכת ואנשי השטח: העורך הראשי, עורכים, תחקירנים, מגישים, והכול במסגרת העבודה היומיומית. לצורך הכנת תשובה זו נאספו התכתבויות המלמדות כי נציגי הערוץ ניסו לקדם הופעות בערוץ גם לאחר שלא התקבלה תשובה, ולמצוא מועדים או מועמדים חלופיים כאשר הדבר נדרש.

<u>נספח 2</u> – צילומי הודעות Whatsapp בין אנשי ערוץ 14 לבין דוברים ואישים ממחנה האופוזיציה.

הערה: בשל קוצר הזמן בהכנת התשובה, הבאנו רק חלק מהפניות.

10. בהתכתבויות המצורפות בנספח 2 ניתן לראות פניות ישירות לראשי מפלגות האופוזיציה "בואו להתראיין": גדי איזנקוט, נפתלי בנט, בני גנץ, אביגדור ליברמן, ועוד. כך, בהתכתבות עם דוברי נפתלי בנט נשלחה הזמנה להתראיין בתוכנית מיוחדת לקראת הבחירות, ובהמשך נבדקו מועדים נוספים; בתגובה אחת נאמר "**נוותר תודה**" ובאחרת - "**פחות רלוונטי**". בדומה, לדוברי בני גנץ נשלחו פניות חוזרות לתיאום ריאיון עם יו"ר המפלגה. כאשר נמסר שלא ניתן יהיה לתאם ריאיון עם גנץ, הציעה הדוברת מועמדים חלופיים ובהם רועי קונקול אשר הוזמן לראיון בערוץ והגיע. הערוץ לא הסתפק בפנייה אחת ולא ויתר על מתן במה למפלגה; הוא פעל לתאם הופעה של נציגיה.

11. במקרה נוסף, במסגרת הכנת כתבות פרופיל לקראת הכנסת הבאה, הציע הערוץ לצלם מועמד אחד מכל מפלגה ולהקדיש לו כתבה. לאחר שנשלחו פרטים על מתכונת יום הצילום ונעשתה פנייה חוזרת, נמסרה התשובה מטעם גדי איזנקוט: "**פחות יתאפשר איתו**" ומטעם אביגדור ליברמן: "**אנחנו נוותר**".

קיימות דוגמאות נוספות וכדי שלא להאריך כאן, נפנה לנספח 2 הממחיש את התגובות שהתקבלו: סירוב מפורש, דחייה מטעמי מועד, הצעת נציג חלופי, או היעדר תשובה.

12. עם זאת, לצד הפניות והסירובים, הערוץ שידר ראיונות עם מועמדים ונציגים ממחנה האופוזיציה או כאלה שאינם מזוהים עם הקואליציה. כך, ירון זליכה התראיין ביום 14.8.2026 ושוב ביום 22.9.2026; ח"כ שרן השכל התראיינה ביום 25.8.2026; ורועי קונקול, שהוצע על ידי נציגת בני גנץ כחלופה לריאיון עם יו"ר המפלגה, התראיין ביום 4.10.2026 וביום 14.10.2026. יש לציין כי בחודשים שקדמו למערכת הבחירות התארחו בערוץ אישים נוספים: ירון זליכה (22.9.2026); ח"כ יסמין סאקס פרידמן (יש עתיד) (26.7.2026); ח"כ סימון דוידסון (יש עתיד) (27.7.2026); ח"כ עודד פורר (ישראל ביתנו) (25.05.26 ; 10.06.26 ; 15.09.26).

רוצה לומר, כל אימת שאושיה פוליטית, גם אם אינה משתייכת לקואליציה, מסכימה לבקשת ערוץ 14 לבוא ולהתראיין, ערוץ 14 שמח לראיין.

<u>נספח 3</u> – רשימת ראיונות וסיקורים של אישים שאינם ממחנה הקואליציה מהעת האחרונה.

13. בערוץ 14 משודרת בימים אלה הסדרה "על שולחן המנתחים", שבה בכל פרק עולה אחד המועמדים לניתוח, בהיבטים של: הערכת הון עצמי, שפת הגוף, רטוריקה ולבוש. מומחים מתחומים שונים מציגים ניתוח של המועמד, וזאת במטרה להעמיק את ההיכרות של הצופים עם המועמדים. לכל אישיות מוקדש פרק נפרד באורך של כ-25 דקות. האישים בסדרה הם מכל הקצוות. הנה פירוט של הפרקים ששודרו ואלה שעתידים להיות משודרים:

<u>שידור פרקי הסדרה "על שולחן המנתחים"</u>

שם האישיות	שודר בתאריך	ישודר בתאריך
אביגדור ליברמן	11.10.2026	
איתמר בן גביר	12.10.2026	
מנסור עבאס	13.10.2026	
יאיר גולן	14.10.2026	
אחמד טיבי		17.10.2026
בצלאל סמוטריץ		19.10.2026
אריה דרעי		20.10.2026
יעקב אשר		24.10.2026
גדי איזנקוט		25.10.2026
בנימין נתניהו		26.10.2026

14. חשוב להבין, בניגוד לרושם העולה מן העתירה, כי ערוץ 14 הוא ערוץ שואף חיים: מטרת העל שלו היא לשדר טלוויזיה מקצועית, מעניינת ומושכת צופים. גיוון המשתתפים והמרואיינים הוא מרכיב מרכזי בשידור איכותי, ולכן הערוץ פועל באופן יזום כדי להביא לשידוריו אנשי ציבור מכל קצות הקשת הפוליטית ולהעניק להם במה להתראיין ולהציג את עמדותיהם.

החרם התקשורתי שמוטל על ערוץ 14 פוגע בו ובצופים שלו. האינטרס של כל ערוץ טלוויזיה הוא שהצופה יקבל בערוץ "חבילה כוללת", המקיפה את כל החדשות המעניינות ואת כל האנשים שבמרכז השיח הציבורי, אחרת הצופה ימצא את מבוקשו בערוצים אחרים – בלחיצת כפתור בשלט. החרם עושה לערוץ 14 רק נזק.

הטענה שערוץ 14 מדיר מאולפניו בכוונה כמחצית מהמפלגות מגלה, במקרה הטוב, חוסר הבנה מוחלט בתקשורת.

15. התמונה העולה מהחומר העובדתי המוצג אינה של ערוץ המזמין מועמדים ממחנה פוליטי אחד בלבד. הערוץ פנה בכתב לכלל המפלגות, פנה שוב ושוב למועמדים ולדובריהם, הציע ראיונות ותיאומים חלופיים, ואף שידר ראיונות כאשר נציגי המחנה האחר נענו. מנגד, חלק מהפניות נדחו במפורש, חלקן לא קודמו או לא נענו, ובחלקן הוצעו מועמדים חלופיים. כאשר מצרפים לכך את חסימת הערוץ מסיקור אירועים מפלגתיים, שתוארה לעיל, מתקבלת תמונה של דפוס חוזר ושיטתי של הדרה וחרם מצד גורמים פוליטיים, ולא של החלטת הערוץ להדיר מועמדים מן האופוזיציה.

16. מכאן שהנתון שעליו נסמכת העתירה (מי הופיע בפועל בתקופה מסוימת) אינו יכול לעמוד. הוא מתעלם מהחרם המאורגן, ממכתבי ההזמנה, מהפניות הפרטניות, מהסירובים, מאי-המענה, מהצעות המועמדים החלופיים ומהראיונות שכן התקיימו. מניין הופעות בלבד אינו מוכיח מי הוזמן ומי סירב; בפרט, אין להפוך היעדרות של מועמד לאחר שהוזמן לראיה לכך שערוץ 14 לא הזמין אותו.

ג. <u>העותרות, עמדתן כלפי ערוץ 14 והמניע שמאחורי העתירה</u>

17. העותרות מבקשות להטיל על ערוץ 14 מגבלה חריגה על שידור ראיונות עם מועמדים בתקופת הבחירות, אך הן אינן מציגות את מלוא הרקע הנוגע ליחסן של העותרות ושל העומדים בראשן לערוץ. הרקע הזה חיוני להבנת הפער בין הטענה המוצהרת בדבר שוויון לבין הפעולות והקריאות שנקטו כלפי ערוץ 14 לאורך השנים.

18. העותרת 1, מכון זולת, עומדת בחזית העתירה. מי שעומדת בראשה, ח"כ לשעבר זהבה גלאון, אינה גורם ניטרלי שרק מבקשת לברר אם ערוץ 14 מזמין מרואיינים מכל המחנות. העבר מלמד על עמדה פומבית ומעשית נגד הערוץ, הכוללת תמיכה בהדרתו מאירועים, קריאה לסגירתו וקריאה לפגיעה במפרסמיו.

19. כאמור, ערב הבחירות לכנסת בשנת 2022 מנעה 'מפלגת מרצ בראשות זהבה גלאון' מערוץ 14 להציב עמדת סיקור במטה הבחירות שלה, בעוד כלי תקשורת אחרים הורשו לסקר את האירוע. ערוץ 14 עתר לבג"ץ בדחיפות, ובפסק הדין מיום 31.10.2022 הורה בית המשפט לאפשר לערוץ לסקר את האירוע, תוך שהוא עומד על הפגיעה הנגרמת מחסימת ערוץ 14 לבדו.

ביום 4.6.2023 פרסמה גב' זהבה גלאון פוסט שבו כתבה כי "**ערוץ 14 הוא ערוץ שנאה והוא צריך להיסגר**"[1]. קריאה זו אינה ביקורת על שידור מסוים או על עמדה שהובעה בו; היא קריאה לסגירתו של כלי תקשורת שלם בשל זהותו ותכניו.

[1] https://x.com/zehavagalon/status/1665395777521295364

ביום 11.5.2023 פרסמה גב' גלאון בעיתון "הארץ" מאמר שכותרתו "**גם אנחנו יכולים: דרוש חרם צרכני על חברות שמפרסמות בערוץ 14**"[2], ובו קראה לחרם צרכני על החברות המפרסמות בערוץ. בכך לא הסתפקה בהבעת עמדה נגד הערוץ, אלא קראה להפעיל לחץ כלכלי על גורמים המממנים את פעילותו.

20. התמונה ברורה: מי שעומדת בראש העותרת 1 תומכת בסגירתו של ערוץ 14 וקראה לחרם על מפרסמיו. על רקע זה, הצגת העתירה כמהלך שנועד להגן על שוויון פוליטי בשידור מעוררת קושי ממשי: לעותרות אין עניין אמיתי שנציגי האופוזיציה יבואו להתראיין בערוץ 14, שכן מבחינתן יהיה בכך משום חיזוקו של הערוץ.

21. **על "מבחן התוצאה"**: העותרות טוענות, כטענה חלופית, כי גם אם ערוץ 14 מזמין את נציגי מפלגות האופוזיציה, מבחן התוצאה הוא הקובע: אין להן ייצוג שוויוני בערוץ.

כהדגמה לדלותה של טענה זו נביא כדוגמה, את בחירת העותרות להתמקד בערוץ 14 בלבד ובלי להציג בחינה השוואתית של הייצוג הפוליטי בערוצי טלוויזיה אחרים. כך, בעקבות מחאתם על אופן הסיקור של ערוץ 12 את פרשת "כוח 100", הכריזו בסוף 2025 שרים וח"כים מהקואליציה חרם ראיונות על ערוץ 12, ולמעט חריגים בודדים, במבחן התוצאה - החרם ממומש.

<u>נספח 4</u> – מצ"ב כתבה מתוך 'זמן קיבוץ' המתארת את החרם על ערוץ 12.

כלומר, אם העותרות היו טורחות להציג בעתירתן תמונה מלאה של הנעשה בכל ערוצי הטלוויזיה, היה נמצא כי בערוץ 12 לא מתקיים ייצוג שוויוני לשני צידי המתרס הפוליטי, מאותה סיבה ממש – חרם תקשורתי.

נכון הדבר, החרם על ערוץ 12 איננו נובע מרצונו של הערוץ, אך התוצאה היא זהה.

מעבר לחוסר היושר הגלום בטענת "מבחן התוצאה", לא יעלה על הדעת כי "התוצאה" תהווה גורם בעל משקל בנסיבות דנן; החלטת שר או ח"כ או מפלגה שלא להתראיין בערוץ מסוים, שוללת מניה וביה כל טענה להפלייתו.

יישום "מבחן התוצאה" בעניינו מוביל דווקא למסקנה הפוכה: העובדה שלמרות הפניות של ערוץ 14 לאנשי האופוזיציה לבוא ולהתראיין, התוצאה היא שהם לא באו, מעידה על קיומו של החרם.

הדבר מראה כי בחירת העותרות להתמקד דווקא בערוץ 14 מחזקת את החשש כי העתירה אינה נובעת מיישום עקבי של אמת מידה שוויונית, אלא מיחס סלקטיבי כלפי הערוץ.

העותרות מבקשות להיבנות מתוצאה של חרם שבו תומכות, ולמצער יודעות, ואז להציג את התוצאה כאילו היא נובעת ממדיניות של ערוץ 14 להזמין מועמדים מן הימין בלבד. כפי שהראינו לעיל, הערוץ פנה למפלגות ולמועמדים מכל המחנות, והיעדר הופעה בפועל נבע, בין היתר, מסירובים, מאי־מענה ומקשיי תיאום.

22. המסקנה העולה מן האמור והמצורף, היא כי ערוץ 14 נתן לכל המפלגות הזדמנות שווה והוגנת להופיע בערוץ.

23. על רקע זה, נקל להבין מדוע אף מפלגה, מאלו שהעותרות טוענות כי ערוץ 14 מפלה אותן לרעה, לא הלינה נגד ערוץ 14 על כי אינו משתף אותה בשידוריו, או הגישה עתירה או הצטרפה לעתירה זו. קשה להלום שמפלגת הדמוקרטים בראשות יאיר גולן, גלגולה של מפלגת מרצ, תדרוש כי נציגיה יתראיינו בערוץ 14.

24. **<u>פגיעה בזכויות יסוד חוקתיות של גורמים שאינם משיבים</u>**:

העתירה אינה יכולה להיבחן במנותק מן הרקע הזה. למעשה, קבלת הסעד המבוקש, מניעת ראיונות עם מועמדים בערוץ 14 עד ליום הבחירות, **תוביל לפגיעה קשה בזכויות יסוד של מעגלים רחבים שאינם משיבים כאן:**

[2] https://www.haaretz.co.il/opinions/2023-05-11/ty-article-opinion/.premium/00000188-0a17-db03-adbd-2eb73da50000

1) **בחופש הביטוי** של מועמדים שערוץ 14 הוא הבמה העיקרית, אם לא היחידה, הפתוחה בפניהם. עולה חשש כי הסעד המבוקש נועד בין היתר, לחסום בפניהם ערוץ תקשורת חשוב שבאמצעותו הם מתקשרים עם הציבור.
2) כך, **בזכות הציבור לדעת**, עת יימנע מציבור צופי ערוץ 14 סיקור עיתונאי מלא של הזירה הפוליטית ערב בחירות, שראיונות עם מועמדים בבחירות הוא חלק בלתי נפרד ממנו.
3) **בחופש הביטוי ובחופש העיתונות** של עיתונאי ערוץ 14, שזכותם החוקתית לראיין אנשי ציבור תיפגע אנושות.

מדובר בסעד תקדימי, בלתי דמוקרטי בעליל, שכמותו לא נראה במחוזותינו.

25. מכלול הדברים תומך במסקנה כי העתירה משמשת ניסיון נוסף להחליש את ערוץ 14 ולהשתיקו, ולא מהלך כן ועקבי לקידום שוויון בשיח הציבורי.

ד. <u>המסגרת הנורמטיבית: תעמולת בחירות, ראיונות וחובת האיזון</u>

26. סעיף 46(א)(3) לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, תש"ן-1990, אוסר על בעל זיכיון לשדר תעמולה מפלגתית, למעט תעמולת בחירות המותרת לפי דין. ואולם, עצם השתתפותו של מועמד בבחירות בתוכנית חדשות או אקטואליה אינה הופכת את השידור, כשלעצמה, לתעמולת בחירות אסורה.

לקראת הבחירות, שלח היועץ המשפטי של הרשות השנייה לערוצי הטלוויזיה הנחיות המחייבות להבחין בין תעמולה לבין שידור פוליטי או חדשותי, ולבחון את האפקט הדומיננטי של השידור ואת נסיבותיו (להלן: "**ההנחיות**"). הנחיותיו מבוססות בין היתר על פסיקות בית המשפט העליון ועל החלטות יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית.

<u>נספח 5</u> - מצ"ב מכתבו של יועמ"ש הרשות השנייה, עו"ד אופיר ביתן, מיום 24.8.2026.

27. בכל הנוגע לראיונות ולדיונים עם פוליטיקאים ומתמודדים, ההנחיות מכירות בחשיבות מתן ביטוי לקשת הדעות ובה בעת מבהירות כי חובת השוויון היא מהותית, לא טכנית. אין חובה שכל ראיון עם מועמד ילווה באותו שידור בראיון עם כל יריביו או בהקצאת זמן זהה לכל רשימה; <u>נדרשת הזדמנות נאותה וסבירה לביטוי, תוך חתירה להצגה הוגנת של המועמדים והעמדות לאורך השידורים</u>. וכך נכתב בתב"כ 12/15[3]:

> "ביישמו גישה זו הלכה למעשה מוטל על כל ערוץ תקשורת לקיים שתי חובות עיקריות: ראשית, עליו לגלות רגישות רבה לשמירת השוויון בין כלל הרשימות והמועמדים המתמודדים בבחירות. אין משמעות הדבר, שכל אימת שמראיינים נציג של רשימה פלונית או מועמד אלמוני, קמה מיד חובה לראיין באותו עניין גם את נציגי כל הרשימות והמועמדים המתחרים, וודאי שאין משמעות הדבר, שאם השיחה עם פלוני, בטלוויזיה או ברדיו, ארכה זמן מסוים, קמה חובה לקצוב אותו פרק זמן לשיחות עם כל אחד ממתחריו. החובה אינה לקיים שוויון "אוטומטי" או "מכני"; החובה היא לקיים "<u>שוויון מהותי, שפירושה הוא ליתן הזדמנות נאותה וסבירה לרשימות ולמועמדים</u>

[3] תב"כ 12/15 **ח"כ גולדשמידט נ' ראש-הממשלה בנימין נתניהו** (22.4.199, פסקה 5).

לבוא לידי ביטוי, כשהמטרה היא להגיע להצגה מאוזנת של כלל הדעות וההשקפות בנושאים השנויים במחלוקת במערכת הבחירות. אין צורך לומר, שכחלק מחובתו לשמור על האיזון מוטל על ערוץ תקשורת להביא בחשבון כי עצם החשיפה התקשורתית, ואף ללא קשר לנושא המדובר, עשויה לשרת אינטרס אלקטורלי של הרשימה או של המועמד. כן עליו לקיים כהילכתה את חובת ההגינות הרגילה המוטלת עליו, במתן הזדמנות לתגובה למי שיריבו ביקר אותו או את עמדותיו."

28. חובת האיזון מעוגנת גם בסעיף 47 לחוק הרשות השנייה ובכלל 7 לכללי האתיקה בשידורים: בעל הרישיון נדרש לתת ביטוי נאות לדעות השונות הרווחות בציבור. ההנחיות מבהירות כי האיזון נבחן לאורך זמן ואינו מחייב שוויון מוחלט בכל שידור בודד. עם זאת, כל בעל רישיון אחראי לאיזון בשידוריו שלו; הוא אינו יכול להסתמך על כך שמועמדים מסוימים קיבלו במה בערוצים אחרים כדי למלא את חובתו.

29. על רקע אמות מידה אלה יש לבחון את התשתית שהוצגה לעיל בפרק ב'. המכתבים שנשלחו למפלגות, הפניות הפרטניות החוזרות, ההצעות לתיאום מועדים ולמועמדים חלופיים, הסירובים ואי־המענה, וכן הראיונות שהתקיימו בפועל, הם נתונים רלוונטיים לשאלה אם ניתנה למועמדים הזדמנות ממשית וסבירה להופיע. הם גם מסייעים להבין מדוע ספירת המופיעים בלבד אינה מלמדת בהכרח מי הוזמן ומי בחר שלא להופיע.

30. מכאן שהשאלה אינה מסתכמת במספר המרואיינים מכל מחנה בתקופה קצרה, אלא מחייבת לבחון את השידורים ואת ההקשר שעליו מבוססת העתירה: אילו הזדמנויות הוצעו, כיצד נענו, מה שודר בפועל, והאם לאורך התקופה ניתן ביטוי הוגן למגוון העמדות. ככל שהעותרות מבקשות להסתמך על שידור מסוים כתעמולת בחירות אסורה, עליהן להצביע על אותו שידור ועל תוכנו. הצגת נתון של הופעות בפועל, בלי להבחין בין בחירת הערוץ לבין סירוב או אי־מענה מצד מועמד, אינה מוכיחה כשלעצמה הפרה של חובות הערוץ.

31. הסעד המבוקש בעתירה (מניעת ראיונות עם מועמדים בערוץ 14 עד ליום הבחירות) הינו חריג בכל אמת מידה שהיא, בוודאי שהוא חורג מן המבחנים שבהנחיות ומן התשתית העובדתית שהוצגה. בהיעדר הצבעה על שידורים מסוימים שבהם האפקט הדומיננטי הוא תעמולתי, ובהינתן החומר המתעד פניות, תגובות והופעות, אין בסיס להחליף בחינה קונקרטית של שידורים באיסור גורף ודרקוני מראש על ראיונות עם מועמדים. ככל שתתעורר טענה ביחס לשידור מסוים, יש לבחון אותה לגופה ולשקול מענה נקודתי ומידתי.

ה. הרשות השנייה היא הגוף המקצועי המוסמך לבחון את שידורי כלל הערוצים

32. ערוץ 14 משדר מכוח רישיון לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, תש"ן-1990. הרשות השנייה היא הגוף המאסדר של בעלי הרישיונות, ותפקידה לפקח על שידוריהם. סמכויותיה נוגעות לכלל בעלי הרישיונות וכוללות פיקוח, בירור ואכיפה. מתוקף מומחיותה, ביכולתה לבחון את שידורי הערוץ לאורך זמן ובהקשר של פעילותם של יתר הערוצים המפוקחים, ולא להסיק מסקנה מערכתית מנתון חלקי המנותק מן התמונה הכוללת.

על מומחיותה וסמכויותיה של הרשות עמד יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כבוד השופט נעם סולברג, בהחלטתו בתב"כ 222/26 **בן מאיר ואח' נ' ערוץ יהודי ישראלי בע"מ** ואח' מיום 14.10.2026. השופט ציין כי הרשות היא הגוף המומחה בסוגיות של סיווג ערוצי טלוויזיה, וכי סמכויות הבירור והאכיפה והעיצומים שבידיה מגוונים ומותאמים לסוגיות הנדונות.

33. אין בטענה בדבר פיקוח רוחבי כדי לגרוע מחובתו העצמאית של כל בעל רישיון לקיים את חובות האיזון בשידוריו שלו, כפי שהובהר בפרק ד׳. אולם כאשר העותרות מבקשות להסיק מדפוסי שידור ומנתונים השוואתיים מסקנה בדבר הפרה מערכתית, נדרשת בחינה של מכלול השידורים, ההקשר והאיזון לאורך זמן. ספירה של מי הופיע בתקופה קצרה בערוץ אחד אינה יכולה להחליף בחינה מקצועית כזו.

34. לא נטעה אם נניח כי הרשות השנייה צופה ועוקבת בקפידה אחרי שידורי ערוצי הטלוויזיה והרדיו בתקופת הבחירות. בידיה היכולת המקצועית והאמצעים לבחון את כלל השידורים בכל האפיקים המפוקחים, להשוותם אלה עם אלה, ולקבל החלטות לגבי חריגות.

35. בעתירה אין טענה כי הרשות קבעה כי ערוץ 14 הפר את דיני הבחירות. היא גם אינה מצביעה על שידור מסוים שהאפקט הדומיננטי שלו היה תעמולתי, אלא מבקשת להסיק מסקנה גורפת ממניין חלקי של מרואיינים. אין לקבל מסקנה כזו כתחליף לבחינה מקצועית וקונקרטית של השידורים ושל התמונה הרוחבית שבידי הגוף המאסדר.

36. למעשה, העותרת מציעה להחליף ראייה כוללת, מערכתית, המביאה בחשבון מכלול מורכב של איזונים רגישים, לרבות בסוגיות של חופש הביטוי והעיתונות, בעתירה נקודתית, המבוססת על תשתית חלקית מאוד, מוטה ומסולפת.

37. לשם המחשת מורכבות השיקולים והצורך באיזון כולל ומבט מקצועי רחב, נביא דוגמאות להתבטאויות בערוצים 12 ו – 13 מהעת האחרונה, שנראים, במבט ראשון, כתעמולת בחירות (קריאה מפורשת להצבעה או לאי-הצבעה):

1. ערוץ 12 | אופירה, אוהד וסרי | יאיר גולן, יו״ר הדמוקרטים | 04.09.2026
״בעוד שמנסור עבאס הוא דמוקרט בנשמתו... בן גביר הוא עבריין סדרתי, מסוכן לעתידה של מדינת ישראלהוא מסכן את קיומנו העתידי ..״
2. ערוץ 13 | העולם הבוקר | נפתלי בנט, יו״ר ביחד | 07.10.2026
״ אני מעמיד את עצמי לתפקיד בגלל הניסיון הרב שלי .. בגלל המסוגלות ובגלל נבחרת של אנשי ביצוע הכי ערכיים ובמיוחד נשות ביצוע ...אבלאם מישהו אחר ייבחר ונחליף את הממשלה הנוראית הזאת זה בסדר גמור ואני גם אתמוך״
3. ערוץ 12 | פגוש את העיתונות | גדי איזנקוט, יו״ר ישר! | 26.09.2026
״ מה שמנחה אותי זה איך מנצחים. מה שיעמוד בפני הציבור הישראלי זה בין אחריות לחוסר אחריות, בין גיוס לבין השתמטות״
4. ערוץ 13 | העולם הבוקר, ״משחק״כי בחירות״ | עודד פורר | 31.08.2026
״חייבים להחליף את הממשלה הזאת. זה יותר חשוב מאיזה תפקיד יהיה לי בסוף האירוע הזה״
5. ערוץ 13 | שיחת היום | מישל אילוז, אביו של גיא אילוז | 08.09.2026
״ ...אני פונה לציבור ואני מבקש אתכם, אני מתחנן תצביעו על שינוי, שתהיה לנו ארץ שראויה לילדים שלנו״ .(המראיינת דומעת בהתרגשות)
6. ערוץ 12 | פגוש את העיתונות | עופר וינטר, יו״ר עמך ישראל | 10.10.2026
״ אל תצפו להצביע אותו דבר ולקבל משהו אחר. תצביעו למפלגה החדשה, תצביעו לעמך ישראל. אנחנו נוביל להכרעה אמיתית״. ״השטח מדבר אחרת. רוצים שינוי, וכל מי שרוצה שינוי שיצביע לעמך ישראל״.

מובהר כי בהחלטה הנזכרת לא הכריע כבוד השופט סולברג בטענות לגופן, וציין כי דחיית העתירה שם אינה אומרת דבר לגוף העניין. ההחלטה מובאת כאן לתמיכה בתפקיד הרשות ובמומחיותה, ולא כממצא שהשידורים הנדונים נבדקו ואושרו על ידה.

ו. <u>השיהוי בהגשת העתירה והדחיפות שיצרו העותרות</u>

38. העתירה הוגשה ביום 13.10.2026, שבועיים בלבד לפני הבחירות. העותרות מבקשות אפוא סעד רחב וחריג בלוח זמנים קצר, לאחר שהמתינו פרק זמן ניכר מאז החלה תקופת הבחירות (28.8.2026).

39. בתב"כ 38/25 **בן מאיר נ' נתניהו ואח'**, פסקה 11 (30.10.2022), עמד יושב ראש ועדת הבחירות על ההקפדה היתרה הנדרשת על כללי השיהוי בדיני הבחירות, נוכח לוחות הזמנים הצפופים. נקבע כי גם כאשר השיהוי אינו צפוי לשבש את לוח הבחירות או להביא לדחיית הבחירות, אין בכך כדי להתיר לעותר לשקוט על שמריו ללא הצדקה ולהמתין עד סמוך ליום הבחירות. ההמתנה מקשה על קבלת תגובות, על הגשת תשובה להן ועל בירור עובדתי הולם, ועלולה להעמיד את הצדדים ואת הוועדה בסד זמנים הפוגע באפשרות לעיין בסוגיה כראוי.

40. בענייננו, העתירה מבקשת למנוע מן הערוץ, עד ליום הבחירות, להזמין מועמדים לכנסת לראיונות ולשדר תוכניות אקטואליה בהשתתפותם. הכרעה בסעד גורף כזה מחייבת זמן סביר לקבלת תשובות, לבחינת התשתית העובדתית ולבירור השלכותיו על לוח השידורים ועל ההיערכות לקראת הבחירות. הגשת העתירה שבועיים לפני הבחירות, בסד זמנים לחוץ במיוחד, מצמצמת במידה ניכרת את הזמן הדרוש לערוץ 14 לבירור הוגן ומלא ומטילה על המשיבים את תוצאות הדחיפות שיצרו העותרות במו ידיהן.

41. האפשרות התיאורטית למתן סעד אינה מרפאת את השיהוי ואינה מצדיקה את הפגיעה ביכולת לברר את המחלוקת כראוי. בנסיבות אלה, השיהוי והדחיפות העצמית שהעותרות יצרו מחזקים את המסקנה שאין להיעתר לסעד הגורף והדחוף שהתבקש; ולמצער, יש להביאם בחשבון באופן ממשי בעת בחינת היקף הסעד והאפשרות לברר את הטענות על יסוד תשתית מלאה, וכן בשלב פסיקת הוצאות.

ז. <u>סוף דבר</u>

42. התועלת היחידה שיכולה לצמוח מן העתירה היא שהדיון בה חשף פעם נוספת, בבהירות שאין להתעלם ממנה, את החרם המאורגן והשיטתי המופעל נגד ערוץ 14. העותרות מבקשות להפוך את תוצאותיו של החרם לראיה נגד הערוץ; אך דווקא העתירה ממחישה את ממדיו ואת האבסורד שבניסיון להטיל על הערוץ אחריות להדרה שנכפתה עליו.

43. העתירה מבקשת להסיק מנתון חלקי על מספר המרואיינים שהופיעו בערוץ 14 כי הערוץ בחר להדיר מועמדים ממחנה פוליטי מסוים. אלא שהתשתית העובדתית שהוצגה בתשובה מלמדת על תמונה אחרת: הערוץ פנה למפלגות ולמועמדים מכל המחנות, לצד סירובים, אי־מענה והדרה מסיקור אירועים מפלגתיים. מניין ההופעות בפועל, כשהוא מנותק מן ההזמנות, מן התגובות ומן ההקשר, אינו מוכיח את ההפרה הנטענת.

44. הדין מחייב בחינה קונקרטית של תוכן השידור ושל האפקט הדומיננטי שלו, לצד בחינת האיזון לאורך זמן. העתירה אינה מצביעה על תשתית מספקת המצדיקה להחליף בחינה כזו באיסור גורף מראש על ראיונות עם מועמדים.

45. לכך מצטרפים השיהוי בהגשת העתירה והקושי לבררה בלוח הזמנים שנותר, וכן העובדה שהרשות השנייה היא הגוף המאסדר המוסמך לבחון את שידורי בעלי הרישיונות ולהפעיל את סמכויות הפיקוח והאכיפה שבידיה.

46. אשר על כן, מתבקש כבוד יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לדחות את העתירה ולחייב את העותרות בהוצאות המשיבים לרבות שכ"ט עו"ד.

תצהיר

אני החי"מ, אריאל אדרי, ת.ז. 300664299, לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה לאמור:

1. אני עושה תצהירי זה לתמיכה בתשובת המשיבים לעתירה שהוגשה נגד ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, המפעילה את ערוץ 14, לפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית (תב"כ 26/224).

2. אני מכהן כמנכ"ל ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, המשדרת את ערוץ 14.

3. אני מצהיר כי העובדות המפורטות בתשובת המשיבים ידועות לי מידיעה אישית.

4. זהו שמי, זו חתימתי.

_____

אריאל אדרי

אישור עו"ד:

אני החי"מ, עו"ד יגאל דנינו, מאשר כי ביום 16.10.2026 הופיע בפניי מר אריאל אדרי, ת.ז. 300664299, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות תצהירו דלעיל וחתם עליו בפניי בהתוועדות חזותית.

_____

עו"ד יגאל דנינו

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	מכתבים למפלגות	15
2	הזמנות להתראיין בערוץ 14	37
3	סיקור מפלגות בחירות	57
4	מחרימים את ערוץ12	60
5	הנחיות יועמש הרשות השניה	66

נספח 1

מכתבים למפלגות

עמ' 15

עכשיו 14

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
המפלגה המשותפת

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 52-424-7326

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי ינאל

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.

11:31

הועברה

PDF

מכתב עבור המפלגה המשותפת מערוץ 14.pdf

דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:32

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת ביחד

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 50-683-4631

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי אורן

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.

11:29

הועברה

מכתב עבור מפלגת ביחד מערוץ 14.pdf

דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:30

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת הדמוקרטים

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 50-404-3436
יש ללחוץ כאן להצגת פרטי איש הקשר

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

+972 50-404-3436 משתמש/ת בטיימר ברירת מחדל להודעות נעלמות בצ'אטים חדשים. הודעות חדשות ייעלמו מהצ'אט הזה 90 ימים אחרי שליחתן, מלבד הודעות שייבחרו לשמירה. הגדרה של טיימר ברירת מחדל משלך

היי מיה

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.

11:36

הועברה

מכתב עבור מפלגת הדמוקרטים מערוץ 14.pdf

דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:36

הקלדת הודעה

+972 54-225-5098 O

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי עומר

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.
11:32

הועברה

PDF
מכתב עבור מפלגת הדמוקרטים מערוץ 14.pdf
דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:32

מיה בנגל
11:36

הודעה | שמירת איש הקשר

אנא מול מיה בנגל מנהל מערך התקשורת
11:36

תודה
11:37

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת הציונות הדתית

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 52-305-3983

להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

2.9.2026

הי"י

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.
12:10

הועברה

מכתב עבור מפלגת הציונות הדתית מערוץ pdf.14
דף אחד • PDF • 455 ק"ב

מכתב עבור מפלגת הציונות הדתית מערוץ pdf.14
12:10

אהלן 12:11

מטפל 12:11

תמסרי לאריאל את אהבתי אליו 12:11

תודה 🙏 14:29

לא הצלחתי להבין את המכתב, אנחנו מתראיינים ביום יום 14:31

מכתב ששלחנו למפלגות כדי להזמין להתראיין אצלנו בערוץ 14:32

ומי שמעוניין אפשר לדבר עם יורם שהפרטים שלו במכתב 14:32

🔥

עכשיו 14

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת זהות

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 54-461-3121

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי יונה

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.
14:29

הועברה

מכתב עבור מפלגת זהות מערוץ 14.pdf
דף אחד • PDF • 455 ק"ב
14:29

6.9.2026

היי מאשר 7:05

בוקר טוב 8:52

עד מתי צריך להגיש? 8:52

אין הגבלה אבל כדא ליצור קשר עם איש קשר שרשמתי במכתב לבדוק איתו 9:34

9:35 0:47

שי מלכה מנכ"ל המפלגה מבקש הפגישה עם המנכ"ל אריאל נערכה 9:39

אנחנו מאוד מודאגים

הקלדת הודעה

02 ספטמבר 2026
כ' אלול תשפ"ו

לכבוד
מפלגת ישר

שלום רב,

הנדון: <u>הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות</u>

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: <u>052-600-0120</u>
דוא"ל: <u>Yoramc@now14.co.il</u>

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי, מנכ"ל ערוץ 14

+972 54-691-5911 J

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי יונתן

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.
12:09

הועברה

מכתב עבור מפלגת ישר מערוץ 14.pdf
דף אחד • PDF • 455 ק"ב

מכתב עבור מפלגת ישר מערוץ 14.pdf
12:09

תודה 12:15

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת ישראל ביתנו

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 52-655-8045

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי דניאל

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.
11:30

הועברה

PDF
����מכתב עבור מפלגת ישראל ביתנו מערוץ 14.pdf
דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:30

שלום. אעביר לדוברת המפלגה. 11:31

תודה רבה 11:33

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת עוצמה יהודית

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 52-309-5343
יש ללחוץ כאן להצגת פרטי איש הקשר

גם עם בנצי נכון? 9:49
ומה המיילים לזימון 9:49

26.7.2026

היי מזכירה שקבענו היום 12:21

כן כן 12:24
אגיע עם בנצי 12:25

2.9.2026

היי אריאל

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב. 11:26

הועברה

מכתב עבור מפלגת עוצמה יהודית מערוץ pdf.14
דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:26

אליפות!
מאושר קבלה 11:28

תודה רבה 11:33

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת עמך ישראל

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 50-620-5335

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי אחיקם

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.

11:27

הועברה

מכתב עבור מפלגת עמך ישראל מערוץ pdf.14

דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:27

הקלדת הודעה

בס״ד

02 ספטמבר 2026
כ׳ אלול תשפ״ו

לכבוד
מפלגת רע״מ

שלום רב,

הנדון: הזמנה להשתתפות נציגי המפלגה בתוכניות ערוץ 14 לקראת הבחירות

לקראת הבחירות הקרובות, ערוץ 14 נערך לסיקור נרחב של מערכת הבחירות ולהצגת מגוון העמדות, ההשקפות והקולות המתמודדים על אמון הציבור.

הערוץ רואה חשיבות רבה בכך שכל המפלגות המתמודדות בבחירות, ללא יוצא מן הכלל, יזכו להזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהן בפני ציבור הצופים, להשתתף בשיח הציבורי ולהגיב על אירועי היום, בדגש על נושאים ואירועים הנוגעים למערכת הבחירות ולסדר היום הציבורי.

לפיכך, אנו מזמינים את מפלגתכם להציע נציגים מטעמה לצורך השתתפות בתוכניות האקטואליה, החדשות והאירוח של הערוץ. נבקש לקבל את פרטי הנציגים המוסמכים מטעם המפלגה, תחומי עיסוקם ופרטי הקשר עמם, כדי שניתן יהיה לפנות אליהם ולתאם את השתתפותם בהתאם לנושאים העומדים על הפרק ולצורכי המערכת.

כמו כן, אנו מזמינים אתכם להגיב לאייטמים המשודרים בתוכניות.

מובהר כי ההזמנות להשתתפות בתוכניות מסוימות, מועדי ההופעות ומתכונתן יתואמו בהתאם לאופי התוכנית, לנושאים האקטואליים, לשיקולים מקצועיים ומערכתיים וללוחות השידורים. עם זאת, בכוונת הערוץ לפעול באופן ענייני והוגן, מתוך שאיפה לתת ביטוי למכלול המפלגות והעמדות המתמודדות בבחירות.

איש הקשר מטעם הערוץ לצורך העברת הפרטים והתיאום הוא מר יורם כהן, העורך הראשי:

טלפון: 052-600-0120
דוא״ל: Yoramc@now14.co.il

נודה להעברת פרטי הנציגים בהקדם, כדי לאפשר היערכות ותיאום שוטפים במהלך תקופת הבחירות.

בברכה,

אריאל אדרי

מנכ״ל ערוץ 14

+972 53-240-7896

2.9.2026

ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. אפשר ללחוץ למידע נוסף

היי עבד

קוראים לי מור אני העוזרת של מנכ"ל ערוץ 14 אריאל אדרי,
אני מעבירה אליך מכתב מהערוץ להזמנת המפלגה שלך להתראיין בתוכניות.

אשר לי בבקשה את קבלת המכתב.
תודה ויום טוב.
11:31

הועברה

PDF
מכתב עבור מפלגת רעם מערוץ 14.pdf
דף אחד • PDF • 455 ק"ב

11:31

הקלדת הודעה

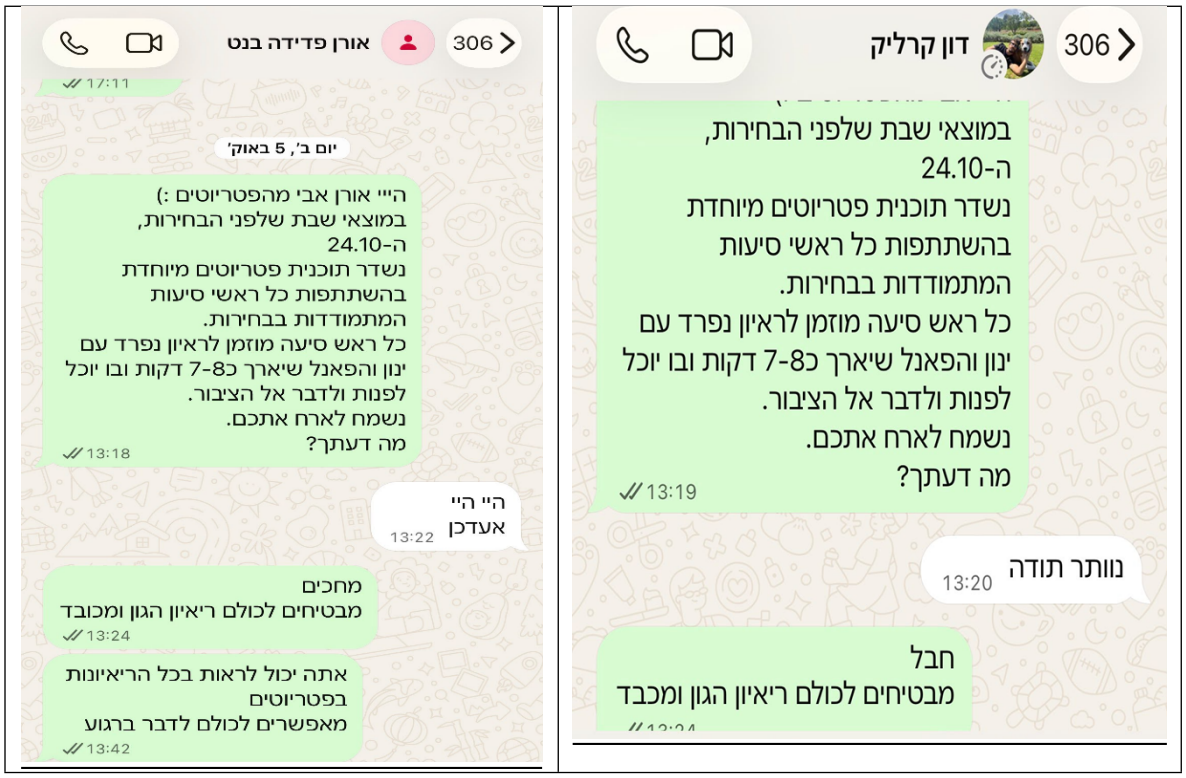
נספח 2

הזמנות להתראיין בערוץ 14

עמ' 37

נספח 2

התכתבות מנכ"ל ערוץ 14 עם דוברי נפתלי בנט (בנט 2026)

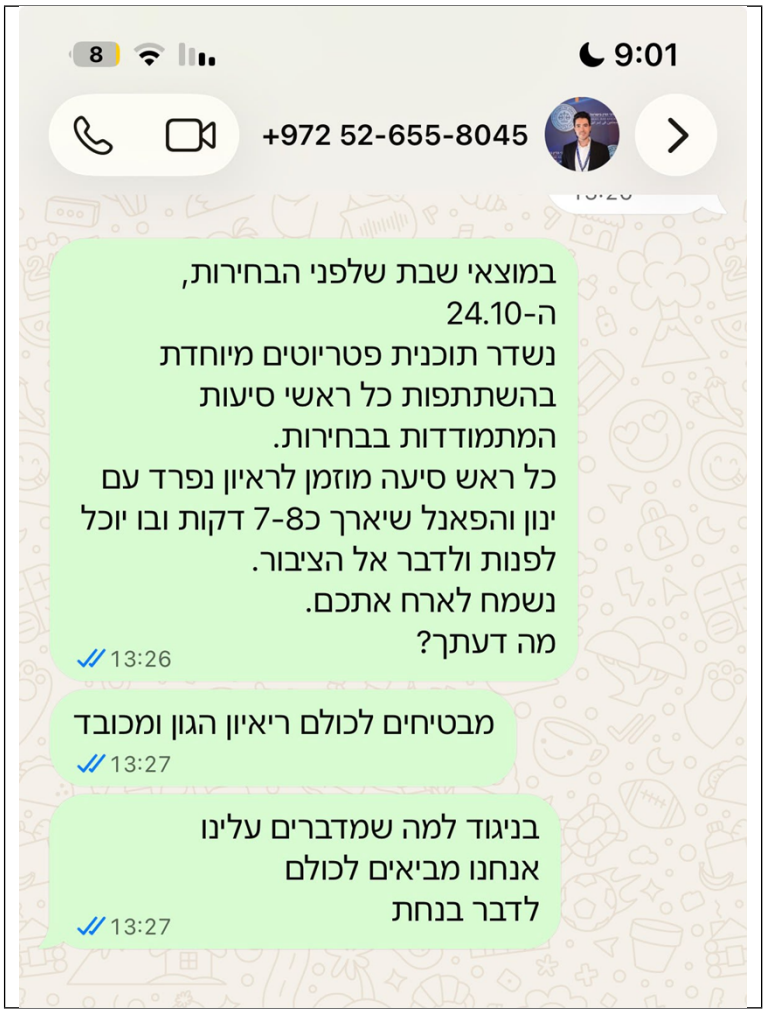

התכתבות עם הדובר של גדי אייזנקוט (מפלגת ישר!)

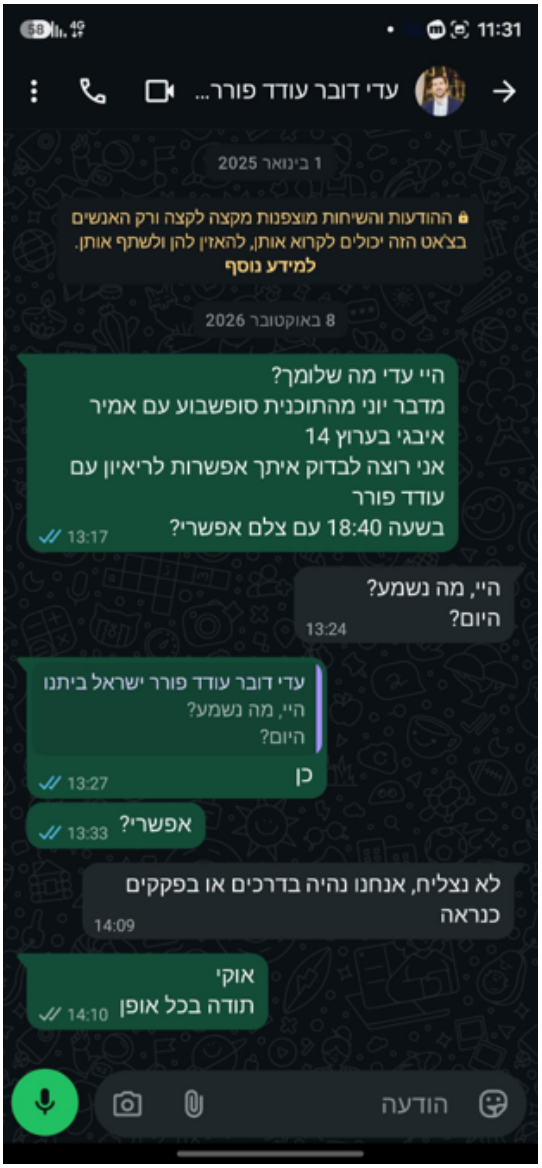

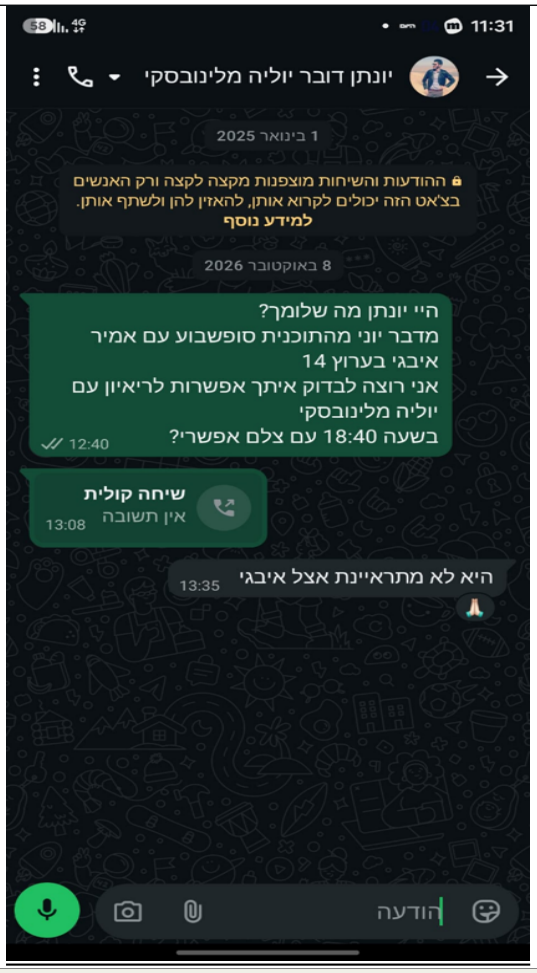

<u>התכתבות מנכ"ל ערוץ 14 עם הדובר של ח"כ אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו)</u>

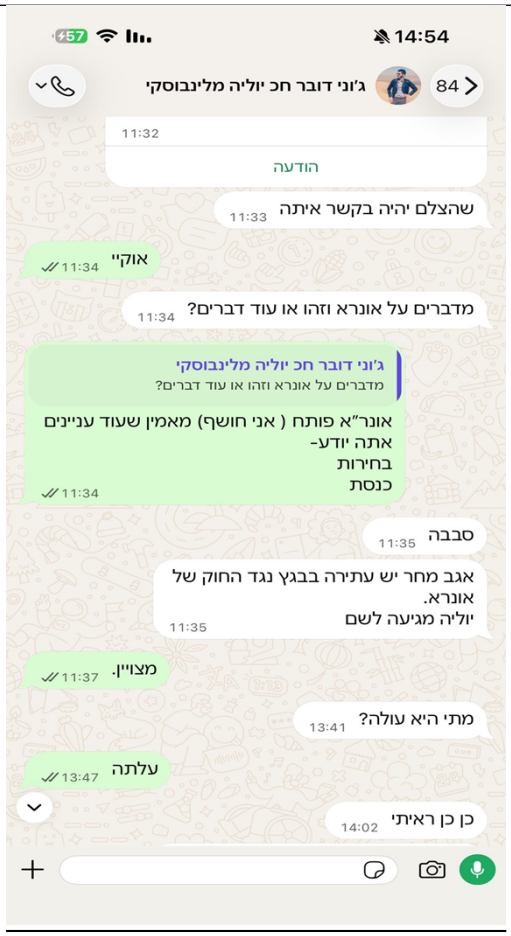

<u>התכתבות עם דובר של ח"כ עודד פורר (ישראל ביתנו)</u>

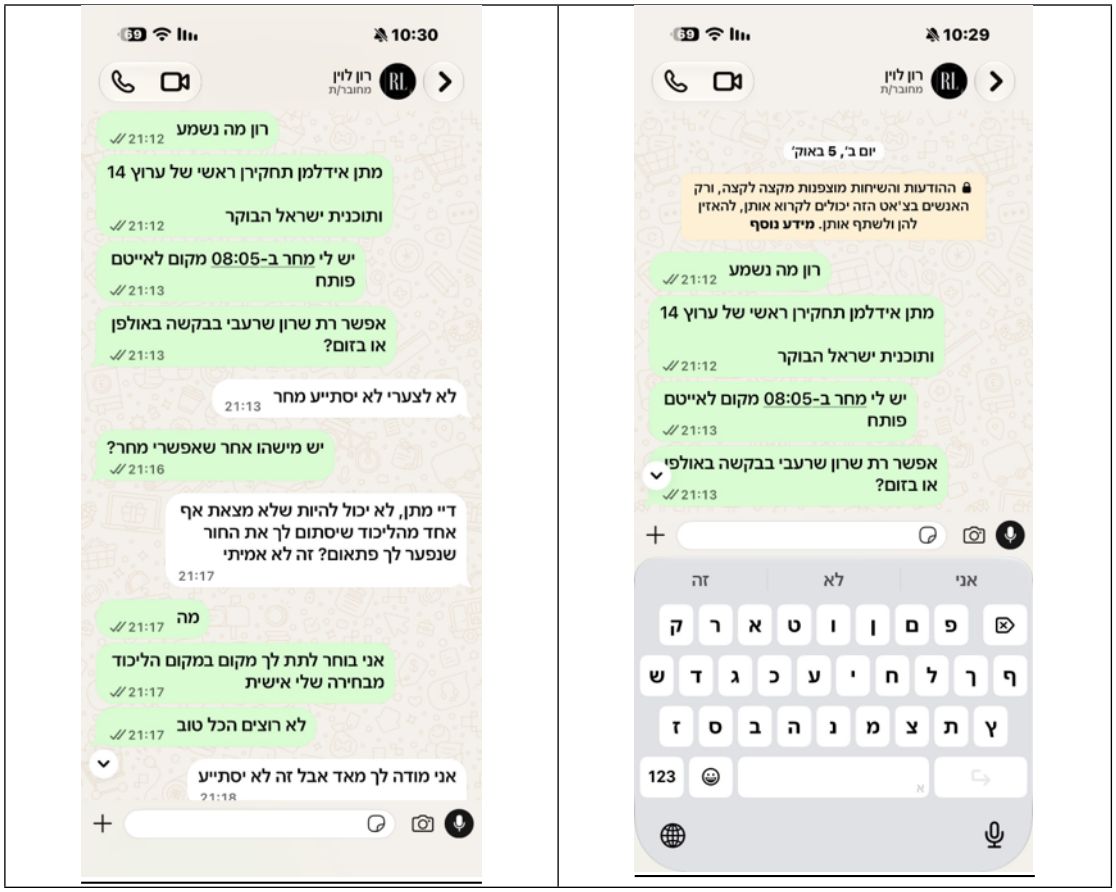
התכתבות עם ח"כ יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו)

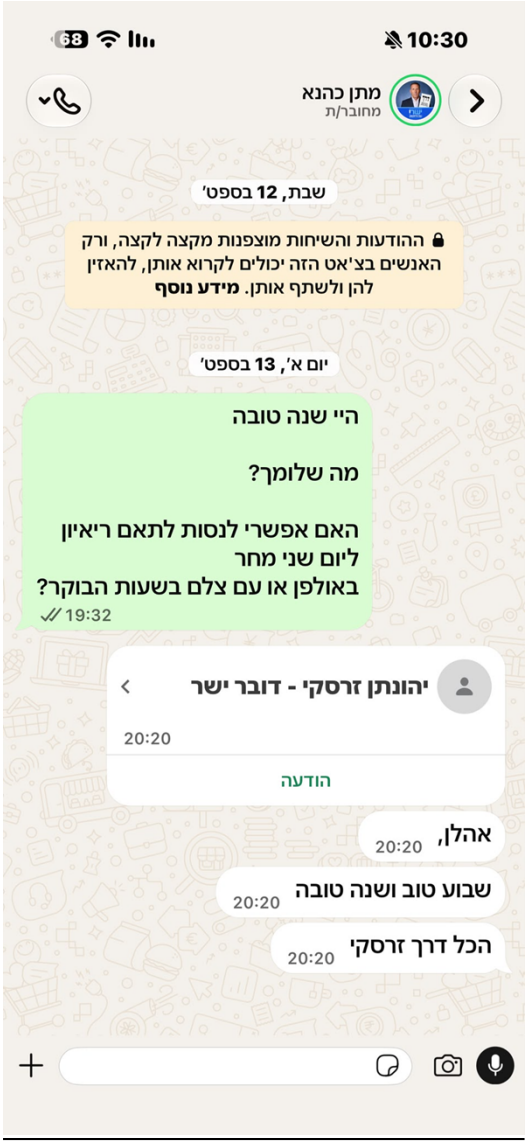

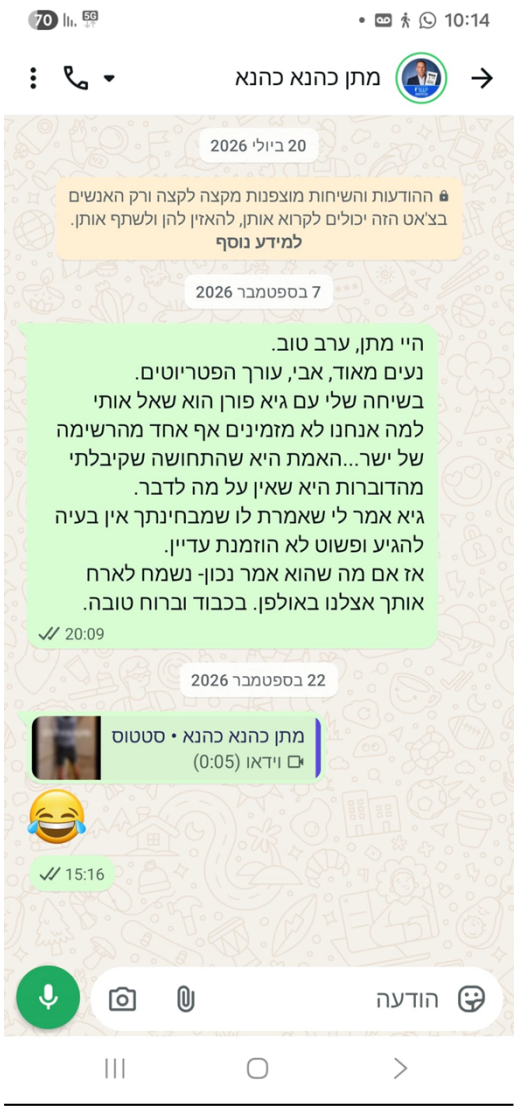

התכתבות עם רון לוין יועץ תקשורת (ישראל ביתנו)

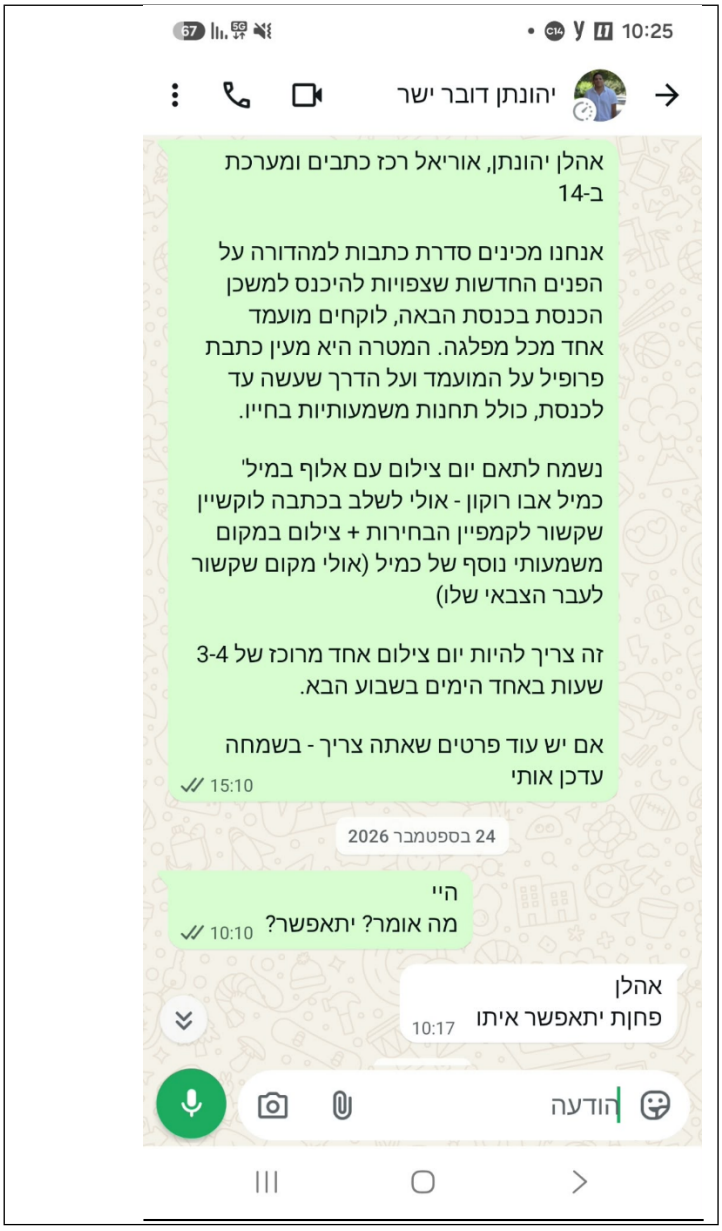

<u>התכתבות עם ח"כ לשעבר מתן כהנא (מפלגת ישר)</u>

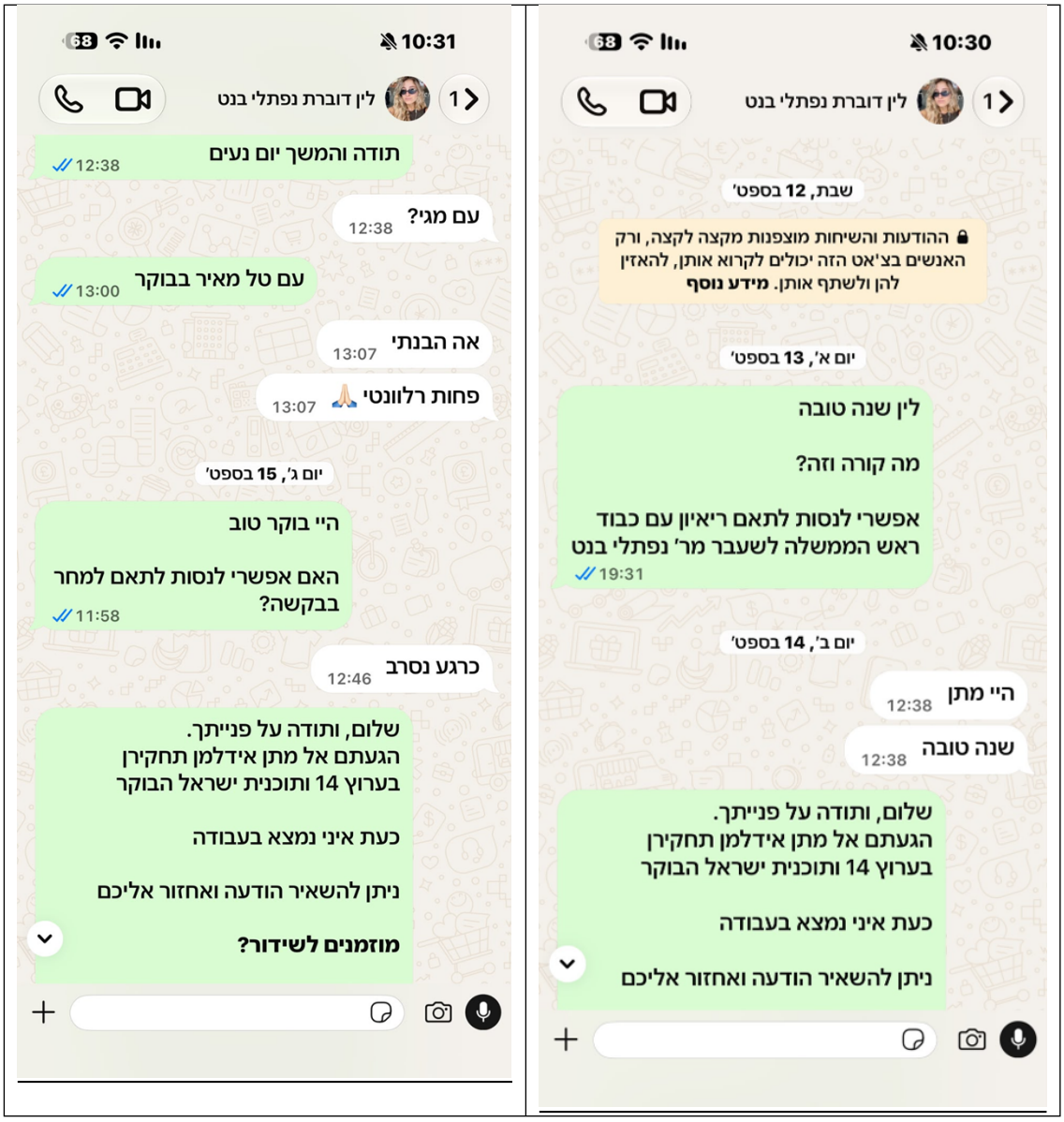

10:30
מתן כהנא
מחובר/ת
שבת, 12 בספט'
ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה, ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן. מידע נוסף
יום א', 13 בספט'
היי שנה טובה
מה שלומך?
האם אפשרי לנסות לתאם ריאיון ליום שני מחר באולפן או עם צלם בשעות הבוקר?
19:32
יהונתן זרסקי - דובר ישר
20:20
הודעה
אהלן, 20:20
שבוע טוב ושנה טובה 20:20
הכל דרך זרסקי 20:20

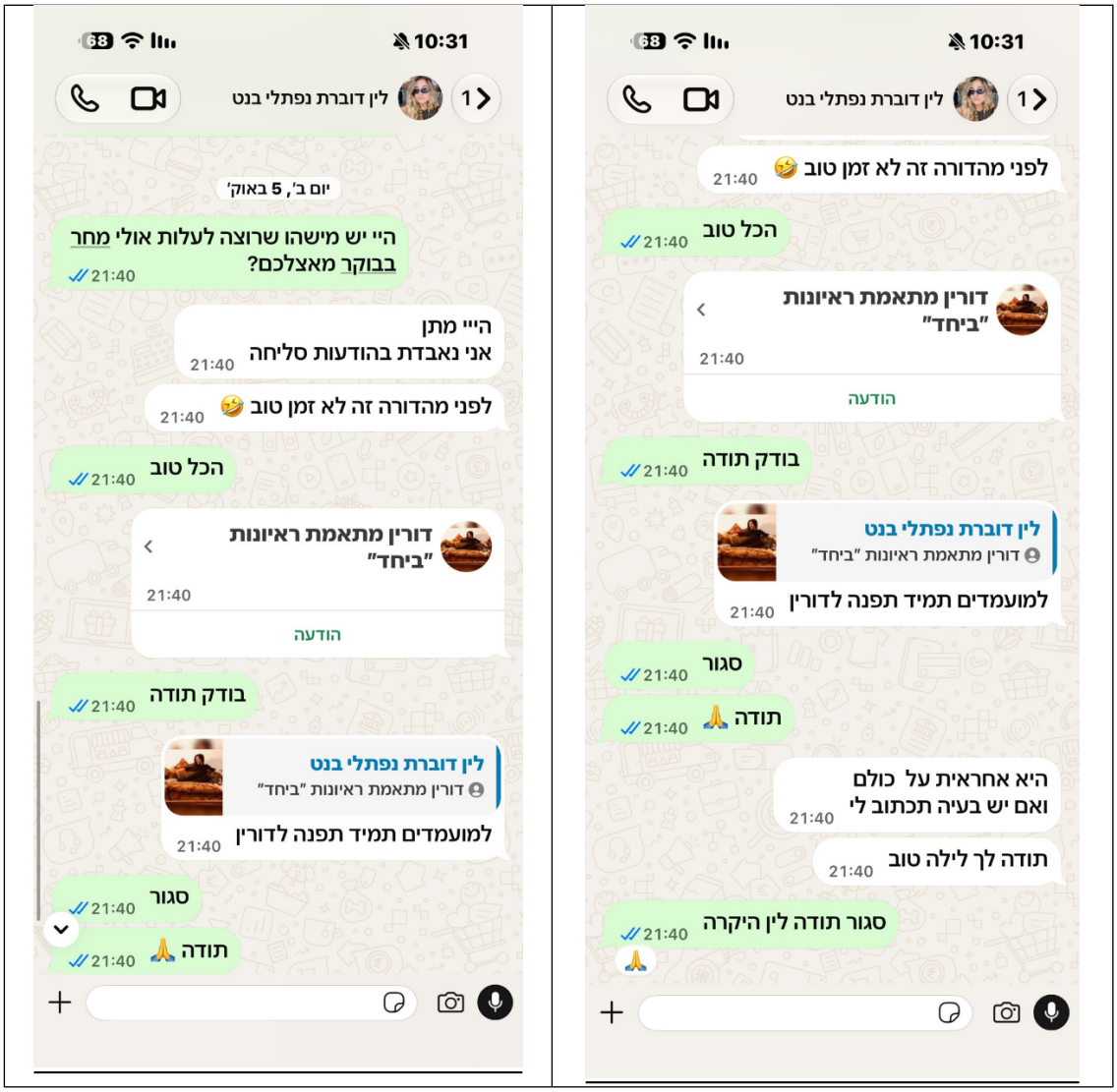

10:14
מתן כהנא כהנא
20 ביולי 2026
ההודעות והשיחות מוצפנות מקצה לקצה ורק האנשים בצ'אט הזה יכולים לקרוא אותן, להאזין להן ולשתף אותן.
למידע נוסף
7 בספטמבר 2026
היי מתן, ערב טוב.
נעים מאוד, אבי, עורך הפטריוטים.
בשיחה שלי עם גיא פורן הוא שאל אותי למה אנחנו לא מזמינים אף אחד מהרשימה של ישר...האמת היא שהתחושה שקיבלתי מהדוברות היא שאין על מה לדבר.
גיא אמר לי שאמרת לו שמבחינתך אין בעיה להגיע ופשוט לא הוזמנת עדיין.
אז אם מה שהוא אמר נכון- נשמח לארח אותך אצלנו באולפן. בכבוד וברוח טובה.
20:09
22 בספטמבר 2026
מתן כהנא כהנא • סטטוס
וידאו (0:05)
15:16
הודעה

התכתבות עם דובר מפלגת ישר

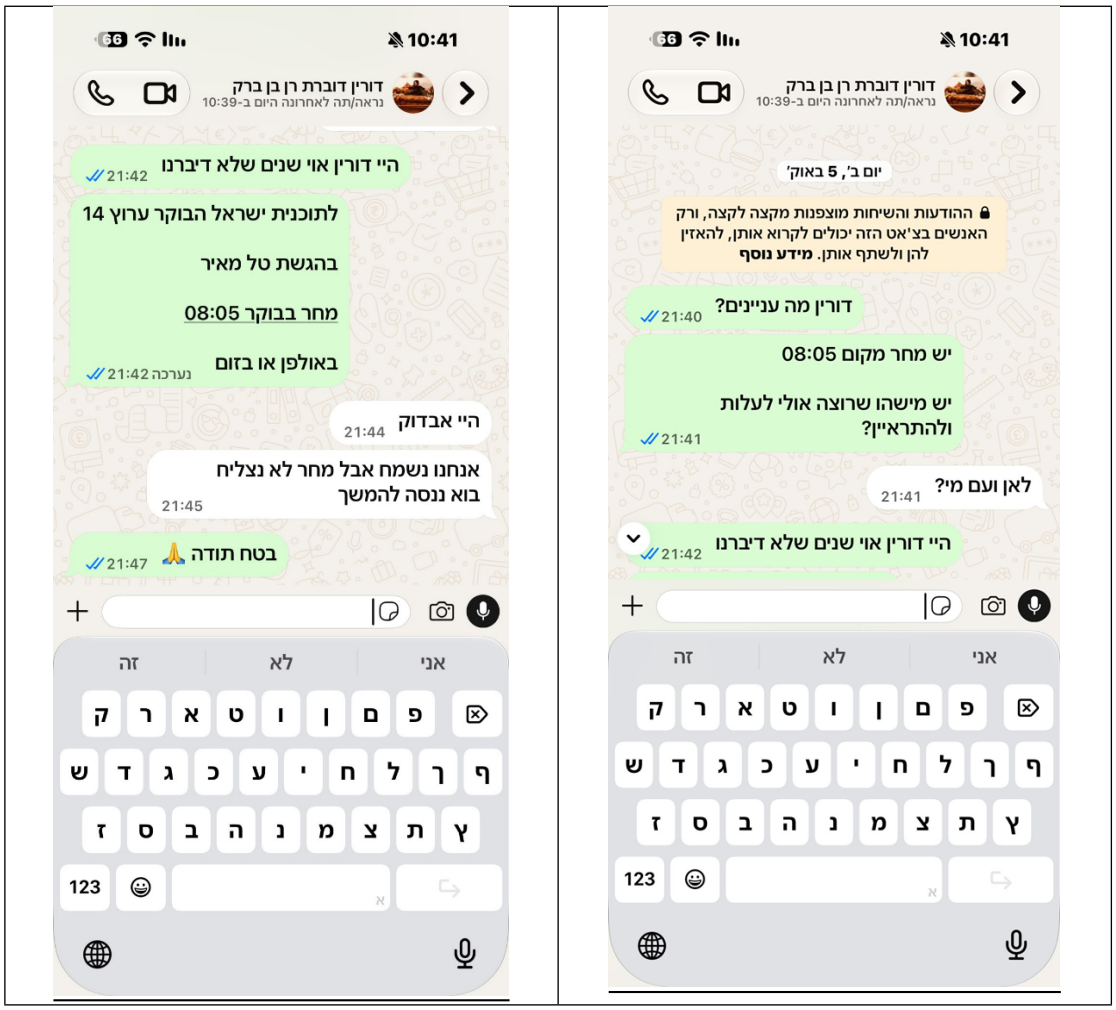

התכתבות עם דוברת ח"כ נפתלי בנט

10:31
לין דוברת נפתלי בנט
יום ב', 5 באוק'
היי יש מישהו שרוצה לעלות אולי מחר בבוקר מאצלכם?
21:40
היייי מתן
אני נאבדת בהודעות סליחה
21:40
לפני מהדורה זה לא זמן טוב
21:40
הכל טוב
21:40
דורין מתאמת ראיונות "ביחד"
21:40
הודעה
בודק תודה
21:40
לין דוברת נפתלי בנט
דורין מתאמת ראיונות "ביחד"
למועמדים תמיד תפנה לדורין
21:40
סגור
21:40
תודה 🙏
21:40
היא אחראית על כולם
ואם יש בעיה תכתוב לי
21:40
תודה לך לילה טוב
21:40
סגור תודה לין היקרה
21:40
🙏

התכתבות עם דוברת ח"כ רן בן ברק (יש עתיד)

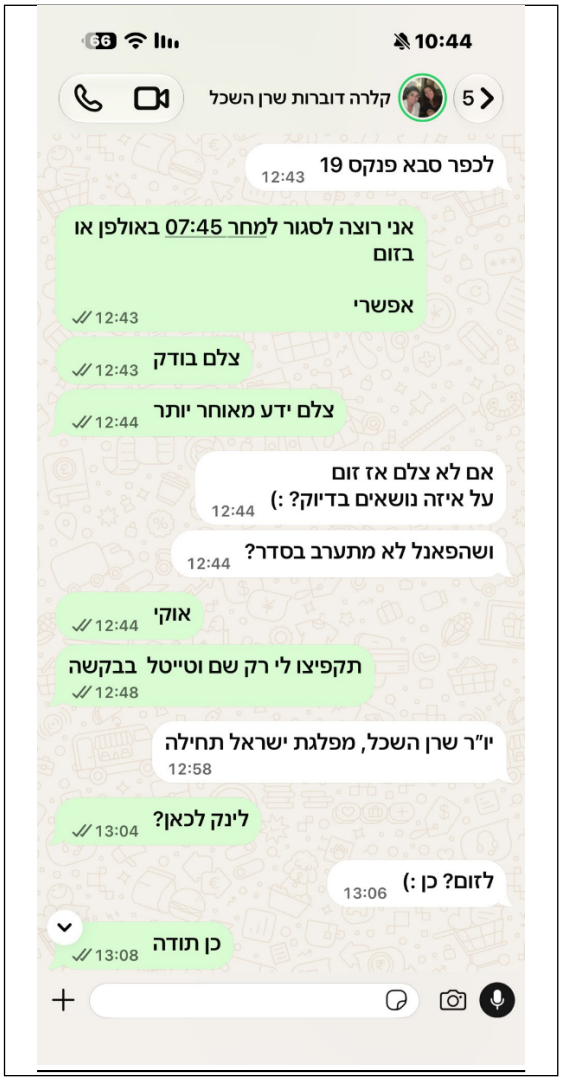

התכתבות עם דובר מפלגת ישראל ביתנו

התכתבות עם דוברת ח"כ שרן השכל (ישראל תחילה)

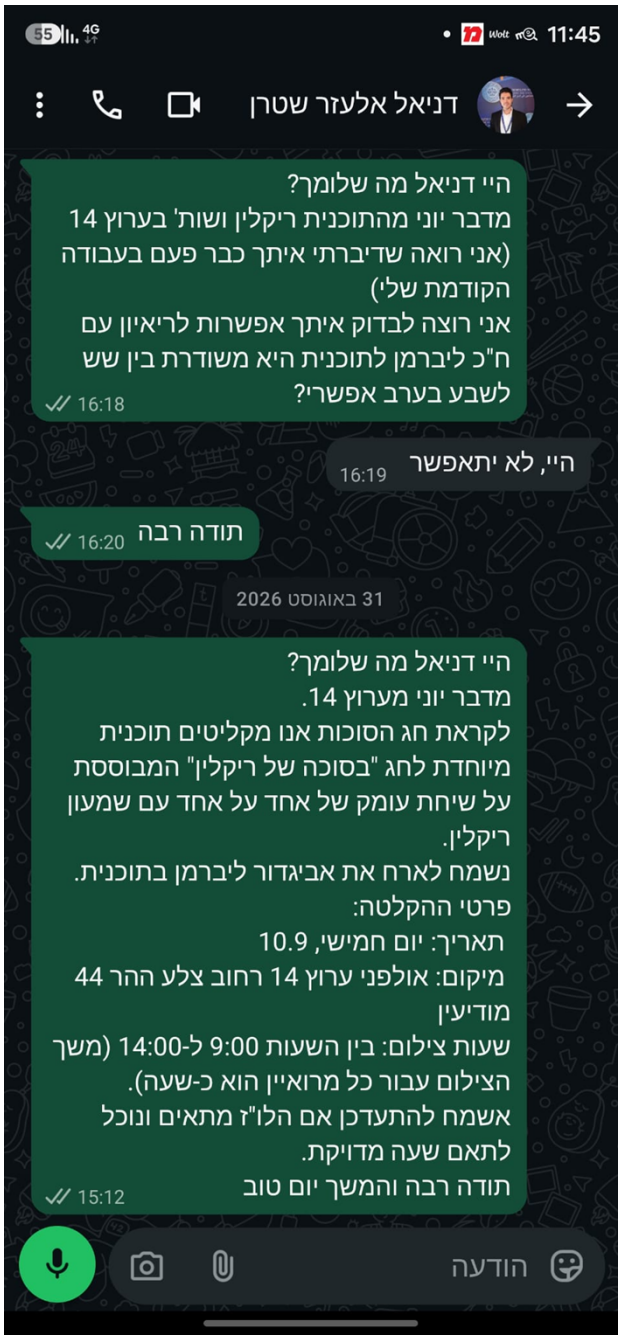

10:44
קלרה דוברות שרן השכל
5
לכפר סבא פנקס 19
12:43
אני רוצה לסגור למחר 07:45 באולפן או בזום
אפשרי
12:43
צלם בודק
12:43
צלם ידע מאוחר יותר
12:44
אם לא צלם אז זום
על איזה נושאים בדיוק? :)
12:44
ושהפאנל לא מתערב בסדר?
12:44
אוקי
12:44
תקפיצו לי רק שם וטייטל בבקשה
12:48
יו"ר שרן השכל, מפלגת ישראל תחילה
12:58
לינק לכאן?
13:04
לזום? כן :)
13:06
כן תודה
13:08

התכתבות עם דוברת ח"כ בני גנץ (חוסן לישראל)

<u>התכתבות עם דובר ח"כ לשעבר אלעזר שטרן (כחול לבן, יש עתיד)</u>

נספח 3

סיקור מפלגות בחירות

עמ' 57

נספח 3

סיקור צלמים וכתבים מפלגות אופוזיציה 30.08-14.10.2026

תאריך	תוכנית	מרואיין	מפלגה	מיקום
30.08	על הבוקר	שרן השכל	ישראל תחילה	כפר סבא
31.08	על הבוקר	ירון זליכה	המפלגה הכלכלית	קריית אונו
31.08	מהדורה מרכזית	מסע"ת עבאס - גל טובי	רע"מ	נצרת
2.09	מהדורה מרכזית	הצהרה עופר וינטר	עמך ישראל	תל אביב
3.09	יומן צהריים	ירון זליכה	המפלגה הכלכלית	ירושלים
6.09	כללי	מסע"ת יועז הנדל	המילואימניקים	תל אביב
6.09	כללי	השקת הרשימה של ליבה	ישראל ביתנו	אקספו תל אביב
6.09	כללי	השקת הרשימה של בנט	ביחד	אקספו תל אביב
7.09	כללי	השקת הרשימה של איזנ	ישר	ראש העין
8.09	כללי	כנס עמך ישראל וינטר	עמך ישראל	סינמה סיטי גלילו
11.09		יועז הנדל	המילואימניקים	נס הרים
15.09	מהדורה מרכזית	כנס ׳עמך ישראל׳	עמך ישראל	ראשון לציון
26.09	כללי	כינוס ראשי האופוזיציה	אופוזיציה	תל אביב
29.09	כללי	הצהרה בנט	ביחד	כיכר החטופים, ת
05.10		מסע"ת וינטר	עמך ישראל	צפריה
05.10	כללי	השקת קמפיין הרשימה ה	הרשימה המשותפת	תל אביב
07.10	מהדורה מרכזית	כתבת בחירות - גל		ירכא
08.10	כללי	הצהרה מוטי לייטנר	הציבור החרדי	כביש 4, הפגנה
11.10	כללי	הצהרה בנט	ביחד	אקספו תל אביב
14.10	כללי	הצהרה וינטר	עמך ישראל	רמת החייל, תל א
14.10	מהדורת מוצ"ש	אברהם	נעם	בנייני האומה

28

סוג סיקור	פירוט	הערות
ריאיון שידור חי		
ריאיון שידור חי		
סינק	הזמנה לתקשורתמסיבת עיתונאים ש	
דיווח	עם חסון	
ריאיון שידור חי		
מסע"ת	יועז הנדל, יו"ר מפלגת המילואימניקי	
דיווח	דוברות מפלגת יש	הועבר בלינק
דיווח	הזמנה לסיקור:מפלגת "ביחד- בראש	
דיווח		
וויזואליה		
ריאיון שידור חי		
דיווח	עופר וינטר:כנס 'ע	עם חסון
דיווח	עם אברהם. רחוב מאיר פיינשטיין תל	
דיווח		
דיווח	עם אברהם חסון	
דיווח	הזמנה לסיקור | ר	אברהם חסון
כתבה		
מסע"ת	הזמנה לסיקוריו"ר מפלגת הציבור הר	
מסע"ת	הזמנה לסיקור:רא	הועבר בלינק
מסע"ת	על רקע האיומים הנבזיים והקמפיין ה	
דיווח	כנס פעילים של מפלגת נעם	

נספח 4

מחרימים את ערוץ12

עמ' 60

(https://kenes-media.com)
כנס מדיה
מקבוצת כנס תערוכות
פורטל הקיבוצים והמושבים, אדמה חברה וקהילה

הזמן הירוק (https://kenes-media.com/category/green-time/)	קו למושב (https://kenes-media.com/category/%d7%a7%d7%95%d7%9c%d7%9e%d7%95%d7%a9%d7%91/)	יבול שיא	הרפת והחלב

(https://kenes-media.com/?sid=35&bsa_pro_id=364&bsa_pro_url=1)

זמן קיבוץ (https://kenes-media.com/category/%d7%96%d7%9e%d7%9f-%d7%a7%d7%99%d7%91%d7%95%d7%a5-%d7%a2%d7%99%d7%aa%d7%95%d7%9f-%d7%94%d7%a7%d7%99%d7%91%d7%95%d7%a6%d7%99%d7%9d/) «
מחרימים את ערוץ 12

מחרימים את ערוץ 12

תאריך: 13/01/2026 | מאת: יעקב לזר(https://kenes-media.com/author/yaakovl/)
4 דק' קריאה

שיתוף:

אם הערוץ לא יתנצל, שישכח מראיונות אתם * השר בן גביר נותן גיבוי מלא * שנה לירי, נקמה

"עלילת דם" או לא "עלילת דם"?

יש מי שפעלו להרמת רוח העם במלחמת חרבות ברזל, ויש מי שפעלו להחליש את רוח העם במלחמה הזו. להרמת הרוח פעלו משפחות שכולות מהפורומים "גבורה" ו"תקוה", שלכבודן נערך בכנסת אירוע הצדעה חגיגי, אליו לא הוזמנו משפחות שכולות אחרות, שכנראה אי אפשר ליחס להם תרומה להרמת רוח העם. מי שפעל להורדת הרוח היה ערוץ 12, כך טוענים שרים וחברי כנסת, שהודיעו שבשל כך הם מחרימים את הערוץ ולא יסכימו להתראיין בו, גם אם הערוץ מאוד יבקש. בתקופה שבה מדינת ישראל נלחמת על קיומה, כתבו המחרימים, ערוץ 12 בחר "להחליש את רוח העם" ולהפיץ "תעמולה מסוכנת וכוזבת" נגד צה"ל.

במהלך ההחרמה פתח שר החינוך יואב קיש, שהודיע בתכנית הפטריוטים בערוץ 14, "עד שערוץ 12 לא יפסיקו במסע ההכפשות שלהם כנגד נבחרי הציבור מהימין, ויתנצלו על עלילות הדם כנגד חיילי צה"ל – לא אתראיין אצלם". הנימוק המרכזי – הפגיעה בחיילי כוח 100 בעקבות פרסום הסרטון על פרשת שדה תימן. אצל קיש מצטרפת לכך "הכפשה של נבחר ציבור מהימין".

בנובמבר שודר בערוץ 12 תחקיר "המבקר", שעסק בכוורת של השר קיש וחשף שורה של אי-סדרים בהתנהלותו, תחקיר שגרם למשטרה לפתוח בבדיקת הממצאים שהוצגו בו. מיד אחר כך הודיע השר על החלטתו להחרים את הערוץ.

מיהר להצטרף אליו שר המשפטים יריב לוין. "אני לא מתראיין שם כבר קרוב לשלוש שנים", כתב בדף הפייסבוק שלו, "אמשיך לנהוג כך, בוודאי כל עוד הערוץ לא יתנצל באופן רשמי על חלקו בפגיעה בחיילי צה"ל מכוח 100".

(https://kenes-media.com/?sid=40&bsa_pro_id=372&bsa_pro_url=1)

הרעיון תפס תאוצה, ועד לכתיבת המדור מונה רשימת המחרימים 13 שרים ו-19 חברי כנסת, מהליכוד (יש פריימריז באופק) ומהציונות הדתית.

הקבוצה שיגרה מכתב לערוץ 12, בו נדרש הערוץ לפרסם התנצלות ברורה כלפי לוחמי כוח 100 ולנקוט צעדים משמעתיים נגד מי שהיה מעורב בפרסום הסרטון. עד למילוי דרישות אלו, הם לא ייענו לפניות להתראיין בערוץ.

ערוץ 12 לא יתנצל. התנצלות כמוה כהודאה באשמה, ואם יש אשמה בערוץ או לאו, את זה יקבע כנראה בית משפט.

כזכור, בסוף דצמבר הגישו חברת החדשות 12 והעיתונאי גיא פלג, תביעת לשון הרע של כ-2.6 מיליון שקלים, נגד ינון מגל, אלי ציפורי, נועם פתחי ונטלי דדון. בכתב התביעה נטען, כי מאז פרסם פלג את הכתבה ובה הסרטון על פרשת שדה תימן, ניהלו הארבעה נגדו ונגד חדשות 12 "מסע הסתה פרוע המבוסס על שקרים בוטים ודיסאינפורמציה", תוך שהם מייחסים לפלג דיווח שהוא עלילת דם נגד חיילי צה"ל.

במקביל, הגישו לוחמי כוח 100 תביעת ענק בגובה 5 מיליון שקל, נגד גיא פלג, ערוץ 12, הפצ"רית לשעבר והיועמ"שית. בתביעה נטען, שהלוחמים נפלו קורבן ל"עלילת דם" שהתבססה על סרטון "ערוך, מפוברק ומזויף" משדה תימן. הסרטון הודלף "בכוונה תחילה ובמזיד" על ידי הפרקליטה הצבאית הראשית או מי מטעמה, והיועמ"שית פעלה "לשיבוש הליכי חקירה והסתרת האמת".

שתי תביעות מנוגדות, ובית המשפט יקבע מי מהן מוצדקת. התנצלות של ערוץ 12 כדרישת המחרימים, תסייע כמובן ללוחמי כוח 100 וגם לארבעת הנתבעים ע"י גיא פלג.

ערוץ 12 הוא הנצפה ביותר בין כל ערוצי הטלוויזיה, בפער מהאחרים. האם התסכול מכך שלא יוכלו לצפות בראיונות עם המחרימים, גרם לצופי הערוץ להיפרד ממנו ולעבור נניח לערוץ 14? לא ממש. הפער נשמר. רייטינג מהדורת החדשות המרכזית בחמישי שעבר: ערוץ 15.2% 12, ערוץ 8% 14. עם זה צריך להודות, טלוויזיה נטולת ראיונות עם גילה גמליאל, לימור סון הר-מלך, אביחי בוארון, אושר שקלים ואחרים, זו לא אותה טלוויזיה. יהיה קשה, אבל בסוף נתרגל.

גם שר הכלכלה ניר ברקת החרים. לא רק החרים, גם הודיע שבכוונתו להגיש תביעה בסכום של 12 מיליון ש"ח נגד הערוץ, בעקבות תחקיר שחשף חשדות לניגודי עניינים במשרדו. מתן חודורוב, הכתב הכלכלי של ערוץ 13, כתב ב-X לעוקביו: "כך השבתי הערב להצעת דובר השר ניר ברקת, להיפגש איתו בלשכתו. הוא יחרים עיתונאים? עיתונאים יחרימו אותו. בתקופה של הסתה בלתי פוסקת נגד עיתונאים, סולידריות וקולגיאליות חשובות בעיני יותר מכותרת".

גדול המחרימים של הערוצים 11, 12 ו-13, הוא ראש הממשלה בנימין נתניהו. הוא מתראיין רק בערוץ 14. אולי הגיעה העת להשיב לו באותו מטבע? נתניהו מפיק הצהרה לתקשורת? ערוץ 14 ישדר אותה, הערוצים 11, 12 ו-13 לא. הם ידווחו עליה בקצרה, אחרי שתסתיים. אפשרי, לא?

פתח את הדלת "באופן אגרסיבי"

במסגרת המבצע שמנהלת המשטרה ביישוב תראבין שבנגב, ירה שוטר והרג את מוחמד חוסיין תראבין אלסנע, בן 35 ואב לשבעה ילדים. כנהוג במקרים מסוג זה, נפתחה חקירה באשר לנסיבות הירי, אבל השר לביטחון פנים, איתמר בן גביר, לא חשב שהוא צריך להמתין לתוצאותיה ומיד לאחר האירוע הכריז שהוא מגבה את השוטר היורה. "מי שמסכן את השוטרים והלוחמים שלנו חייב להיות מנוטרל וטוב שכך", אמר בן גביר, "נגמרו הימים שסיכנו ופגעו בשוטרים ללא תגובה".

גרסת השוטר הייתה שמוחמד פתח את הדלת "באופן אגרסיבי" וביצע "תנועה חשודה" אותה הוא פירש כניסיון לדקור אותו, ולכן ירה בו. בנו בן ה-11 של מוחמד, סיפר: "השוטרים דפקו בדלת ואבא פתח. הייתי ער. הם ישר ירו לו בחזה. גררו אותו למרפסת והורידו לו את המכנסיים. הם עשו חיפוש בבית כשאבא היה על הרצפה, ואז הם ניקו את הדם בסלון ובכניסה לבית".

השוטר היורה נשלח למעצר בית, וזומן לחקירה נוספת במח"ש, לאחר שהתקבל שם תיעוד של הירי.

דוגמא נוספת לגיבוי צפוי של בן גביר: ב-27 בנובמבר פורסם תיעוד מטריד מפעילות מג"ב וצה"ל בג'נין. שני מבוקשים נראו יוצאים ממבנה, יורדים על הברכיים ומניפים ידיים – ואז נורים למוות. מצה"ל נמסר שמתבצע תחקיר של התקרית החריגה, אבל השר לביטחון פנים גם הפעם לא המתין לתוצאות התחקיר והעניק גיבוי מלא ליורים, כי "מחבלים צריכים למות". עכשיו קוראים חביבים, האם אתם יכולים לדמיין אירוע, שבו שוטר או מג"בניק יורה ופוגע בצעיר רעול פנים, אחרי שזה נניח יידה לעברו אבנים, טוען שירה כיוון שחש סכנה לחייו, והשר בן גביר לא רק שלא מגבה, אלא דורש להעמיד אותו לדין ולשפוט אותו בחומרה, אולי אפילו באשמת ניסיון רצח? לא נורא מסובך לדמיין אירוע כזה.

הושחת בית ספר, הוצתו רכבים

לפני שנה, ב-20 בינואר 2025, הגיעו עשרות מתנחלים לכפרים פונדוק וג'ינספוט, הציתו מבנים וכלי רכב. כוחות צבא ומשטרה הוזעקו למקום, בין הפורעים ואחד השוטרים התפתח עימות, השוטר רוסס בגז פלפל, נכנס ללחץ, ירה ופגע בארבעה צעירים, שניים נפצעו קשה. הוא לא קיבל גיבוי. להפך.

בלילה שבין חמישי לשישי, פעילי טרור יהודי פלשו לכפר ג'אלוד שליד שכם והשחיתו בו בית ספר ורכוש. בכפר בזאריה הוצתו רכבים פלסטינים. העילה: ציון שנה לפגיעה של השוטר בנערים, נקמה על האירוע. על קיר אחד הבתים רוססה כתובת: "שנה לירי,

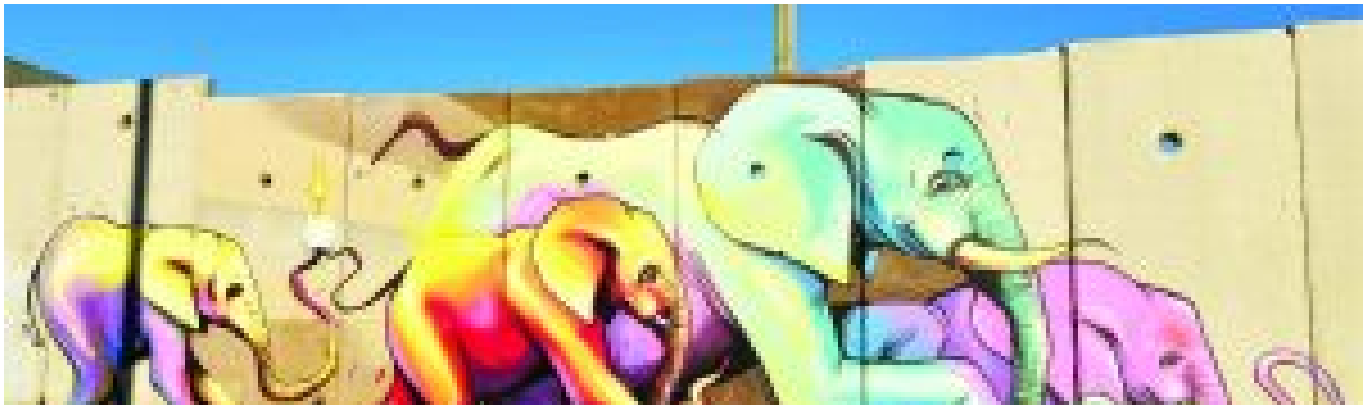
ד"ש מלנסקי ווסרטיל" (שני נערים שנפגעו מהירי). שוטר ירה ופצע לפני שנה נערים שהתעמתו אתו, וכדי להזכיר ולנקום, משחיתים החברים שלהם בית ספר של ילדים פלסטינים. הגיוני בסך הכל.

- לעמוד הפייסבוק של קו למושב לחצו כאן (https://www.facebook.com/www.kavlamosav)
- לעמוד הפייסבוק של יבול שיא לחצו כאן (https://www.facebook.com/%D7%99%D7%91%D7%95%D7%9C-%D7%A9%D7%99%D7%90-%D7%94%D7%9E%D7%92%D7%96%D7%99%D7%9F-%D7%94%D7%9E%D7%95%D7%91%D7%99%D7%9C-%D7%91%D7%97%D7%A7%D7%9C%D7%90%D7%95%D7%AA-1898485227147738)

הוספת תגובה

(https://kenes-media.com/%d7%a7%d7%99%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%9e%d7%93%d7%91%d7%a8%d7%99%d7%9d-%d7%91%d7%93%d7%a8%d7%9a-%d7%9c%d7%9e%d7%95%d7%96%d7%99%d7%90%d7%95%d7%9f/)

"קירות מדברים" בדרך למוזיאון (https://kenes-media.com/%d7%a7%d7%99%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%9e%d7%93%d7%91%d7%a8%d7%99%d7%9d-%d7%91%d7%93%d7%a8%d7%9a-%d7%9c%d7%9e%d7%95%d7%96%d7%99%d7%90%d7%95%d7%9f/)

*תמונה ראשית: "קירות מדברים" במושב שתולה. צילום: דני בר שמעון גואטה, ראש המועצה האזורית מעלה יוסף, יחד עם הצוות המקצועי של המועצה, הציג בשבוע שעבר בפני מיכאל יצחקוב, מנכ"ל משרד התיירות והצוות המקצועי של

נספח 5

הנחיות יועמש הרשות השניה

עמ' 66

נספח 5

הרשות השנייה
לטלוויזיה ולרדיו
רח' בית הדפוס 20, ת"ד 3445, ירושלים, טל: 02-6556222, פקס: 02-6556287, www.rashut2.org.il

הלשכה המשפטית

ירושלים, י״א אלול התשפ״ו
24 אוגוסט, 2026
סימוכין: 044/08/2026

לכבוד
בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה - יועצים משפטיים
בעלי הזיכיונות ברדיו האזורי - יועצים משפטיים

שלום רב,

הנדון: **<u>השידורים בתקופת הבחירות לכנסת ה-26</u>**

1. כידוע, ביום ה-27 באוקטובר 2026 עתידות להיערך הבחירות לכנסת ה-26. לקראת הבחירות, מצאתי לנכון לחדד מספר סוגיות עקרוניות בנושא השידורים בתקופה זו בטלוויזיה וברדיו. יובהר, כי ההנחיות, ההגבלות והאיסורים המפורטים להלן בקשר עם תעמולת בחירות יפים לכל ימות השנה, אך מטבע הדברים, יש להקפיד שבעתיים על שמירתם בעת הזו, וזאת הן ביחס לתקופת 60 הימים הקודמים לעריכת הבחירות והן ביחס לתקופה של הבחירות המקדימות לראשות המפלגות השונות ולרשימות המועמדים (לגבי מפלגות שבהן הדבר רלבנטי). האמור להלן יתייחס, בין היתר, לתמצית הוראות החוק, להחלטות רלוונטיות שניתנו בפסיקה בעניין תעמולת הבחירות, וכן להחלטות והנחיות שהתקבלו ע״י יושבי ראש ועדות הבחירות לכנסת.

2. יובהר, כי כל האמור בסקירה להלן המתייחס לבעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה (או מורשים לשידורים ככלל) חל גם על בעלי הרישיון הזעירים[1].

3. יובהר, כי אין בסקירה שלהלן כדי למצות את נושא ההגבלות על שידורים בתקופת הבחירות לכנסת ה-26. לפיכך, מן הראוי כי כל אחד מהמורשים לשידורים יפעל לשם לימוד גדרי החובות החלות בתקופה זו וינחה את עובדיו, כיצד להקפיד על שמירתן של חובות אלה. כן יצוין כי אין בהנחיות כדי להוות רשימה סגורה.

[1] יצויין, כי בעקבות תיקון מס׳ 44 לחוק הרשות השנייה עברו הגורמים המשדרים אשר שידרו על פי רישיון מיוחד לשידורי כבלים למשדר ערוץ ייעודי לפי הוראות סעיף 1ד6 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ״ב-1982, לשדר לפי הוראות חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש״ן-1990. ממועד המעבר לשידורים לפי חוק הרשות השניה, חלות הוראות חוק הבחירות (דרכי-תעמולה), התשי״ט-1959 גם על בעלי הרישיון הזעירים; בין אם מדובר בבעל רישיון זעיר ייעודי או בעל רישיון זעיר ״כללי״. זאת, מכוח סעיף 16ג לחוק התעמולה. **בכלל כך, חלה החובה לשדר שידורי תעמולה גם על בעלי הרישיון הזעירים כאמור.**

א. כללי

4. סעיף 46(א)(3) לחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן - "**החוק**" או "**חוק הרשות השניה**") קובע, בין היתר, כי מורשה לשידורים לא ישדר שידורים שיש בהם "**תעמולה מפלגתית למעט תעמולת בחירות המותרת על פי דין**".

5. פסק הדין המנחה לעניין פרשנות סעיף זה הינו **עניין שמאי**[2] בו הובהר, כי תחולת האיסור על שידור תעמולה מפלגתית בחוק הרשות השנייה רחבה יחסית, וכי:

> **"תעמולה" עניינה ביטוי, אשר האפקט הדומינאנטי שלו - ברמת הסתברות של אפשרות ממשית או ודאות קרובה - הוא בהשפעה על הצופה, ושאין לו אפקט דומינאנטי אחר, כגון אמנותי או חדשותי ... תעמולה היא "מפלגתית", אם תוכנה מתייחס במישרין לנושאים השנויים במחלוקת בין מפלגות בישראל. לעניין זה, אין לצמצם את הדיבור "תעמולה מפלגתית" (שבסעיף 46(א)(3)) אך לתעמולה (מפלגתית) שעניינה הבחירות לכנסת... לבסוף, "תעמולה מפלגתית" מותרת לשידור אם היא "תעמולת בחירות המותרת על פי דין". בכך מפנה המחוקק לאותן הוראות חוק המתירות - בגדריו של איסור כולל על תעמולת בחירות - את קיומה של תעמולת בחירות בהתמלא תנאים מסוימים (ראה סעיף 15א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה). חוק הרשות השניה (או כל דבר חקיקה אחר - ראה, למשל, חוק בחירות לגופים ציבוריים, תשי"ד-1954) אינו מעניק היתר שכזה, וממילא עומד בעינו האיסור הכולל על שידוריה של "תעמולה מפלגתית".**"[3].

6. בעניין **קשב**[4] קבע כב' השופט חשין, כיו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-16 ולראש הממשלה, כי תעמולה אינה רק שידורים המניעים בוחרים להצביע עבור מפלגה ספציפית אלא גם שידורים התומכים בימין/בשמאל המפה הפוליטית או תעמולה עבור זרם חברתי מסויים.

7. בהחלטות נוספות, כמפורט להלן, הובהר כי בעוד שהדיבור "תעמולת בחירות" בלשון העברית הוא בעל פריסה רחבה ביותר, הרי שהמשמעות המשפטית של מונח זה מצומצמת יותר כדי להגן על חופש הביטוי ולגדר את המגבלות עליו מחד ולשמור על ערך השיוויון בין המתמודדים וערכים מוגנים נוספים מאידך[5].

8. בהתאם לאמור, תעמולה תותר רק אם היא בגדר "**תעמולת בחירות המותרת על פי דין**" (סעיף 46(א)(3) לחוק), דהיינו, כזו המותרת לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 (להלן - "**חוק התעמולה**"), במסגרת שידורי התעמולה המופקים על ידי המועמדים.

9. מן האמור לעיל עולה, כי האיסור על שידור "תעמולה מפלגתית" בשידורים המשודרים לפי חוק הרשות השנייה, חל לאורך כל ימות השנה. עם זאת, יישומה של הוראה זו הלכה למעשה, מוביל לכך שאף אם שידור מסוים "בתקופה הרגילה" עשוי היה שלא להיחשב תעמולה אסורה, הרי שבתקופה הקרובה לבחירות יכול שייחשב ככזה.

---

2 בג"ץ 7012/93 **ח"כ יעקב שמאי נ' הרשות השניה לטלויזיה ורדיו**, פ"ד מח(3) 25 (1994) (לעיל ולהלן - "**עניין שמאי**"). מפי כב' הנשיא ברק (כתוארו דאז). יצויין, כי שם נדון תשדיר פרסומת לפעילות הסתדרות העובדים שיזם העותר, אשר היה מועמד בבחירות להסתדרות. בית המשפט מצא כי יש לפרש את המונח "מפלגה" באופן רחב כך שתעמולה מפלגתית עניינה יהיה לא רק בבחירות לכנסת, אלא גם בבחירות בהסתדרות.

3 **עניין שמאי**, בעמ' 33.

4 תב"מ 9/2001 **קשב מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל (ע"ר) נ' ארץ הצבי – ערוץ 7 בע"מ ואח'**, עמ' 39 (לעיל ולהלן - "**עניין קשב**"), פורסם ב**קובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-16 – בחירות לראשות הממשלה**. לדבריו של כב' השופט (בדימוס) מ' חשין בתפקידו כיו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-16 ולרשות ראש הממשלה, אשר פורסמו בקובץ החלטות זה ובקובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-16 שהתקיימו בינואר 2003 (להלן - "**קובץ החלטות והנחיות מהבחירות לכנסת ה-16- בחירות לכנסת**"), נתייחס לעיל ולהלן כדבריו של "**כב' השופט חשין**".

5 ר' עניין זוילי ויש עתיד להלן.

ב. <u>תעמולת בחירות מותרת על פי דין - השידורים בתקופה של 60 יום שלפני הבחירות לכנסת</u>

ב.1. <u>סקירת הוראות חוק התעמולה</u>

10. **סעיף 5** לחוק התעמולה, שכותרתו "**הגבלת תעמולה בשידורי רדיו וטלויזיה**", קובע:

> **"(א) על אף האמור בכל דין אחר, בשידורי רדיו או טלוויזיה -**
> **(1) לא תהא תעמולת בחירות בתקופת 60 הימים שלפני הבחירות;**
> **(2) בוטל.**
> **(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על שידור של תעמולת בחירות ברדיו או בטלוויזיה לפי סעיפים 15 15א ו- 16ד."**

יצוין, כי הוראות החוק בנוגע לסקרי בחירות, כפי שיובאו להלן, תחילתן בתקופה של 90 הימים הקודמים ליום הבחירות[6].

11. **סעיף 16ג** לחוק התעמולה, הוא שמחיל הוראות מסוימות בחוק התעמולה על שידורי טלויזיה ועל שידורי רדיו לפי חוק הרשות השנייה:

> **"הוראות סעיפים 15א, 15ב, 16, 16א ו-16ב יחולו, בשינויים המחייבים, גם על שידורי טלויזיה לפי חוק הרשות השניה לטלויזיה ורדיו, תש"ן-1990 והוראות סעיפים 16 ו-16ב יחולו גם על שידורי רדיו לפי החוק האמור, למעט על שידורי תעמולה לפי סעיף 16ד. לענין שינויים כאמור יראו, לפי הענין, את מנהל הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (להלן – הרשות השניה) כאילו היה המנהל הכללי של תאגיד השידור הישראלי ואת הרשות השניה והמורשים לשידורים כהגדרתם בחוק האמור כאילו היו תאגיד השידור הישראלי."**

12. הסעיפים שהוחלו מכח **סעיף 16ג** הנ"ל גם על שידורים לפי חוק הרשות השנייה, עניינם כדלקמן:

12.1. **סעיף 15א לחוק התעמולה** - הסעיף מסדיר את היקף שידורי תעמולת הבחירות בטלוויזיה, וקובע, בין היתר, כי:

12.1.1. תעמולת בחירות בטלוויזיה תשודר רק ב- 14 הימים שלפני הבחירות **(סעיף 15א(א) לחוק התעמולה)**.

12.1.2. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יקבע, לאחר התייעצות עם ועדת הבחירות המרכזית ועם מנהל הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (להלן - "**הרשות השנייה**"), את הזמנים שיהיו מוקדשים לשידור של תעמולת בחירות בטלוויזיה, את שילובם במערכת הרגילה של שידורי הטלוויזיה ואת הזמנים שיוקצבו לשם כך לכל אחת מרשימות המועמדים;

לכל רשימת מועמדים יינתנו 7 דקות, ולכל רשימת מועמדים שהוגשה על ידי מפלגה שהיא סיעה בכנסת היוצאת - 2 דקות נוספות לכל חבר שלה בכנסת **(סעיף 15א(ב) לחוק התעמולה)**. על כל אחד

---

[6] ר' סעיף 2 לחוק התעמולה הקובע כי "**האיסורים וההגבלות לפי חוק זה יחולו, אם אין בו הוראה אחרת לענין זה, בתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות, וביום הבחירות, ואולם האיסורים וההגבלות לפי סעיפים 2א, 3, 4, 12 ו-13 יחולו אף מחוץ לתקופה האמורה.**".

מהערוצים, לשאת במלוא החובה לשדר את כל שידורי תעמולת הבחירות בטלוויזיה, כפי שיקבעו על פי הוראות סעיף 15א.

12.1.3. לא יהיו שידורים לפי סעיף זה בימי המנוחה הקבועים כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948 **(סעיף 15א(ג) לחוק התעמולה)**.

12.1.4. לא תשודר לפי סעיף זה אלא תעמולת בחירות שהופקה על ידי המפלגות או רשימות המועמדים על חשבונן ושבא עליה אישורו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית למעט תעמולה מטעם רשימה לבחירתה של רשימת מועמדים אחרת **(סעיף 15א(ד) לחוק התעמולה)**.

12.2. **סעיף 15 לחוק התעמולה**, מסדיר את היקף תעמולת הבחירות ברדיו. סעיף זה לא הוחל על שידורים לפי חוק הרשות השנייה, ומכאן כי **<u>תחנות הרדיו האזורי לא ישדרו תעמולת בחירות במסגרת הבחירות לכנסת</u>**. לאור האמור, שידורים ברדיו האזורי על פי חוק הבחירות, מוגבלים לשידור הודעות מסוימות מטעם יו"ר ועדת הבחירות (ראו להלן **סעיף 16 לחוק התעמולה** והשוו **סעיף 16א לחוק התעמולה** שאינו חל על תחנות הרדיו האזורי).

12.3. **סעיף 15ב לחוק התעמולה** - פוטר את הרשות השנייה והמורשים לשידורים מאחריות אזרחית או פלילית בשל שידור תעמולת בחירות לפי חוק התעמולה. יודגש, כי **הסעיף אינו פוטר מאחריות בגין שידור תעמולת בחירות אסורה**.

12.4. **סעיף 16 לחוק התעמולה** קובע, כי:

> **"ביום ה-14, ביום ה-7 ובכל אחד משני הימים שלפני יום הבחירות לכנסת, וביום הבחירות, יפרסם יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, בשידורי החדשות ברדיו ובטלוויזיה ובכל דרך אחרת שיקבע לאחר התייעצות עם אותה ועדה, הודעה שתבהיר לבוחרים את זכותם לבחור באורח חפשי ולפי מצפונם, ותפרט את הוראות החוק המבטיחות את חופש הבחירות, חשאיותן וטהרן; הודעה כאמור בסעיף קטן זה תפורסם בכל העיתונים היומיים המופיעים בישראל ביום ה-7 שלפני יום הבחירות לכנסת וביום הבחירות."**

סעיף זה הוחל על המורשים לשידורים.

12.5. **סעיף 16א לחוק התעמולה** עניינו **"שידור הסברים והדרכה"** מטעם יו"ר ועדת הבחירות המרכזית. הסעיף קובע, בין היתר, כי:

> **"יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יקבע, לאחר התייעצות עם אותה ועדה ועם המנהל הכללי של תאגיד השידור הישראלי** [ומנכ"ל הרשות השניה - החת"מ], **את הזמנים במערכת שידורי הרדיו והטלוויזיה שיהיו מוקדשים להסברים שיינתנו מטעמו לבוחרים על סדרי ההצבעה בבחירות לכנסת ולחברי ועדות הקלפי על סדרי מילוי תפקידיהם."** **(סעיף 16א(א) לחוק התעמולה)**.

משך שידורים אלה **"לא יעלה על שעה אחת ברדיו ועל שעה אחת בטלוויזיה"** **(סעיף 16א(ג) לחוק התעמולה)**.

סעיף זה הוחל על כל בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה, אך לא הוחל על בעלי הזיכיונות לשידורי הרדיו האזורי.

12.6. **סעיף 16ב לחוק התעמולה** (שהוחל על פי הוראת סעיף 16ג לחוק התעמולה) קובע, כי הרשות השנייה והמורשים לשידורים[7] לא יגבו תשלום בעד שידורים לפי חוק זה.

12.7. **סעיף 16ה לחוק התעמולה** עוסק בהסדר פרסום סקר בחירות:

12.7.1. **סעיף 16ה(א) לחוק התעמולה** הינו סעיף ההגדרות:

"(א) בסעיף זה -
'סקר בחירות' - סקר הנערך בתקופת הבחירות והבודק דפוסי הצבעה של בוחרים בבחירות, או הבודק נושאים הקשורים במישרין במי שמתמודד בבחירות;
'מתמודד בבחירות' 'תקופת בחירות' - כהגדרתם בסעיף 10ב(א);
'משדר לציבור' - משדר בכלי התקשורת האלקטרוניים;
...
'ציבור' - למעט ציבור האנשים העוסקים בניהול מערכת הבחירות, בשכר או שלא בשכר."

ההגדרות הקבועות ב**סעיף 10ב(א) לחוק התעמולה** הרלבנטיות לעניין הבחירות לכנסת הן: 'תקופת הבחירות' - תקופה שתחילתה 90 ימים לפני יום הבחירות; 'מתמודד בבחירות' - מפלגה או רשימת מועמדים בבחירות לכנסת.

12.7.2. **סעיף 16ה(ב) לחוק התעמולה** קובע כי:

"הראשון שמשדר לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות ומי שמשדר כאמור בתוך 24 שעות מאז שתוצאות הסקר נמסרו לציבור לראשונה, יציין בצד התוצאות את כל אלה:
(1) שמו של הגוף שהזמין את הסקר;
(2) שמו של הגורם שערך את הסקר;
(3) התאריך או התקופה שבה בוצע הסקר;
(4) האוכלוסייה שמתוכה נלקח מדגם המשיבים לסקר;
(5) מספר האנשים שהתבקשו להשתתף בסקר ומספר האנשים שהשתתפו בו בפועל;
(6) מרווח הטעות לגבי הנתונים שהושגו."

בעניין **מפלגת עלה ירוק**[8] הוסיף כב' המשנה לנשיאה מלצר כי:

12.7.2.1. על המשדרים סקרים לציבור לציין מהי הפלטפורמה בה נערך הסקר – אם באמצעות הטלפון, האינטרנט, ראיון אישי, קבוצת מיקוד וכיו"ב[9].

12.7.2.2. פרסום הסקרים ייעשה לפי פילוח המנדטים, על בסיס מה שהשיבו הנדגמים ולאחר שתשובותיהם עובדו על-ידי

---

[7] סעיף זה הוחל הן לעניין שידורי הטלוויזיה והן לעניין שידורי הרדיו. מובן, כי ההשלכה לגבי זכייני הרדיו האזורי הינה מצומצמת לאור האמור בסעיף 11.2 לעיל.

[8] תב"כ 12/21 **מפלגת עלה ירוק נ' ידיעות אחרונות ואח'**, (פורסם בנבו, 26.02.2019). מפי כב' המשנה לנשיאה כב' השופט ח' מלצר, פורסם בקובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-21 - בחירות לראשות הממשלה.

[9] סעיף 44 ל**עניין עלה ירוק**, שם הובהר כי הדבר נלמד מהדרישה שבחוק לציין את סוגי האוכלוסייה שנדגמה.

מכון הסקרים באמצעים סטטיסטיים מוכרים. הפרסום ייעשה כך שכל רשימת מועמדים ששיעור התמיכה בה בתשובות הנדגמים, אחרי הניתוח, עולה על 1%, אף שאינה עוברת את אחוז החסימה לאחר הניתוח והעיבוד הסטטיסטיים – תיכלל בתוצאות שתפורסמנה[10].

12.7.3. הוראת **סעיף 16ה(ד) לחוק התעמולה** קובעת, כי על אף האמור לעיל, מי שמשדר לציבור תוצאות של סקר בחירות שלא מבוססות על שיטות סטטיסטיות מוכרות לעריכת סקרים, יציין בהבלטה שהסקר לא התבסס על שיטות סטטיסטיות מוכרות ולפיכך אי אפשר להסיק ממנו מסקנות לגבי דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור. כן, יציין הגוף המשדר את שם מזמין הסקר ואת שם עורך הסקר.

12.7.4. הוראות **סעיפים 16ה סעיפים קטנים (ה), (ו) ו-(ז) לחוק התעמולה** מטילות חובות על מי שעורך סקר בחירות.

12.7.5. הוראת **סעיף 16ה(ח) לחוק התעמולה** קובעת, כי:

> **"בתקופה שתחילתה בתום יום שישי שלפני פתיחת הקלפיות והמסתיימת במועד סגירת הקלפיות, לא ישדר ולא יפרסם אדם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות שלא שודרו או פורסמו בכתב לציבור לפני תחילתה של התקופה האמורה. המשדר או המפרסם בתקופה האמורה על תוצאותיו של סקר בחירות ששודרו או פורסמו לפני תחילתה של אותה תקופה, יציין בהבלטה שהסקר אינו עדכני ואין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור ביום השידור או הפרסום."**

12.7.6. תכלית ההוראות שבסעיף 16ה לחוק התעמולה היא שהציבור יוכל לשקול את אמינותם של הסקרים ולבחנם בצורה מושכלת ולמנוע הטעייה של הציבור באמצעות שימוש בסקרי בחירות[11].

12.7.7. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19 (כב' השופט רובינשטיין) עמד על כך, כי ערך השוויון וההגינות מצדיקים, כי יינתן יחס ראוי לרשימות השונות הן בהזמנת סקרים ופרסומם והן בדיווח על ענייני בחירות בכלל, וזאת תוך פילוח סיעתי כמקובל וללא הכללת כל "הרשימות הערביות" תחת כותרת אחת.[12] דומה, כי ניתן להקיש מדברים אלו לענייננו בדבר החובה לערוך סקר באופן מדויק ללא הכללות אשר עשויות לפגוע בערך השוויון.

---

[10] יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20, כב' השופט ס' גיובראן, בתב"כ 20/27 **מפלגת עלה ירוק נ' עיתון הארץ**, (ניתן ביום 23.3.2015) וכן **עניין עלה ירוק**, בסעיפים 41 ו-63.

[11] תר"מ 18/21 **וידל נ' מוטי יצחקי ואח'** (ניתן ביום 7.6.17, מפי כב' השופט א' טל נשיא בית המשפט המחוזי מרכז-לוד יו"ר ועדת הבחירות האזורית מרכז-דרום).

[12] מכתביו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, מהימים 11.10.12 ו-29.11.12, אל עורכי העיתונים ומנהלי אמצעי התקשורת האלקטרוניים. הנחייה דומה ניתנה בידי יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-18, כב' השופט א' ריבלין, במכתבו לעורכי העיתונים ומנהלי אמצעי התקשורת האלקטרוניים מיום 21.12.18. במכתבו הבחיר כב' השופט ריבלין כי אופן הסיקור המכליל את הרשימות הערביות מונע מן הציבור להבחין ביחסי הכוחות שבין הרשימות ובסיכוייה של כל רשימה לצבור קולות בבחירות אף שקיימת שונות מהותית בין הרשימות השונות. לפיכך, הנחה את מנהלי אמצעי התקשורת כי כאשר ניתן פירוט לגבי תוצאות הסקרים לגבי הרשימות השונות, יפורטו הנתונים לגבי הרשימות כולן.

12.8. עוד נציין את **סעיף 129** לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969, ("**חוק הבחירות**") הקובע:

> **"משעה 7 בערב ביום שלפני יום הבחירות ובכל יום הבחירות לא תהיה תעמולת-בחירות על ידי אסיפות, תהלוכות, רמקולים או שידורים ברדיו ובטלוויזיה."**

מכאן, כי בערב יום הבחירות וביום הבחירות לא ישודרו בשידורי המורשים לשידורים שידורי תעמולת בחירות.

12.9. לשלמות התמונה, יצוין כי: (א) פעולה בניגוד להוראות חוק התעמולה הינה עבירה פלילית שדינה מאסר או קנס (**סעיף 17 לחוק התעמולה**), ו- (ב) ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית נתונה הסמכות:

> **"ליתן צו המונע ביצוע מעשה עבירה לפי חוק זה, לפי פרק י"א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969, ... או המשכתו (להלן – צו מניעה);"**

וזאת לפי **סעיף 17ב(א) לחוק התעמולה** ובתנאים האמורים שם.

ג. <u>תעמולת בחירות</u>

ג.1. <u>מהי תעמולת בחירות אסורה?</u>

13. סעיף 5 לחוק התעמולה קובע, כי בתקופת 60 הימים שלפני הבחירות "**לא תהא תעמולת בחירות**", אלא אם כן המדובר בתעמולה כדין (תשדירי הבחירות המופקים על ידי המועמדים). הביטוי "תעמולת בחירות" לא הוגדר בחקיקה, ולפיכך נצרך לפרשנות שיפוטית.

14. בפסק הדין **בעניין זוילי**[13], נדרש בית המשפט לפרש את הביטוי "תעמולת בחירות":

> **"...תעמולת בחירות הינה רק אותו ביטוי שהאפקט הדומינאנטי שלו הוא בהשפעתו על הבוחר ושאין לו אפקט דומינאנטי אחר, כגון אפקט אמנותי. על-כן, שידור שיש לו ערך חדשותי, אין לראות בו תעמולת בחירות, שכן ערכו הדומינאנטי אינו בהשפעה על הבוחר, אלא במסירת מידע חדשותי לכול."**

ובהמשך הדברים[14]:

> **"אכן, האיזון הראוי בין הערכים המתחרים מחייב, כי הדיבור 'תעמולת בחירות' יכלול אותו שידור אשר פועלו הוא בשכנוע ובהשפעה על הכרעת הבוחר, ולא שידור שהאפקט שלו הוא אחר (כגון אמנותי, חדשותי, דתי), גם אם השפעות הלוואי שלו הן בהשפעה (עקיפה) על הבוחר."**

15. **בעניין גולדשמידט**[15] בבוחנו את משמעותה של "תעמולת בחירות" סקר כב' השופט מצא את עיקרי פסק הדין **בעניין זוילי**, ובחן את ההלכה הנלמדת מפסק דין זה:

---

[13] בג"ץ 869/92 **ניסים זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השלוש עשרה**, פ"ד מו(2), 692, 703 (1992) (להלן - "**בעניין זוילי**"). בעניין זוילי נדונה עתירתו של חבר כנסת שביקש להופיע בתוכנית "ערב חדש" במסגרת דיווח על בחירות מוקדמות במפלגתו, לאחר שועדת הבחירות אסרה על הופעה כאמור מכיוון שזו אינה בעלת אופי חדשותי ומאחר ועל המשדר לשמור על איזון בין כלל המפלגות המשתתפות בבחירות. בעת הדיון כבר חלף מועד שידור התוכנית אך בית המשפט דן בהרחבה בדבר השאלה האם שידור פלוני מהווה תעמולה או שידור חדשותי בלבד וקבע כי יש להחיל את מבחן ה"אפקט הדומיננטי".

[14] **בעניין זוילי**, בעמ' 703.

"הנושאים השנויים במחלוקת בין מפלגות ומועמדים המתמודדים בבחירות הינם בעלי ערך חדשותי; והעיסוק בהם בטלוויזיה וברדיו, תוך הבאת דברי המועמדים היריבים עצמם, לרבות הפולמוס בינם לבין עצמם והביקורת ההדדית שעשויים הם להשמיע זה על דעותיו של זה, מהווים חלק מן המידע שלציבור יש עניין וזכות לקבלו, ושעל התקשורת לספקו לציבור. הוא הדין באירועים פנים-מפלגתיים ואחרים, הקשורים בהיערכות הרשימות והמועמדים לקראת ההתמודדות בבחירות.

... אכן, פרשנות המושג 'תעמולת בחירות', שנקבעה בפרשת זוילי, הביאה בחשבון את האפשרות, שלעיסוק הלגיטימי בנושאים שנויים במחלוקת בתקופת בחירות עלולים להשתרבב גם מסרים תעמולתיים. ואולם קיומם של מסרים כאלה יפסול את השידור רק אם השפעתם המסתברת על הצופה או המאזין עלולה להיות קשה ורצינית; שאם אלה הם פני הדברים, כי אז האפקט הדומינאנטי של השידור שוב אינו חדשותי אלא תעמולתי."[16].

16. בהנחיית יושב ראש ועדת הבחירות לכנסת השלוש-עשרה (שהובאה בהסכמה ב**עניין זוילי**[17]) נקבע כי[18]:

"כל שידור שעיקר עניינו יצירת <u>אהדה</u> או <u>הסתייגות</u> כלפי גופים או אנשים המתמודדים בבחירות, יחשב "תעמולת בחירות" ואין לשדרו."

17. את ההלכה בעניין זה סיכמה כבוד השופטת ביניש, בהחלטתה ב**עניין רשימת הליכוד** באופן הבא: **"אין לנו אלא להקפיד על כך שבשידורי הטלוויזיה והרדיו לא ישודרו שידורים שאין להם כל אפקט מלבד השפעה ישירה על מחשבתו של הבוחר (בג"ץ זוילי שם) וביחס לכל השידורים בתקופת הבחירות יש לשמור על הצגה <u>שוויונית והוגנת</u> של המועמדים והעמדות השונות."**[19].

18. **תעמולת בחירות שלילית - "אך יכול שתעמולת בחירות תהיה לא רק בדרך של ניסיון לשכנע בצדקת דרכם של מפלגה או מועמד לראשות הממשלה, אלא גם בדרך של ניסיון לשכנע בפסול שיש בדרכם של כל אחד מאלה... פרסום יהווה תעמולת בחירות כל אימת שעיקר תוכנו הוא השפעה על הבוחר, בין אם ההשפעה היא להצביע בעד מפלגה או מועמד פלוני, ובין אם יש בה, על פי תוכנה, להשפיע שלא להצביע בעדם. אכן, ידוע שחלק גדול של תעמולת הבחירות מוקדש לתקיפת עמדותיו של היריב הפוליטי, ולתיאור חולשותיו ומחדליו..."**[20].

---

15 תב"כ 12/15 **ח"כ אלי גולדשמידט נ' ראש הממשלה בנימין נתניהו**, 81 (פורסם בקובץ ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-15 ולראש הממשלה, שהתקיימו במאי 1999, מפי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-15 כב' השופט א' מצא (להלן: "**קובץ החלטות לכנסת ה-15**"), ניתן ביום 22.4.99), (לעיל ולהלן - "**עניין גולדשמידט**").

16 **עניין גולדשמידט**, בפסקה 4, בעמ' 86-85.

17 **עניין זוילי**, פסקה 21, בעמ' 705.

18 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השלוש-עשרה "החלטות והנחיות", יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-13, כב' השופט א' חלימה, 49 (1992) (פורסם באתר הכנסת) (להלן - "**קובץ החלטות יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-13**").

19 תב"כ 17/17 **רשימת הליכוד נ' הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו וחברת החדשות הישראלית בע"מ**, בפסקה 6, פורסם בקובץ החלטות והנחיות לכנסת ה- 17 בעמ' 61.

20 תב"כ 12/14 **סיעת העבודה בכנסת נ' חברת שלטי עבודי**, בפסקה 6, ניתן ביום 23.4.96, מפי כב' השופט ת' אור, פורסם בקובץ נוהלים והחלטות לכנסת ה- 14 ולראש הממשלה בעמוד 73. מאוחר יותר עמד על כך גם כב' השופט רובינשטיין: "**לעתים, תעמולת בחירות נעשית בדרך נגטיבית, ואין די בטענה כי הסרטון אינו קורא להצביע בעבור המשיבה 1 בכדי להוציאו מגדר תעמולת בחירות.**" תב"כ 43/19 **רשימת הליכוד ישראל ביתנו בהנהגת בנימין נתניהו לראשות הממשלה נ' רשימת הבית היהודי ברשות נפתלי בנט מיסודם של האיחוד הלאומי, מפד"ל החדשה ותנועת קוממיות**, בפסקה ה (ניתן ביום 18.1.13, פורסם באתר הכנסת תחת החלטות יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19).

19. עוד לעניין פרשנות המונח תעמולה ראו גם: **עניין המטה להצלת העם והארץ**[21]**; עניין המפקד הלאומי**[22]**; ועניין ח.ל. חינוך לשלום**[23].

20. **מבחן אובייקטיבי** - באשר ליישומו של מבחן האפקט הדומיננטי נאמר ב**עניין זווילי** (מפי כב' השופט - כתוארו דאז - א' ברק)[24]:

> **"... אינני סבור שכוונתו של מחבר המישדר היא הקובעת. אפילו לא נתכוון המחבר לשידור שעיקר עניינו השפעה, אך הלכה למעשה זו התוצאה, לפנינו תעמולת בחירות. ניתן לומר איפוא, כי המבחן הוא אובייקטיבי (כלומר, מנקודת מבטו של הצופה) ולא סובייקטיבי (כלומר, לא מנקודת מבטו של יוצר השידור)."**

21. כב' השופט חשין בהחלטתו ב**עניין קשב**[25] הדגיש, כי יש לבחון שידור פלוני על פי השפעתו הצפויה על הצופה או המאזין הסביר[26]. ב**עניין סיעת ישראל אחת**[27] הוסיף על כך כי:

> **"... תום-לבו של המפרסם ואי תלותו במפלגה זו או אחרת אין בהם כדי להשפיע על היותו של פרסום פלוני תעמולת בחירות. במובן מסוים הדברים הם איפכא מסתברא, שבבוא הפרסום מגורם הנחשב גורם אובייקטיבי, השפעתו יכולה שתהא רבה מפרסום שמקורו בגורם מעוניין."**

22. מכאן, כי מורשה לשידורים לא ישמע בטענה, כי לא נתכוון לשדר תעמולת בחירות שלא כדין, אך בפועל התגלגלו הדברים לידי כך.

23. במקרים גבוליים, כאשר בשאלת אופיו של השידור יש פנים לכאן ולכאן, ניתן יהיה להיעזר במבחנים נסיבתיים[28]:

23.1. <u>גורם הזמן</u> - ב**עניין סיעת ישראל אחת**[29] הבהיר כב' השופט חשין כי **"ככל שמועד הפרסום ירחק וילך מיום הבחירות כן ייחלש וילך יסוד התעמולה שבו."**. כלומר, אף מועד השידור עשוי להשליך על סיווגו של משדר כתעמולת בחירות. בעניין זווילי נקבע בהקשר זה כי **"אופיו של השידור כתעמולת בחירות נבחן מנקודת המבט של הצופה. נקודת מבט זו אינה קבועה, אלא משתנה היא על-פי מכלול האירועים. שידור שלא נתפס אתמול כתעמולת בחירות עשוי להיתפס כתעמולת בחירות מחר."**[30]. ככל שמועד הבחירות

---

21 בג"ץ 7192/08 **המטה להצלת העם והארץ ע"ר נ' הרשות השניה לטלויזיה ורדיו**, תק-על 2009(4) 809, 817 (2009) (לעיל ולהלן - **"עניין המטה להצלת העם והארץ"**).

22 בג"ץ 10203/03 **"המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה**, תק-על 2008(3) 3172 (2008), 3238-3237 (לעיל ולהלן - **"עניין המפקד הלאומי"**)

23 בג"ץ 10182/03 **ח.ל.חינוך לשלום בע"מ נ' רשות השידור**, פ"ד נט(3)409, 421-420 (2004) (לעיל ולהלן - **"עניין ח.ל. חינוך לשלום"**).

24 **עניין זווילי**, בעמ' 705.

25 תב"מ 9/2001 **קשב מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל (ע"ר) נ' ארץ הצבי - ערוץ 7 בע"מ ואח'**, בעמ' 39 (פורסם בקובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-16 - מהבחירות לראשות הממשלה, מפי כב' השופט מ' חשין יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 ולראש הממשלה, פברואר 2001 (להלן - **"קובץ החלטות לכנסת ה-16 – בחירות לראשות הממשלה"**), ניתן ביום 26.1.01) (להלן - **"עניין קשב"**).

26 עוד על דרך יישומו של מבחן האפקט הדומיננטי ניתן ללמוד, בין היתר, מדבריו של כב' השופט (בדימוס) מ' חשין, יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-16 ולראש הממשלה, בתב"כ 18/16 **קשב מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל (ע"ר) ואח' נ' תחנת הרדיו "קול הנשמה" ואח'**, 74, בעמ' 78 (פורסם בקובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-16 - מהבחירות לכנסת ה-16 שהתקיימו בינואר 2003, מפי כב' השופט מ' חשין יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 ולראש הממשלה (להלן - **"קובץ החלטות לכנסת ה-16"**)) (להלן - **"עניין קול הנשמה"**).

27 תב"מ 23/2001 **סיעת ישראל אחת נ' אינטרנט מעריב ואח'**, עמ' 139, 144 (פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה-16 - בחירות לראשות הממשלה, ניתן ביום 5.2.01). (לעיל ולהלן - **"עניין סיעת ישראל אחת"**).

28 **עניין סיעת ישראל אחת**, בעמ' 144.

29 שם.

30 **עניין זווילי**, פסקה 24, בעמ' 706. ראו גם: בג"ץ 524/83 **האגודה למען החייל בישראל נ' המנהל הכללי של רשות השידור**, פ"ד לז(4) 85, 90-89 (1983).

מתקרב תתחזק ההנחה שמטרת הפעולה היא להשפיע בעקיפין על הבוחר, אף אם לפעולה תכלית עצמאית[31].

23.2. יוזם השידור - האם היוזמה לקיום השידור הייתה של הגורם המשדר, או של גורם חיצוני. שידור ביוזמת גורם חיצוני, ובפרט המועמד או מי מטעמו, צריך שיבחן ביתר קפידה.

23.3. מהלך העניינים הרגיל - האם השידור הוא מסוג השידורים הקבועים, שיש כמותו גם בימים רגילים, או שהמדובר בשידור שהוכן במיוחד לקראת ובקשר עם הבחירות[32]. אירוע או פרסום שנקבעו לאחר שתאריך הבחירות היה ידוע, מעלים חשש כי יכללו תעמולה אסורה. מנגד, אירוע שמתקיים מדי שנה, ללא כל קשר לבחירות חשוד בכך פחות[33].

23.4. היקף ההשפעה – פרסומים בשעות השיא של הצפייה בטלוויזיה והאזנה לרדיו צריכים להיבחן בזהירות רבה יותר[34].

23.5. חשיבות התכלית האחרת העומדת בבסיס הפעולה והמחייבת את קיומה בסמוך לבחירות – בפרסומים שעוסקים באירועים שאינם נעשים באופן קבוע, יש לבחון את עוצמת וחשיבות התכלית שבגינם הוחלט על מועד האירוע דווקא בסמוך למועד הבחירות[35].

23.6. כל מקרה ייבחן בהתאם לנסיבותיו ובהתאם לשכל הישר וההיגיון הבריא[36].

24. לאמור יש להוסיף, כי לגבי שימוש במשאבי ציבור לטובת תעמולת בחירות ננקטת גישה מחמירה. על הוראת סעיף 2א לחוק הבחירות יש להקפיד ביתר שאת בכל הנוגע לנבחרי ציבור מכהנים. זאת, כדי לצמצם את היתרון וחוסר השוויון האינהרנטי בגיוס תמיכה למועמד מכהן. שומה על נבחרי הציבור והמפלגות השונות, שלא לעשות שימוש בכספיו של הציבור הרחב, במטרה להגדיל את סיכוייהם להיבחר בשנית. פעולה מעין זו אינה חוקית ופוגעת פגיעה קשה באמון הציבור ובטוהר המידות של השירות הציבורי[37].

25. נוסיף, כי סעיף 2ב(ב) לחוק התעמולה קובע כי:

> **"(ב) לא ייעשה שימוש בתעמולת בחירות בצבא הגנה לישראל באופן העשוי ליצור רושם כי צבא ההגנה לישראל מזוהה עם מפלגה או עם רשימת מועמדים; אין בסעיף קטן זה כדי למנוע**

---

31 תנ"מ 64/20 **חלבי נ' נסראלדין**, (21.8.13, מפי כב' השופטת חיות מ"מ יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20.

32 לישומו של מבחן נסיבתי זה ראו - **עניין קשב**, בעמ' 41 - בעניין האמור נטען, כי שידורי תחנת הרדיו הפיראטית "ערוץ 7" כללו תעמולת בחירות. ב"כ התחנה טען כי השידורים שכך נטען לגביהם הם בבחינת "פינות קבועות" בערוץ 7, ומכאן לטעמו המסקנה כי אין הם בבחינת שידורים שהוכנו במיוחד לקראת הבחירות. כב' השופט חשין דחה את הטענה ופסק כי "**קריאה בדברים שאמרו הדוברים בערוץ 7 מבהירה בעליל כי מכוונים הם את דבריהם לבחירות הקרבות ובאות. אין הם מדברים על מדיניותה של הממשלה - כך, על דרך הסתם - וכל מאזין אשר ניחן ולו במעט אינטליגנציה יחוש ומבין כי הדוברים קוראים אותו להצביע בבחירות בדרך זו ולא באחרת. במקצת מן המקומות אומרים הדוברים כך במפורש, ובמקצתם ברורים הדברים מאליהם. אכן, אלה הם שידורים רוויי-בחירות, שידורים הנופלים ברווחה בגידרי השידורים שהוכנו לקראת הבחירות במובן דבריו של השופט מצא.**" מכאן כי יש לנהוג בזהירות רבה בישום המבחן הנסיבתי, בדבר היות השידור ב"מהלך העניינים הרגיל" של פעילות הגורם המשדר.

33 תב"כ 2/20 **תנועת אומ"ץ נ' הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן ואח'** (ניתן ביום 18.1.15, מפי כב' השופט גרוסקופף יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-20 – בחירות לראשות הממשלה (להלן- "**עניין אומ"ץ**")), סעיף 7.

34 תב"כ 10/20 **חדו"ש – לחופש דת ושוויון נגד תחנת רדיו "קול ברמה ואח'**, פורסם **בקובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-20 – בחירות לראשות הממשלה**, עמ' 37 (להלן - "**עניין חדו"ש**").

35 **עניין חדו"ש**.

36 **עניין אומ"ץ**, סעיף 7(ה).

37 **עניין אומ"ץ**, פסקאות 8 -10.

ממפלגה או מרשימת מועמדים להביע תמיכה בצבא ההגנה לישראל."

26. **משמעות התיבה "תעמולת בחירות" בהקשר להוראת האיסור שבסעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה** – פרסום צילום של מועמד הנושא תפקיד כמו שר או ראש ממשלה בעת שהוא מבקר במתקני צה"ל או נפגש עם קצינים וחיילים, הוא מותר רק כאשר יש לו תכלית דומיננטית שאינה תעמולתית, כמו תכלית חדשותית-אינפורמטיבית או כרוך בהיבטים מבצעיים, או בשיקולים של הרתעת אויב, או כאשר מדובר בטקס או אירוע שנקבע מראש ואשר נהוג לקיימו בשגרה באותם המועדים או המעמדים – בהשתתפות נבחרי הציבור הרלבנטיים[38].

ג.2. <u>ראיונות ודיונים טלוויזיוניים עם פוליטיקאים ומתמודדים</u>

27. האמצעים שעל ערוצי השידור לנקוט בהם, כדי לעמוד בחובתם לקיים את מצוות האיסור על תעמולת בחירות בראיונות ודיונים טלוויזיוניים עם פוליטיקאים ומתמודדים:

28. <u>שמירת "השוויון המהותי" בין כלל הרשימות והמועמדים המתמודדים בבחירות</u> -

28.1. **בעניין זוילי** נקבע, כי בשידור המתייחס לנושא פוליטי הגם שאינו "תעמולת בחירות" יש להקפיד – בין במהלך השידור ובין בסמוך לכך – כי תינתן אפשרות ביטוי לקשת הדעות הפוליטיות באופן שלא ייפגע עקרון השוויון וכי יהא השידור שידור הוגן שיציג – במידת האפשר – את ההשקפות השונות הקיימות בציבור הרחב[39].

28.2. **בעניין גולדשמידט** ביאר כב' השופט מצא את הקביעה האמורה:

> **"אין משמעות הדבר, שכל אימת שמראיינים נציג של רשימה פלונית או מועמד אלמוני, קמה מיד חובה לראיין באותו עניין גם את נציגי כל הרשימות והמועמדים המתחרים; ובוודאי שאין משמעות הדבר, שאם השיחה עם פלוני, בטלוויזיה או ברדיו, ארכה זמן מסוים, קמה חובה לקצוב אותו פרק זמן לשיחות עם כל אחד ממתחריו. החובה אינה לקיים שוויון 'אוטומטי' או 'מכני'. החובה היא לקיים שוויון מהותי, שפירושה הוא <u>ליתן הזדמנות נאותה וסבירה לרשימות ולמועמדים לבוא לידי ביטוי, כשהמטרה היא להגיע להצגה מאוזנת של כלל הדעות וההשקפות בנושאים השנויים במחלוקת במערכת הבחירות</u>.**
>
> **אין צורך לומר, שכחלק מחובתו לשמור על האיזון, מוטל על ערוץ תקשורת להביא בחשבון, כי עצם החשיפה התקשורתית, ואף ללא קשר לנושא המדובר, עשויה לשרת אינטרס אלקטוראלי של הרשימה או של המועמד. <u>כן עליו לקיים בהלכתה את חובת ההגינות הרגילה המוטלת עליו, במתן הזדמנות לתגובה למי שיריבו ביקר אותו או את עמדותיו</u>".[40]** (ההדגשות הוספו - ח"מ)

---

38 תב"כ 5/22 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' סיעת הליכוד**, (פורסם בנבו, 20.08.2019) בסעיף 18. כן ר' בתב"כ 13/21 **מפלגת העבודה הישראלית נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית** (פורסם בנבו, 18.02.2019) שם נקבע גם כי ההכרעה בדבר המטרה הדומיננטית של הפרסום המיועד תתקבל טרם הביקור או תצילום, על פי חוות דעת של חיועץ המשפטי של המשרד הרלוונטי (סעיף 26).

39 **עניין זוילי**, פסקה 22, בעמ' 711.

40 **עניין גולדשמידט**, פסקה 5, בעמ' 88-87.

28.3. כבוד השופטת ביניש, יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-17, סיכמה את ההלכה בעניין זה: "**ביחס לכל השידורים בתקופת הבחירות יש לשמור על הצגה שוויונית והוגנת של המועמדים והעמדות השונות.**"[41].

28.4. **בעניין רשימת הירוקים הצעירים**[42], התייחס כב' השופט רובינשטיין לטענת רשימת הירוקים הצעירים, כי על שידורי "קשת" המתעתדת לשדר תכנית מיוחדת להכרת המועמדים לכנסת, להתייחס גם לרשימות "הקטנות" (ולענייננו יש לומר גם למועמדים שאינם המועמדים המובילים בסקרים):

> **"כפי שציינתי זה מכבר, "ערך השוויון, וגם - לא פחות - ערך ההגינות, מצדיקים כי יינתן יחס ראוי לכלל הרשימות המתמודדות בבחירות לכנסת באמצעי התקשורת". עם זאת, ברי כי אין המדובר בשוויון פורמלי. בנסיבות, איני סבור כי טענותיה של המבקשת בהקשר הפגיעה בשוויון מצדיקות את מניעת השידור, אולם הדעת נותנת כי בתקופה שעד הבחירות יינתן גם לרשימות ה"קטנות" פתחון פה, יותר מכפי שניתן עד עתה.".**

28.5. **ובעניין מפלגת הישראלים**[43] הוסיף כי אמנם בעניין זה מובנים גם שיקולי עניין ציבורי ובולטות ציבורית אך "**יש להשתדל ליתן ביטוי לכלל ההשקפות המיוצגות על ידי הרשימות השונות, בדרך המקצועית וההוגנת**".

29. <u>מניעת ניצול ההופעה בטלויזיה או ברדיו לתעמולת בחירות</u>:

29.1. כפי שציין כב' השופט מצא **בעניין גולדשמידט**, סיכון זה יכול שיצומצם על ידי הימנעות משיתוף קהל בתכנית והימנעות משידורים חיים, ובמקרים המתאימים יש לשקול הדבר. עם זאת, "**... השאלה, אימתי יש להימנע משיתוף קהל, או משידור חי, הינה, בראש ובראשונה, שאלה מקצועית, שעל עורכי התוכניות להחליט בה; <u>ובלבד שיביאו בחשבון, במסגרת שיקוליהם, גם את החשש, ששידור בנוכחות קהל, או שידור חי, עלולים להיות מנוצלים לרעה.</u>**"[44] (ההדגשה הוספה - החי"מ).

29.2. **בעניין רשימת הירוקים הצעירים**[45] נדונה תכניתו של יעקב אילון שביקשה לסייע לבוחרים להכיר את המועמדים. באותו העניין קבע כב' השופט א' רובינשטיין כי:

> **"גם מהתכנית הספציפית חלקים נרחבים הם תעמולת בחירות, על ידי מענה לשאלות עיתונאיות שתהו על נקודה זו או אחרת, וברי כי לשם כך התראיין המתראיין.**
> **מנגד התכנית אינה "תשדיר שירות" לרשימת ש"ס. היא כוללת שאלות עיתונאיות, ביקורת על הרשימה (שחיתות מנהיגים כאלה ואחרים בעבר), וגם נותנת במה מסוימת לאדם מן השוק היוצא כנגד הרשימה.**

---

41 תב"כ 17/17 **רשימת הליכוד נ' הרשות השנית לטלוויזיה ורדיו וחברת החדשות הישראלית בע"מ**, עמ' 61, בפסקה 6, (פורסם בקובץ ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השבע-עשרה החלטות וחנחיות כב' השופטת ד' בינייש, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השבע (אתר הכנסת) (להלן - "**קובץ החלטות לכנסת ה-17**")).

42 תב"כ 18/19 **רשימת הירוקים והצעירים נ' שידורי קשת**, 81, בעמ' 84 (פורסם בקובץ ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, החלטות והנחיות, ממערכת הבחירות לכנסת ה-19 וממערכת הבחירות לרשויות המקומיות, מפי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19 כב' השופט א' רובינשטיין, 2012-2013 (להלן - "**קובץ החלטות לכנסת ה-19**"), ניתן ביום 6.1.13) (לעיל ולהלן - "**רשימת הירוקים והצעירים**").

43 תב"כ 22/19 **מפלגת הישראלים נ' תחנת רדיו רק"ע ואח'**,91 , בפסקה ו בעמ' 93 (פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה-19, ניתן ביום 13.1.13).

44 **עניין גולדשמידט**, פסקה 5 להחלטה, בעמ' 89.

45 עניין **רשימת הירוקים והצעירים**, בעמ' 84.

על רקע האמור, שקלתי האם להורות על הורדת קטעים בעריכה, והחלטתי - גם נוכח החלטתו של השופט מצא בעניין גולדשמידט - שהרכיב העיתונאי בתכנית סולידי דיו שלא אפסול;"

בקובץ החלטות והנחיות ממערכת הבחירות לכנסת ה-19, כב' השופט רובינשטיין עמד על לקחיו ממערכת הבחירות[46] וסיכם כך: "**כשהיה מדובר בראיונות תקשורתיים שבהם איתגרו המראיינים את הפוליטיקאים גם בשאלות קשות, ולא הייתה זו תעמולה גרידא בחינת "תשדיר שירות" נטיתי לגישת בית הלל, מה שאין כן במקרה של מסיבות עיתונאים מזומנות באורח מובהק לתעמולה.**".

30. כב' השופט מצא הוסיף בעניין גולדשמידט, כי בשידור בנוכחות קהל או שידור חי, יש להקפיד[47]:

30.1. <u>להזהיר את המרואיינים מראש ואם נדרש הדבר, במהלך התכנית, מפני גלישה לתעמולת בחירות</u> - "**חשוב כי יובן למרואיינים, כי הטפה בעד (או נגד) רשימה או מועמד מהווה תעמולת בחירות, גם אם ההטפה אינה מלווה בהשמעת סיסמאות, ואף כשהמסר התעמולתי אינו מפורש ובוטה אלא משתמע ומרומז.**"

30.2. <u>להקנות סמכויות אופרטיביות למנחים</u> - באופן שיתאפשר להם **לחסום לאלתר** ובראשיתה כל חריגה מהמותר.

31. באשר לסמכותו כיו"ר ועדת הבחירות המרכזית למנוע בצו, שידור של תכנית, או לקבוע תנאים לשידורה, הוסיף וקבע כב' השופט מצא, **בעניין גולדשמיט**:

"...השימוש בסמכות המניעה אינו עניין קל ערך... ולדידי, ראוי שאגביל את השימוש בה למקרים חריגים ונדירים, בהם אשתכנע כי שידורה של תכנית, במתכונת שנקבעה על ידי הממונים על השידור, כרוך <u>בסיכון ממשי להפרה חמורה של האיסור החוקי</u>."[48]
(ההדגשה הוספה - ח"מ).

32. בתקופת הבחירות לכנסת ה-16, נדונה כתבה בתוכנית עובדה אשר סיקרה את חייהם של מתיישבי חוף עזה וכללה שיחה שקיים עימם המועמד מר עמרם מצנע באורך של כ-5 עד 7 דקות (מתוך כתבה של מעל ל-20 דקות). באותו העניין אושר שידור הכתבה. מנימוקיו של כב' השופט חשין להחלטתו עולה, כי המרכיב הדומיננטי של כתבה זו, אשר עסקה בנושא שנמצא במרכזה של אותה מערכת בחירות, לא היה תעמולה פוליטית, אלא עסק בענייני היום במסגרתה של התוכנית שעוסקת בנושאים שהינם בלב הדיון הציבורי, גם ללא קשר לבחירות[49].

---

46 פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה-19, "הבחירות לכנסת ה-19 - לקחים", מיום 10.2.13, בעמ' 522.

47 **עניין גולדשמידט**, פסקה 5 להחלטה, בעמ' 89-88. ר' גם את החלטתו של כב' המשנה לנשיאה מלצר, יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-21 בתב"כ 19/21 **התנועה למדינה יהודית ודמוקרטית (ע"ר) נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו** (פורסם בנבו, 17.03.2019) "**כהערה כללית אציין לבסוף כי כל גופי התקשורת מחויבים לנקוט בפעולות אקטיביות על-מנת למנוע מהמתמודדים בבחירות לנצל את הופעותיהם בטלוויזיה, או ברדיו לצרכי תעמולת בחירות. דברים אלה מקבלים משנה תוקף בכל הנוגע לשידורים חיים, אשר לקראתם ובמהלכם קמה לגופי השידור החובה להזהיר את המשתתפים מפני גלישה לתעמולה, ולגורמים בגופי השידור שמורה הזכות לערוך את הדברים לשם מניעת "גלישה" לתעמולת בחירות מצד המתמודדים** (ראו למשל: תב"כ 12/15 ח"כ גולדשמידט נ' ראש הממשלה, פ"ד נה(3) 145, 152 (1999).".

48 **עניין גולדשמידט**, פסקה 5 להחלטה, בעמ' 89.

49 תב"כ 16/16 **עמותת בצדק נ' הרשות השניה לטלויזיה ולרדיו**, 64, בעמ' 67 פסקה 5 (פורסם קובץ החלטות לכנסת ה- 16, ניתן ביום 9.1.03).

33. מהחלטה זו ניתן להבין שאין בעצם ההופעה בטלוויזיה פסול כאשר זו אינה עולה כדי תעמולת בחירות, וכך עולה אף מהחלטות אחרות של יו"ר ועדות הבחירות, כגון שהערוץ המשדר שומר על שוויון בין המתמודדים ומונע מנציגי הרשימות והמועמדים לנצל את הופעותיהם בטלוויזיה או ברדיו לתעמולת בחירות.[50] כך, לא חל איסור על קיום ראיון עם מועמד בבחירות בשאלות אקטואליות, ובלבד שהמתכונת של השידור אינה מאפשרת חריגה מן השאלות המוצגות למועמד וקבלת תשובותיו עליהן[51].

34. עניין מניעת ניצול ההופעה בטלוויזיה או ברדיו לתעמולת בחירות במהלך שידור חי אף הוא התעורר בבחירות לכנסת ה-16. בתקופה שקדמה לבחירות ביקש ראש הממשלה דאז, מר אריאל שרון, להתייחס, במסיבת עיתונאים, להאשמות שהועלו נגדו בנושאים כספיים שונים. על מנת לאפשר את שידור מסיבת העיתונאים עם ראש הממשלה התבקש יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כב' השופט חשין, לאחר את שידורי התעמולה בערוץ 1 של הטלוויזיה. אולם, מאחר שבפתיחת דבריו **לא התייחס** רה"מ שרון לעניין בגינו ביקש לכנס את מסיבת העיתונאים, אלא השמיע דברים שלדעת יו"ר הועדה מהווים תעמולת בחירות, **הפסיק יו"ר הועדה את שידור מסיבת העיתונאים לאחר מספר דקות.**

35. על הטענות שהושמעו נגד החלטתו להפסיק את שידור מסיבת העיתונאים אמר כב' השופט חשין[52]:

> **"כפי שנמסר לי, עמד ראש הממשלה לקיים מסיבת עיתונאים בעניין ההאשמות שהועלו נגדו בנושאים כספיים שונים, ולעניין זה נתבקשתי לאחר את שידורי התעמולה בערוץ 1 של הטלוויזיה, שידורים שאמורים היו להחל בשעה 20:05. הסכמתי, כמובן, לבקשה. אין זה מעשה שבכל יום שראש ממשלה מבקש, הוא עצמו, לפנות לציבור הרחב, וסברתי כי איחור תחילת שידורי התעמולה בחמש דקות, ואפשר אף ב-10 דקות, אינו אלא דבר של זוטות...**
>
> **פתחתי את מכשיר הטלוויזיה שבלשכתי - דבר שאיני עושה אלא לעתים רחוקות ביותר - ובסביבת השעה 20:00 בערב הופיע ראש הממשלה על המרקע. צפיתי בו והאזנתי לדבריו אך בדרך אגב, הואיל ובאותה עת העסקתי את עצמי בעבודה אחרת. ואולם, אט אט נתחוור לי כי המדובר אינו כלל במסיבת עיתונאים, אלא בתעמולת בחירות חריפה וקשה מפי ראש הממשלה. למיטב הבנתי, כך אף תכנן ראש הממשלה מלכתחילה את הופעתו בטלוויזיה וברדיו, ולמיטב זכרוני הוא נעזר אף ברישומים שהיו לפניו בעת שדיבר. משנתחוור לי כי המדובר אינו כלל במסיבת עיתונאים, כפי שנמסר לי, אלא בתעמולת בחירות מזוקקת, גמלה לאלתר החלטה בלבי שלא להתיר את המשכה. ביקשתי אפוא ממי שביקשתי כי ייעשה להפסקת השידור בטלוויזיה וברדיו, ובקשתי נתמלאה לאחר מספר דקות. למותר לומר שלא ביקשתי - אף אין סמכות בידי - לבטל את מסיבת העיתונאים, ומסיבת העיתונאים אכן נמשכה והלכה על-פי התכנון מראש."**

36. בהקשר זה נוסיף, כי ב**עניין פורמן** דן בית המשפט העליון בהחלטת כב' השופט ג'ובראן יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20, בבקשה למנוע את שידור נאומו של רוה"מ נתניהו בקונגרס האמריקאי כנגד התגרענותה של איראן. באותו העניין נקבע, כי ייתכן, כי ניתן היה לאשר את השידור ב"זמן אמיתי" גם בלא השהיה אך גם גישת הביניים לפיה

---

50 ר' לדוגמא: **עניין גולדשמיט**, פסקה 5, בעמ' 89.

51 תב"כ 13/15 **האגודה לזכות הציבור לדעת נ' הנהלת הרשות השניה לטלויזיה ולרדיו ואח'**93, בעמ' 96-95 (פורסם בקובץ נהלים והחלטות לכנסת ב-15, ניתן ביום 13.4.99) (לעיל ולהלן - "**האגודה לזכות הציבור לדעת**").

52 "עמדת יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית בנושא הפסקת דברי התעמולה של ראש הממשלה בערב שבין יום חמישי 9/1/03 לבין יום שישי 10/1/03" בעמ' 111 (פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה-16, ניתן ביום 11.1.03).

ישודר השידור בהשהיה בת חמש דקות, על מנת לאפשר לעורכי הערוצים לצפות ולבחון שמא ייאמרו בנאום דברים שיהא צריך להשמיטם, עומדת במבחן הסבירות[53].

37. **בעניין מפלגת העבודה**[54] יו"ר ועדת הבחירות כב' המשנה לנשיאה ח' מלצר, נעתר באופן חלקי לבקשת מפלגת העבודה והורה לא לשדר את כנס מפלגת הליכוד בשידור חי אלא כי בנסיבות העניין ובעיקרן כי מדובר בנאום חד צדדי, ישודר הכנס בשיהוי של 10 דק':

> **"(ב) לשיטתי, וכפי שקבעו קודמי בתפקיד (השופט א' מצא בתב"כ גולדשמידט; השופט ס' ג'ובראן בתב"כ גלאון), האבחנה בשידורים בין** NEWS **או ערכים אחרים) לבין תעמולה מסורה לעורכים הראשיים של הגופים המשדרים, בהתאם לשיקולים מקצועיים-עיתונאיים.**
> **(ג) בשים לב לאמור לעיל, לא מצאתי לנכון לאסור את השידור, ככל שגופי השידור יבקשו לשדרו (ואין זאת חובתם כמובן), בכפוף לכך שהדברים שיסוקרו יהיו בגדר חדשות** (NEWS) **ולא בגדר תעמולת בחירות.**
> **(ד) יחד עם זאת, בראי השידורים הקודמים של נאומי ראשי הרשימות כולם, שלא הוגשו כנגדם עתירות בפניי, אני קובע כי אין לשדר את הכנס בשידור חי, אלא בהשהיה של 10 דקות לפחות. במסגרת ההשהיה, העורכים של הגופים המשדרים, יעיינו בדברים שיאמרו בכנס, ויכריעו האם מדובר בחדשות או בתעמולת בחירות, ובמסגרת השהייה זו, יהיה בידם סיפק לאזן בין הערכים השונים."**

38. להבדיל מנאום חד צדדי שבו מועברים מסרי הנואם בלבד; לגבי ראיון **בעניין מפלגת אחריות למייסדים**[55] נקבע שלא נדרש שיהוי כיוון שלראיון עיתונאי יש ערכים חדשותיים דומיננטיים עבור הציבור:

> **"בהקשר זה אני יוצא מהנחה כי טרם הראיון המרואיין יתודרך לגבי המסגרת המשפטית הרלוונטית, ובגדר הראיון יוצגו למרואיין שאלות שונות (אף קשות, ככל שיתבקש), תיבחנה עמדותיו בסוגיות שעל סדר היום, וככל שהראיון יגלוש מראיון מותר לתעמולת בחירות אסורה, המראיין או העורך יפעילו את סמכותם להפסיק את הראיון או לקטוע את דברי המרואיין (השוו: עניין גולדשמידט, תב"כ 19/18 הירוקים נ' שידורי קשת (6.1.2013)) ובמקרים קיצוניים, בהם הוא לא יישמע למבוקש, יאמר לו כי המערכת תשקול שלא לראיינו בשנית."**
> (סעיף 7)

39. נוסיף, כי ב**קובלנת אילנה דיין** התייחס בית המשפט למעמד הרם שיש למורשים לשידורים באפשרות עיצוב דעת הקהל הציבורית. דברים אלו שנאמרו בהקשר לסעיף 129 לחוק הבחירות יפים לענייננו[56]:

> **"פרסום תעמולה אסורה בערוץ טלוויזיה אליו נחשף הקהל הרחב מהווה סכנה ממשית ומשמעותית לפגיעה בערך המוגן בסעיף 129, מאחר שפוטנציאל ההשפעה על קהל הבוחרים הוא גדול יותר. ישנו אינטרס ציבורי נשגב בהטמעת איסור פרסום**

---

53 **עניין פורמן**, פסקה טז.

54 תב"כ 21/21 **מפלגת העבודה הישראלית נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית** (פורסם בנבו, 04.03.2019), בפסקה 13. בקשר עם נאומו של ראש הממשלה בפתח כנס "השקת רשימת המועמדים של הליכוד".

55 תב"כ 36/21 **מפלגת אחריות למייסדים נ' בני גנץ, יו"ר רשימת כחול לבן** (פורסם בנבו, 19.03.2019).

56 ק"פ (ירושלים) 52373-06-13 **בעז ניצן נ' דר אילנה דיין אורבך**, תק-של 2014(4), 7824 (פורסם בתקדין, 6.10.14) (להלן - "**קובלנת אילנה דיין**"). באותו העניין הוגשה קובלנה פלילית באשר לתכנית "עובדה" בחנתייתה של אילנה דיין. ביום 21.1.13, ערב יום הבחירות לכנסת ה- 19, לאחר השעה 21:00 בערב, שודר במסגרת התוכנית משדר מיוחד לרגל יום הבחירות. במסגרת משדר זה הוצגו מספר מועמדים במערכת הבחירות, חלקם מימין וחלקם משמאל, אשר ניסו לפרוס את משנתם ולמנף בזמן השידור שהוקצה לכל אחד מהם. כן, שודר ראיון שקיימה דיין עם הסופר דוד גרוסמן, אותו הגדירה כ"קול הגדול והמזוקק של השמאל הישראלי", אשר פרט את תאגידה שלו בעניין הסכסוך הישראלי-פלסטיני. שם, בפסקה 57.

> **תעמולת בחירות אסורה, שיש בה כדי לפגוע בתקינות הליך הבחירות ובטוהר ההליך, לא כל שכן שעה שהמפרים הם אנשי תקשורת בעלי פוטנציאל השפעה גבוה על ציבור הצופים, והדעת נותנת כי ברשותם הידע והאמצעים להימנע מהפרת הוראות החוק ככלל, וחוק הבחירות בפרט."**

40. לשלמות התמונה נציין, כי מנכ"ל הרשות השניה, בהפעילו את סמכותו לאסור שידור (במלואו או בחלקו), או להתנותו בתנאים, מפעיל את אותן אמות מידה שהוכרו בפסיקה כמצדיקות הגבלות על חופש הביטוי.[57] לפיכך, אמות המידה שנקבעו על ידי יו"ר ועדת הבחירות בכנסות השונות, ינחו גם את מנכ"ל הרשות השניה, בבואו לעשות שימוש בסמכותו האמורה.

ג. 3 <u>עימות בין מועמדים</u>

41. **בעניין האגודה לזכות הציבור לדעת**[58] התבקש כב' השופט מצא על ידי האגודה לזכות הציבור לדעת, על ידי סיעת "חרות" בכנסת ומועמדה לראשות הממשלה, מר בנימין בגין, ועל ידי מועמד נוסף לראשות הממשלה, מר עזמי בשארה, להוציא צו מניעה, לפיו יאסר על "רשת" לשדר עימות בין שניים מן המועמדים בבחירות לראשות הממשלה, במסגרת התוכנית "משעל חם". זאת בנסיבות שבהן שני מועמדים - מר בנימין בגין ומר עזמי בשארה - לא זומנו לעימות. הצו התבקש בטענה שעימות כאמור עומד בניגוד להוראת סעיף 5(א)(1) לחוק התעמולה האוסר על "תעמולה מפלגתית" 60 יום קודם לבחירות.

42. לאחר שקיבל התחייבות בשם ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו ובשם מר יצחק מרדכי, כי ייאותו להשתתף בעימותים נוספים, בהשתתפות מועמדים בבחירות לראשות הממשלה, שלא הוזמנו להשתתף בעימות הראשון, גובש הסדר בהסכמה לפיו הוסרו הבקשות לצו מניעה[59].

43. בהחלטתו קבע כב' השופט מצא[60]:

> **"... בקיום ראיון עם מועמד או מועמדים בבחירות בשאלות אקטואליות, שהן מעניינו של ציבור הבוחרים, אין משום הפרת האיסור הקבוע בסעיף 5(א)(1). אכן, גם דברי המרואיינים בתכנית כזו עשויים להיות רלוונטיים לגיבוש החלטתו של הבוחר, ואולם בכך בלבד אין משום מסר תעמולתי, <u>ובלבד שהמתכונת של השידור אינה מאפשרת חריגות מן השאלות המוצגות למועמד וקבלת תשובותיו עליהן.</u>"** (ההדגשה הוספה - הח"מ).

44. מכאן כי קיום ראיונות עם המועמדים לכנסת בשאלות אקטואליות אפשרי גם במהלך 60 הימים הקודמים ליום הבחירות, ובלבד שישמרו ההגבלות שתוארו לעיל.

45. עוד יצוין, כי כב' השופט מצא נמנע מלהורות על הקלטה מראש של העימות וזאת לאור נטייתו שלא להתערב בשיקולים מערכתיים. כב' השופט מצא הבהיר, כי ימנע ממתן הוראה כאמור בפרט במקרה שלפניו "**בו מנחה התכנית, מר משעל, הצהיר בפניי על כוונתו להבהיר, בפתח התכנית שתשודר הערב, את האיסור החל על מועמדים לנצל את**

---

57 דרך פעולה זו של מנכ"ל הרשות השניה, הוכרה כראויה בבג"ץ 2888/97 **יעקב נוביק נ' הרשות השניה לטלויזיה ולרדיו**, פ"ד נא(5) 193, 205 (1997).

58 עניין האגודה לזכות הציבור לדעת.

59 כב' השופט מצא ראה לנכון להדגיש כי: "... **אלמלא קיבלתי הבטחות אלה, נוטה הייתי לקבל את עמדת המבקשים, כי בהזמנת חלק מן המועמדים בלבד יש משום פגיעה בשוויון; ובעקיפין - משום הפרת האיסור על תעמולת בחירות.**" עניין האגודה לזכות הציבור לדעת, בפסקה האחרונה להחלטה, בעמ' 97.

המעמד לתעמולת בחירות, וכן הבטיח שבכוונתו להשתמש בסמכויותיו כמנחה התכנית כדי להבטיח שהנחייתו האמורה תקוים ולא יהיו חריגות ממנה."[61].

46. לאחר קיום העימות בין מר נתניהו למר מרדכי, חזר בו מר נתניהו מהסכמתו להשתתף בעימות נוסף עם חבר הכנסת בגין. בנסיבות אלה, הוציא כב' השופט מצא צו מניעה לפיו **"על ראש הממשלה להימנע מהשתתפות בעימות עם מי מן המועמדים האחרים בבחירות לראש הממשלה, שלא בהשתתפות חבר הכנסת בגין."**[62].

47. באופן דומה, נקבע לגבי עימות בין מתמודדים לראש עיריית ירושלים, כי ניתן להבחין על בסיס פרמטרים בלתי תלויים בין מועמדים מובילים במרוץ לבין מועמדים אחרים ועל בסיס אבחנה זו לקבוע את הרכב המשתתפים בעימות בכל משדר. יחד עם זאת, מן הדין כי מועמד שלא שותף במשדר פלוני, יוזמן להשתתף באחר, אשר בו תינתן לו האפשרות להציג עמדתו בדרך דומה[63].

48. למותר לציין, כי ראיונות עומק או עימותים בהם המועמדים לא עונים על השאלות שנשאלו באופן ישיר אלא משתמשים בראיון כפלטפורמה לשטוח את משנתם הפוליטית אסורים[64].

<u>ג.4. תכניות בידור ותכניות סאטירה</u>

49. כפי שצוין לעיל, הקשר השידור עלול להביא לכך כי יסווג כתעמולת בחירות. כך, לעיתים, דווקא שידור שאינו בעניינים חדשותיים עלול לעורר חשש לכך כי המדובר בתעמולת בחירות[65].

50. במסגרת הבחירות המיוחדות לראשות הממשלה, שהתקיימו בפברואר 2001, התבקש יו"ר ועדת הבחירות, כב' השופט חשין, על ידי המטה למען א"י-חיפה והצפון ואח' להוציא צו האוסר על שידור בערב יום הבחירות של תוכנית הסאטירה "חרצופים", כולה, או למצער, אותם חלקים אשר באים בגדרי המושג "תעמולת בחירות". זאת על בסיס צפיית העותר בקדימונים שהוקרנו בטלוויזיה המלמדים כי הסאטירה אמורה לעסוק בשני המועמדים לראשות הממשלה. הצו התבקש בטענה ששידור כאמור עומד בניגוד להוראת סעיף 5(א)(1) לחוק התעמולה האוסר על תעמולת בחירות 60 יום קודם לבחירות.

51. בהחלטתו קבע כב' השופט חשין כדלקמן[66]:

> **"... <u>העובדה כי מדובר בסאטירה ולא בתעמולת בחירות במשמעותה הרגילה, אין בה כדי להקנות לסאטירה חסינות מפני האיסור החל על תעמולת בחירות.</u> סאטירה יכולה שתיפול בגדרי תעמולת בחירות כשם שיכולה היא ליפול שלא בגדרי תעמולת בחירות. השאלה בכל מקרה ובכל עניין תהא שאלת ה'דומיננטיות' שבתשדיר, וממילא לא**

---

60 עניין האגודה לזכות הציבור לדעת, בעמ' 95.

61 עניין האגודה לזכות הציבור לדעת, בעמ' 96.

62 תב"כ 25/15 **מפלגת חרות ואח' נ' יצחק מרדכי ואח'**, 98, פסקה 7 בעמ' 104 (פורסם בקובץ החלטות לכנסת ב-15, ניתן ביום 29.4.99).

63 תר"מ 26/03 **יוסי טל-גן ואח' נ' ניר ברקת ואח'** (מיום 1.6.13, פורסם בקובץ החלטות והנחיות של כב' השופט מ' חשין מהבחירות לכנסת ה-16). כך נקבע שם כי אין פסול בהחלטה חדשות היום בכבלים – חדשות אזוריות לערוך את העימות במתכונת שנבחרה, בכפיפות לכך שלמועמדים האחרים לראשות העירייה תינתן ההזדמנות – ככל שהדבר טרם נעשה לקחת חלק במשדר או במשדרים דומים.

64 **עניין חדו"ש**.

65 ר' למשל עניין זוילי, פסקה 21.

66 תב"מ 22/2001 **המטה למען א"י - חיפה והצפון ואח' נ' טלעד אולפני ירושלים בע"מ ואח'**, 23, בעמ' 24 (פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה-16 - בחירות לראשות הממשלה, ניתן ביום 4.2.01).

נוכל להכריע בה עד שלא נחזה בו במו עינינו. אכן, <u>סאטירה, בהיותה מה שהיא, חייבת שתישא עימה "תעמולת בחירות" במשקל סגולי כבד עד שנסווג אותה כתעמולת בחירה אסורה</u>. ואולם, כאמור, סאטירה אינה קונה חסינות מפני היותה תעמולת בחירות."
(ההדגשות הוספו - החי"מ).

יחד עם זאת, באותן הנסיבות, נמנע יו"ר ועדת הבחירות מלהוציא צו מניעה.

52. מכאן, כי שידור סאטירה העוסקת במועמדים מטעם המפלגות לראשות הממשלה ו/או במפלגות המתמודדות לכנסת, היא כשלעצמה, אין בה יסוד מספיק להוצאתו של צו איסור על השידור כאמור במהלך 60 הימים הקודמים ליום הבחירות (לרבות, בערב יום הבחירות) ובלבד שיישמרו ההגבלות שתוארו לעיל.

53. עם זאת ייאמר, כי תכניות אלה ייבחנו על ידינו, בכל מקרה לגופו, ובהתאם לצורך יינתנו בעניינן הנחיות ספציפיות נוספות בהמשך.

<u>ג.5. שידור קטעי תעמולה במהדורות החדשות</u>

54. על ההלכה בעניין זה עמד כב' השופט רובינשטיין בעניין וודה[67]:

"בימי בחירות הקו המפריד בין תעמולת בחירות לבין סיקור חדשותי דק במיוחד, **ונדרשת תשומת לב מרובה מצידם של גורמי השידור כי המסגרת החדשותית לא תיפרץ ולא תהפוך, ולוא מבלי משים, לתעמולת בחירות.**" (ההדגשה במקור - החי"מ)

55. עוד בהקשר זה התבקש כב' השופט חשין להתייחס לתלונה של אזרח אשר הלין על כך שבמהדורת החדשות הובא קטע ארוך מתוך תשדיר תעמולת הבחירות של המועמד לראשות הממשלה מר אהוד ברק. בקשת האזרח הייתה למנוע באופן מוחלט שידור של קטעים מתוך תשדירי הבחירות של המפלגות, שלא במסגרת הזמן המיוחד המוקצה לכך[68]. הבקשה הוגשה בטענה ששידור כאמור עומד בניגוד להוראת סעיף 5(א)(1) לחוק התעמולה האוסר על תעמולת בחירות 60 יום קודם לבחירות.

56. בהחלטתו קבע כב' השופט חשין, כדלקמן:

"תעמולת בחירות של מפלגה או של מועמד ראוי לה שתבוא בגידרי תעמולת הבחירות הנעשית על פי חוק התעמולה. בה-בעת, אין מניעה כי בתוכניות אחרות המשודרות בטלוויזיה יופיעו קטעים קצרים מתוך תעמולת הבחירות, אם הקרנתם של אותם קטעים נדרשת באורח אינטגרלי במהלכן של אותן תוכניות. כך, למשל, אינני רואה מניעה כי במהדורת החדשות ישולב קטע קצר מתעמולת הבחירות, אם מהדורת החדשות מסבה עצמה על נושא שעלה בתעמולת הבחירות באותו הקשר. הוא הדין, למשל, בשולחן אליו מסיבים מומחים לענייני תקשורת ובו מביעים הם דיעות של אנשי מקצוע על תעמולת הבחירות ששודרה מטעם מפלגה פלונית או מטעם מועמד פלמוני. מתוך שטוב מראה עיניים מהלוך נפש, לא אראה פסול אם במהלך אותו דיון מסביב לשולחן עגול ישודרו קטעים קצרים מתוך תעמולת הבחירות.

... השאלה הנשאלת היא מה הם גבולותיו של קטע "קצר"?

---

67 תב"כ 5/19 **נחמה וודה נ' רשות השידור**, 77, פסקה ה, בעמ' 78 (קובץ החלטות לכנסת ה-19, ניתן ביום 26.12.12.

68 מכתבו של כב' השופט חשין אל רשות השידור והרשות השניה, מיום 18 בינואר 2001, שכותרתו "תעמולת בחירות בטלוויזיה - שידור קטעי תעמולה במהדורות החדשות ועוד" (פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה-16 - בחירות לראשות הממשלה), בעמ' 29.

... נראה לי כי נוכל לכנות קטע "קצר" אם אורכו לא יעלה על שניות מספר. שידורו של קטע מעבר לפרק-זמן זה ימשוך אותנו אל עבר קוטב האיסור.

הגבלה שנייה... נסבה על הצורך הבלתי ניתן לפשרה של שוויון בין המועמדים בבחירות והוגנות ביחס לכל אחד מהם."[69] (ההדגשה הוספה - החי"מ).

57. העקרונות שלעיל אומצו גם על ידי כב' השופטת ביניש בכהונתה כיו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-17. במכתבה מיום 8.3.2006 למנכ"ל רשות השידור, מנכ"ל הרשות השנייה ומפקד גלי צה"ל בעניין "שיבוץ תשדירי תעמולה בתכניות אקטואליה ברדיו ובטלוויזיה" היא קבעה את העקרונות הבאים[70]:

- **ככלל, אין לשדר תשדירי תעמולה מחוץ למועדים שנקבעו לכך.**
- **ניתן לשבץ קטעים קצרים מתוך תשדירי תעמולה מקום ששידור קטעים אלה נדרש כחלק אינטגרלי מהתכנית.**
- **על דרך העיקרון, אורך הקטעים המשודרים שלא במסגרת המועדים שנקבעו לכך לא יעלה על שניות ספורות.**
- **בעת מתן במה לתשדירי התעמולה של הרשימות המתמודדות מחוץ למועדים שנקבעו יש לשמור על איזון בין הרשימות השונות.**

58. עוד נקבע, כי אין לשדר קטעים כלשהם מתשדירי תעמולה שטרם אושרו לשידור על ידי יו"ר ועדת הבחירות ומתשדירים שנפסלו לשידור.

<u>ג.6. החובה להפסיק משדרים בהשתתפות קבועה של מועמד בבחירות</u>

59. **בעניין קרייסלר**[71] נדונה פנייה אשר לפיה ערוץ 9 משדר קדימונים לתכנית בהשתתפותו של מתמודד בבחירות לכנסת ה-19. נטען, כי המדובר בפרסום נסתר ובתעמולת בחירות אסורה. בתגובתו טען ערוץ 9 כי "עם היוודע העובדה שבכוונתו של המגיש (מר קון) להתמודד בבחירות "הופסקה עבודתו בערוץ", וכן ניתנה הנחיה להוריד מהמסך קדימונים הכוללים צילומים או קריינות שלו". כב' השופט רובינשטיין קבע כי:

"אכן, יש טעם לפגם בשידור קדימונים הנושאים את תמונתו ו/או קולו של מתמודד בבחירות לכנסת. ואולם, משעה שהבקשה לא נתמכה בתצהיר, ומשעה שהיא נסתרה בתגובת הערוץ (הגם שלא בתצהיר), איני יכול לקבל את הטענות העובדתיות בה. עם זאת, נרשמה הודעת מנהלו הכללי של הערוץ, כי מזה זמן לא משודרים קדימונים כאמור, לא בשידורי הטלוויזיה ולא באתר האינטרנט. לא משודרים, ואוסיף - גם לא ישודרו."

60. מן האמור עולה, כי שעה שמנחה תכנית או משתתף קבוע בתכנית המשודרת על ידי מורשה לשידורים מתמודד בבחירות, יש להפסיק את השתתפותו בתכנית האמורה, החל מהמועד בו הודיע המועמד על מועמדותו ועד לאחר הבחירות.

---

69 שם, קובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-16 - בחירות לראשות הממשלה, בעמ' 30.

70 פורסם בקובץ החלטות לכנסת ה- 17, בעמ' 75-73.

71 תב"כ 10/19 **קרייסלר נ' ערוץ 9**, עמ' 79 (קובץ החלטות לכנסת ה-19, ניתן ביום 25.12.12) (לעיל ולהלן - "**עניין קרייסלר**"), פסקה ב, בעמ' 80-79.

61. יובהר, כי ההנחיה חלה לגבי מי שהודיע על מועמדותו בכל דרך, לרבות באמצעות פרסום תעמולה בשמו[72], ולשם כך אין צורך בהודעה בדרך מסוימת דווקא. באחריות המורשה לשידורים לוודא כי לא משודרת אצלו תכנית בהשתתפות כאמור של מועמד בבחירות.

62. בכל מקרה, יש לשים לב כי איסור התעמולה הוא איסור קבוע, וכי אם יש תכנית בהשתתפות מתמודד בבחירות יש לבחון אותה באופן רציף ולהורידה משידור ככל שהיא "גולשת" לכיוון של תעמולת בחירות אסורה.

63. כך, יש להקפיד הקפדה יתרה, כי תכנית כאמור לא תהפוך במה ל"תעמולה מפלגתית". האחריות בעניין זה מוטלת על מנכ"ל המורשה לשידורים (העורך הראשי) הנדרש להדריך את מגיש התכנית/ משתתף קבוע בה בהתאם וכן לפקח על השידור. ככל שמנכ"ל המורשה לשידורים יסבור, כי לא ניתן למנוע שידור "תעמולה מפלגתית" כאמור, הרי שעליו להימנע באופן מיידי משידור התכנית.

<u>ג.7. הוראת סעיף 5 לחוק הבחירות - פרשנות מצמצמת</u>

64. **לאורך השנים אומצה פרשנות מצמצמת לאיסור בסעיף 5 האמור** (לפיו לא תהא תעמולת בחירות בתקופת 60 הימים לפני הבחירות)[73]. עם זאת וכפי שציין כב' השופט רובינשטיין "אין בידי לומר על החוק "**הלכה ואין מורין כן**""[74]. כך גם בבג"ץ פורמן[75] עמד בית המשפט העליון על כך כי הכלל הבסיסי הוא איסור תעמולה, ואילו החריג הוא התרת התעמולה:

> **"יב. לא יתכן חולק כי חוק דרכי תעמולה הוא חוק ארכאי שהשופטים יושבי ראש ועדת הבחירות לדורותיהם העירו לגביו, למשל, לגבי סעיף 5(א) בו, לפיו "על אף האמור בכל דין אחר, בשידורי הרדיו או הטלויזיה לא תהא תעמולת בחירות בתקופת 60 הימים לפני הבחירות". במסמך לקחים שנכתב ביום 7.2.13 בתפקידי כיו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת התשע עשרה, נאמר על סעיף זה (ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, כרך החלטות והנחיות, עמ' 522) כי "זו גזירה שאין הציבור עומד בה ואינו יכול לעמוד בה, בשפעת ערוצי הרדיו, הטלויזיה, האינטרנט,**

---

72 בתר"מ 14/21 **וידל נ' מרדכי יצחקי ואח'** (ניתן ביום 1.3.17, מפי כב' השופט נשיא בית המשפט המחוזי א' טל יו"ר ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום, ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21) בפסקה 19 נאמר בעניין דומה: "**מצאתי לנכון להדגיש בפני המשיבים כי נוכח שילוט הבחירות שצורף לעתירה עם תמונתו של המשיב 1, דומה כי המשיב 1 החל במסע הבחירות שלו. משכך, לצורך בחינת מבחני המשנה לבחינת פרסומי העירייה (לרבות אירועים שנערכים על ידי העירייה שבהם משתתף המשיב 1 או כל אדם אחר שהחל, באופן פומבי במסע הבחירות שלו), כאילו הם מפורסמים בתקופת הבחירות, לפי סעיף 2 א לחוק, ואבקש כי היועץ המשפטי לעירייה ינחה את מחלקת הדוברות ויתר מחלקות העירייה בהתאם.**"

73 יודגש כי התלטות יושב ראש ועדת הבחירות אינן מחייבות את יושבי ראש ועדת הבחירות הבאים אחריו, והן לכל היותר בעלות ערך מנחה. אולם, בעניין זה יו"ר ועדת הבחירות לאורך השנים הביעו עמדה דומה: כבוד השופט מצא במכתבו ליו"ר הכנסת, המציג את לקחיו כיושב ראש ועדת הבחירות ציין, כי: "...**האיסור הקבוע בסעיף 5(א)(1) הפך לאות מתה, לא רק על פי לשונו אלא גם על פי רוחו המקורית; והגיעה השעה לבטלו. ככל שדרושה הטלת מיגבלה כלשהי על השימוש בערוצי השידור לתעמולת בחירות - וכשלעצמי, אני מפקפק בעצם הצורך בקיומה של מיגבלה כזאת - יש להצר את גבולותיה ולהתאימה לעקרונות היסוד, לרוח הזמן ולצורכי הציבור.**"קובץ נהלים והחלטות - ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 15 ולראש הממשלה, 142, בעמ' 162;
כבוד השופט חשין, יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה- 16 ולראש הממשלה, הביע הסכמתו לדברים אלה - "**אם אלה דברים היו נכונים בשנת 1999, לא כל שכן נכונים הם כיום הזה, עם התרחבות השימוש באמצעי תקשורת אלטרנטיביים לרדיו ולטלוויזיה, ובראשם רשת האינטרנט.**" מכתבו של כבוד השופט חשין ליו"ר הכנסת ואחרים בעניין סיכום לקחי הבחירות המיוחדות לראשות הממשלה. קובץ החלטות והנחיות מהבחירות לראש הממשלה - ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 16 ולראש הממשלה, 156, בעמ' 159;
כבוד השופטת ביניש, יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה- 17, ציינה בדומה מסכם שפירסמה כי "**... יש לציין את הצורך לבחון מחדש את האיסור בדבר שידור תעמולה בתקופת 60 הימים שלפני הבחירות...**" קובץ החלטות והנחיות - ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 17, עמ' 285. עמדה דומה הביע גם יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, כב' השופט רובינשטיין **בעניין רשימות הירוקים הצעירים**, פסקה ו'.

74 **שם**, פסקה ז'.

75 <u>בג"ץ 1280/15 **איתי פורמן נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-20** (פורסם בנבו, 25.02.2015)</u> (לעיל ולהלן - "**עניין פורמן**").
ר' גם בג"ץ 4855/13 **עו"ד שמעון חזן נ' הרשות השניה לטלויזיה ורדיו**, תק-על בג"ץ 4855/13(3), 4786.

הרשתות החברתיות והטלפונים הניידים. כל אלה הם כמים לים מכסים, והתמודדות עמם באופן מלא או מירבי היא בלתי אפשרית."

יג. ואולם, החוק לא תוקן, ואנו מצויים בדל"ת אמותיו. מטרתו ותכליתו – כמובן – היא השגת שיוון ככל הניתן בין המתחרים על קול הבוחר (שיוון מלא קשה מאוד להשיג, בחינת פשיטא); אך למצער ראוי להבטיח, שגורמי שלטון במיוחד, שבודאי נהנים הם תדיר מיתרון של נוכחות תקשורתית רבה, לא ינצלו את משאבי השלטון לבחירות; והאתגר הוא ליתן קול בימי התעמולה גם לרשימות שאינן נהנות מנגישות. מכל מקום, ברי כי החוק כוון לשוויוניות ככל הניתן."

65. סיכום הדברים, כפי שעמד עליו כב' השופט רובינשטיין, הוא "**חוק דרכי התעמולה קשה ליישום וארכאי, ואולם חוק הוא חוק ומחייב את כולנו**"[76].

66. סקרתי באופן פרטני החלטות מסוימות של יו"ר ועדת הבחירות, שכן יש בפרטים אלו כדי לשפוך אור על יציקת התוכן למונח "תעמולת בחירות" הלכה למעשה, וכן על התפקיד האקטיבי המצופה מכלי התקשורת בפיקוח העצמי על שמירת החוק, בתקופה רגישה זו. להלן, אבחן את נושא תעמולת הבחירות במסגרת תשדירי פרסומת.

<u>ד. תעמולת בחירות טרם הבחירות המקדימות למפלגות</u>

67. תחילה, יש להבהיר, כי ביחס לבחירות המקדימות למפלגות אין הוראות חוק ייחודיות. על עניין זה חולשות הוראות חוק הרשות השניה בהן קבוע איסור על "תעמולה מפלגתית" או הוראות כללי האתיקה בהן נקבע איסור על שידור פרסומת שיש בה מסרים פוליטיים או ציבוריים השנויים במחלוקת.

68. ההתייחסות הנפרדת לתקופת הבחירות המקדימות למפלגות מקורה בכך שיישומה של הוראת חוק זו הלכה למעשה, מוביל לכך שאף אם שידור מסוים אשר "בתקופה הרגילה" עשוי היה שלא להיחשב תעמולה מפלגתית, הרי שיכול שייחשב ככזה בתקופה הקרובה לבחירות המקדימות.

69. יפים לעניין דבריו של בית המשפט העליון ב**עניין שמאי**[77]:

"תשדיר, אשר בכל ימות השנה יש בו אך מסירת מידע כללי עשוי להפוך, בסמוך למועד הבחירות, לתשדיר אשר האפקט הדומיננטי שלו הוא בהשפעה מפלגתית על הבוחר (בג"צ 524/83 הנ"ל, בעמ' 90). על כן, בהתקרב מועד הבחירות, יש לקחת זאת בחשבון."

70. כלומר, בית המשפט העליון קבע כי על אף העובדה שהאיסור הקבוע בס' 46(א)(3) חל "בכל ימות השנה" ולא רק בתקופה שלפני קיומן של בחירות, הרי שיישומו בדרך של עריכת בחינה האם שידור מסויים מהווה תעמולה אסורה אם לאו, משתנה בין "ימים רגילים" לבין תקופה שלפני קיומן של בחירות. בהתאם לאמור, בהחלט ייתכן כי אותו שידור עצמו יהא מותר "בימים רגילים" אך ייאסר לשידור בסמוך לפני תקופת בחירות.

71. הקשר הדברים וסמיכות הזמנים הינם אחד הגורמים המשפיעים על סיווג תכנית כעל תעמולת בחירות אסורה. טול לדוגמא תכנית בידור שאינה עוסקת, דרך כלל, בענייני היום או בחדשות. טרם הבחירות המקדימות מתעתדת מורשה לשידורים לשדר פרק מהתכנית

---

[76] תב"כ 46/19 **אביגיל רביץ נ' רשות השידור, 95** (קובץ החלטות לכנסת ה-19, ניתן ביום 20.1.13) בעמ' 96.

ובו משתתף חבר כנסת המתמודד על מקומו ברשימת מפלגה. אמנם, מטרת התוכנית הינה בידור אולם מועד השידור וסמיכותו למועד הבחירות המוקדמות במפלגה, יוצרים אפקט תעמולתי. במקרה כזה, דווקא העדר הקשר בין התכנית ותוכנה לבין ענייני החדשות והאקטואליה העומדים על סדר היום, הוא שיוצר את הקושי ולמעשה מעלה את השאלה - אם האפקט הדומיננטי של שידור התכנית אינו בניסיון השפעה על הבחירות, לא ברור מדוע ישנה חשיבות לכך שהתכנית תשודר זמן קצר לפני הבחירות ולא למשל, זמן קצר לאחר הבחירות. במצב דברים זה, בו התכנית הטלוויזיונית יוצרת חשיפה חיובית בסמוך למועד הבחירות המקדימות, שעה שמתמודדים אחרים אינם זוכים לכך, נראה, כי המדובר בתעמולת בחירות אסורה.

ה. <u>תעמולת בחירות במסגרת תשדירי פרסומת מסחרית</u>

72. האיסור על "תעמולה מפלגתית" בתשדירי פרסומת מסחרית קיים לאורך כל ימות השנה ומעוגן בסעיף 46(א)(3) לחוק הרשות השניה, בצירוף סעיף 86(1) לחוק.

73. סעיף 11 לכללי הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בטלויזיה), התשנ"ד-1994, שכותרתו "פרסומת בנושאים השנויים במחלוקת", קובע:

> **"לא ישדר בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו העברת מסר בנושא פוליטי, חברתי, ציבורי או כלכלי השנוי במחלוקת בציבור."**

קביעה זהה ביחס לשידורי רדיו, מעוגנת בסעיף 5 לכללי הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999.

74. מכאן, כי שידור פרסומת שיש בה העברת מסר בנושא פוליטי השנוי במחלוקת בציבור אסור.

75. בעניין המפקד הלאומי נקבע כי הכללים שקבעו הרשות השנייה ורשות השידור האוסרות על שידור תשדירי פרסומת בעניין השנוי במחלוקת פוליטית בציבור הם חוקתיים. באשר לתכלית שביסוד המגבלה נקבע:

> **"אכן, שידור פרסומת פוליטית במסגרת תשדירי הפרסומת עלול לסכל את השמירה על האיזון בין ההשקפות השונות במסגרת שידורי השידור הציבורי ולחתור תחת דוקטרינת ההגינות בשידורים. הכללים בעניינו נועדו למנוע זאת."**[78]

76. יוער, כי אף בעניין זה הקרבה למועד הבחירות משפיעה על אופי תשדיר הפרסומת. כך, נפסק בעניין שמאי כי[79]:

> **"מידע על פעולות אגפי ההסתדרות ומפעליה עשוי להיתפס בעיניו של הצופה הסביר, בסמוך למועד הבחירות, כתעמולה לאותם מנהיגים ולאותן מפלגות אשר שלטו בהסתדרות בעבר. תשדיר פרסומת ובו מידע על הצלחותיה של ההסתדרות עשוי להיתפס בעיני הבוחר הרגיל כתעמולת בחירות לאלה אשר איפשרו הצלחות אלה."**

---

77 **עניין שמאי**, עמ' 36-35.

78 **עניין המפקד הלאומי**, בעמ' 44. בפסק הדין נדונה חוקיות כלל 5 לכללי הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו (אתיקה בפרסומת בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999 ונקבע ברוב דעות כי הכלל תקף וכי אין להתיר לשידור תשדירי פרסומת בטלוויזיה וברדיו המעבירים מסר פוליטי.

79 עניין שמאי, בעמ' 35.

77. העולה מהאמור הוא כי בשים לב לכך שגבולות חופש הביטוי המסחרי צרים מאלה של חופש הביטוי החל ביחס לשידורים אחרים[80], בתקופה טרם בחירות יש להקפיד הקפדה יתרה כי לתשדירי פרסומת לא תשתרבב "תעמולה מפלגתית".

78. דוגמא להפרת האיסור על שידור תעמולה במסגרת תשדירי פרסומת הופיעה בשידורי הרדיו של קול ישראל[81]. במסגרת שידורים אלה שודר תשדיר (עובר לתקופת 60 הימים הקודמים לבחירות לכנסת), הקורא למצביעי ליכוד להצביע בפריימריס לראשות המפלגה. התשדיר לווה במוסיקת בחירות, ונאמר בו, בין היתר "**בעשרים ושמונה בנובמבר יתקיימו הפריימריס לבחירת יושב ראש הליכוד. מכאן יצא הליכוד בראש אחד, להנהיג את התנועה בדרך הנכונה. אם ישראל חשובה לכם, חשוב שתהיו שם כדי להשפיע...כי רק ליכוד חזק ומלוכד... מנצח... בואו לתת לליכוד את הקול**".

79. היועץ המשפטי לממשלה בתן את התשדיר האמור, בעקבות פנייה של מנכ"ל הרשות השניה (אשר אסר על זכייני הרדיו האזורי לשדר תשדיר דומה) וקבע (במכתבו מיום 25.11.02) כי "...[ו]**הדברים פשוטים ומדובר בתעמולה מפלגתית אסורה בהתאם לכלל האמור [כלל 7 לכללי רשות השידור - ר' ה"ש 40], שכן מעבר להדעה אינפורמטיבית ישנו מסר ברור כצהרי היום.**" לפיכך, הורה היועץ המשפטי לממשלה למנכ"ל רשות השידור, להפסיק את שידור התשדיר.

80. **בעניין רשף**[82] קבע בית המשפט העליון את ההלכה בעניין זה, אשר סוכמה בעניין **ח.ל. חינוך לשלום**[83] כדלקמן:

> "**המבחן לסיווגו של התשדיר כמעורר פולמוס יהיה מבחן "המרכיב הדומיננטי", ולפיו יש לבדוק אם עיקרו של התשדיר הוא במסירת מידע, ללא הדגשה או נקיטת עמדה בכל הנוגע לעניין גופו, או שמא כולל התשדיר מרכיב דומיננטי של שכנוע בדבר יתרונות העניין שבמוקד השידור. עוד נקבע כי תשדיר פרסומת עשוי להתייחס לנושא אשר במהותו שנוי במחלוקת ציבורית, אך התשדיר גופו, מבחינת נוסחו, תוכנו או צורתו, אינו שנוי במחלוקת, ועל-כן הוא מותר לשידור.**"

81. **בעניין ח.ל. לשלום**, דובר על תשדיר פרסומת לקידום יוזמה של אישי ציבור ופוליטיקאים לפתרון הסכסוך הישראלי-פלשתיני, הנודעת בכינוי "יוזמת ז'נבה". בית המשפט, בדונו בשאלה האם תשדיר הפרסומת מעביר מסר בעניין השנוי במחלוקת ציבורית, קבע כי יש לבדוק האם עיקרו של התשדיר הוא במסירת מידע, ללא נקיטת עמדה לעניין לגופו, או שמא התשדיר כולל מרכיב דומיננטי של שכנוע בדבר יתרונות העניין שבמוקד השידור. מבחינה אופרטיבית התיר בית המשפט באותה הפרשה את שידור התשדיר בשינויים מסויימים, כך שבסופו של יום כלל נוסח התשדיר את המילים הבאות: "**מיום ראשון נשלחת לכל בית בישראל הצעת הסכם ז'נבה**". הא ותו לא. בית המשפט השמיט מנוסח התשדיר, בין היתר, את המילים "**אתם תשפטו בעצמכם**"

---

80 בג"ץ 606/93 **קידום יזמות ומו"לות (1991) בע"מ נ' רשות השידור ואח'**, פ"ד מח(2) 1 (1994), בעמ' 17 (כבוד השופטת דורנר), בעמ' 29 (כבוד השופט חשין).

81 מדובר בהפרה של כלל 7 לכללי רשות השידור (תשדירי פרסומת והודעות ברדיו), התשנ"ג-1993, שקבעו לעניננו:

"פרסומת אסורה לשידור אם, לדעת המנהל הכללי, היא כוללת אחד מאלה:

(1) ...

(2) תעמולה מפלגתית, או תשדיר בענין השנוי במחלוקת פוליטית או אידיאולוגית בציבור, לרבות בדרך של קריאה לשינוי חקיקה בנושאים אלה;..."

82 בג"ץ 1893/92 **רשף נ' רשות השידור**, פ"ד מו(4) 816 (1992).

83 **עניין ח.ל חינוך לשלום**, בפסקה 8 לפסה"ד. בית המשפט שב ואישר הלכה זו ב**עניין המפקד הלאומי**.

בנימוק שתוספת זו חוצה את הקו האינפורמטיבי, מעודדת ומזמינה התייחסות לגופו של ההסכם.

82. בפסיקה מאוחרת יותר, בעניין **המטה להצלת העם והארץ**[84], בה נדון תשדיר פרסומת מסחרית למכירת נרות זיכרון לזכר פינוי גוש קטיף, הושם דגש על הצורך לצמצם כל דריסת רגל לנושאים השנויים במחלוקת, בפרסומות המסחריות ברדיו ובטלויזיה. בית המשפט התיר פרסום אינפורמטיבי בלבד אשר לשונו "**מוזיאון גוש קטיף ייפתח... ויכלול מצגת על תולדות הגוש; מבקשים תרומות שניתן להעבירן ל...**" או כיוצ"ב. כך, ההלכה היא כי תשדיר פרסומת העוסק בעניין פוליטי, השנוי במחלוקת בציבור, יכול שיהא מותר לשידור, ובלבד שהוא יהא אינפורמטיבי גרידא.

83. בעניין בצלם[85] נקבע כי "**"קריאתה של רשימת הילדים ההרוגים, עם שנכמר עליהם הלב מאוד, היא למטרה פוליטית ולא למידע גרידא. מטרתה, שאין צורך בחכמת הנסתר כדי לעמוד עליה. היא להביא את הציבור לגרום לממשלה להפסיק את לחימת צה"ל בעזה, בשל האבידות לאוכלוסיה האזרחית שם ובמיוחד ילדים. הניתן לומר כי דבר זה – קרי, המשך הלחימה – אינו שנוי במחלוקת פוליטית? גם במבחן הרכיב הדומיננטי, שכאמור יש לפרשו בצמצום, כדי למנוע את חלחולו של השטף הפוליטי אל הפרסומת – רכיב זה בעניינו, ובחינת פשיטא, הוא השכנוע הציבורי-פוליטי, והאמירה כאילו במידע גרידא עסקינן אינה יכולה להתקבל על הדעת, בכל הכבוד. יפים לכאן דברי השופטת שטרסברג-כהן בעניין גוש שלום שהבאנו מעלה; ההקשר ברור כשמש בצהרי היום. ... נחזור ונאמר: עניינים פוליטיים מעין אלה, אין מקומם בפרסומת, ... וכל המצמצם הרי זה משובח...**". כן, הוסיף כב' השופט הנדל כי "**פן נוסף של ההקשר, שבעיניי מקל על ההכרעה כאן, הוא עיתוי הפרסום – זמן לחימה. אין בכך כדי לקבוע כי העיתוי מהווה כשלעצמו תנאי. ברם הוא מעצים לא רק את מטרת התשדיר אלא גם את משמעותו האובייקטיבית.**"

84. ב**עניין האגודה לזכויות האזרח בישראל**[86] אמנם נדון תשדיר שאינו "פוליטי" במובן מפלגתי[87] (בלשונו של כב' המשנה לנשיאה השופט רובינשטיין), אך אומץ באותו העניין מבחן העזר של "התשדיר ההפוך": בבחינת תשדירים או אמירות בתשדירים "החשודים" בעיסוק בנושאים השנויים במחלוקת בציבור, יש רלבנטיות, בין היתר, לבחינת "התשדיר ההפוך". היינו, האם ניתן להתיר שידור תשדיר פרסומת המצדד בעמדה נוגדת, והמעביר מסר שונה ואף הפוך למסר המבוקש, ובמילותיו של בית המשפט הנכבד:

> **"מבחן "התשדיר ההפוך", אותו הציעה המשיבה, יכול לשמש כמבחן עזר לשם כך – קרי, האם ניתן להעלות על הדעת, בגבולות הסביר, "תשדיר הפוך", אשר תועלה בו עמדה פוליטית-חברתית-ציבורית מנוגדת, וממילא שנויה מחלוקת."**

85. אם כן, הפסיקה מביעה חשש ממצב שבו תשדירי פרסומת בטלויזיה וברדיו בעניינים השנויים במחלוקת בציבור, ישודרו דווקא על ידי בעלי דעה מסויימת בציבור, וללא איזון

---

84 **עניין המטה להצלת העם והארץ**, בעמ' 817.

85 בג"ץ 5228/14 **בצלם - מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים נ' רשות השידור** (פורסם בנבו, 13.08.2014) פסקה כז' לפסק דינו של כב' השופט א' רובינשטיין, והערת כב' השופט הנדל אליה הצטרף א' שהם.

86 בג"ץ 1169/17 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו** (פורסם בנבו, 13.09.2017)

87 יחד עם זאת, באותו המקרה נקבע בחוות דעתו של המשנה לנשיאה רובינשטיין, לגבי חלק מההתבטאויות כי מדובר ב"מקרה גבולי" מבחינת היותן שנויות במחלוקת הציבורית, וכי ככלל, במקרי גבול יש להעדיף את חופש

על ידי בעלי דעה נוגדת או שונה. במצב דברים זה יהפוך "בעל המאה לבעל הדעה". יחד עם זאת, תשדיר פרסומת העוסק בעניין השנוי במחלוקת בציבור, יכול שיהא מותר לשידור, ובלבד שהוא יהא אינפורמטיבי גרידא.

86. אולם, גם בעניין פרסומת יישומה של ההוראה בדבר איסור על שידור "תעמולה מפלגתית" או פרסומת הכוללת מסרים פוליטיים או ציבוריים השנויים במחלוקת, בתקופה הקרובה לבחירות שונה מהיישום בתקופה רגילה. גם כאן, אף אם שידור מסוים "בתקופה הרגילה" עשוי היה שלא להיחשב תעמולה מפלגתית, הרי שבתקופה הקרובה לבחירות אותו השידור יכול להיחשב כפסול לשידור.

87. על האמור יש להוסיף, כי לאחרונה נקבע לעניין תשדירים בהשתתפות נבחרי ציבור (שרים, סגני שרים וחברי כנסת)[88] **נכנסים על פני הדברים לגדר סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה והם אסורים** פרט למקרים חריגים:

> **"הנה כי כן מכאן ולהבא אין לבצע עוד תשדירים בהשתתפות נבחרי ציבור, אלא במקרים חריגים שבחריגים שבהם: השתתפות כזו חיונית לעניין בו מדובר ומקדמת אותו כלשעצמו, אין בנמצא חלופה סבירה ומידתית אחרת, והשידור קיבל מראש את אישורו של היועץ המשפטי לממשלה. גם במקרה כזה האישור יינתן רק לאירוע בודד ולהעברת מסרים מצומצמים בלבד, מוגבלים בכמות, בזמן ורק במדיה של רדיו. רק בדרך זו ניתן יהיה לומר כי הפרסום איננו לוקה בפגם של תעמולת בחירות אסורה, שכן אחרת הName Recognition - וה-Voice Recognition עלולים לקבע תודעה וליתן יתרון לנבחר הציבור המשתתף בתשדיר על פני מתחריו בבחירות הכלליות, או בפריימריז. בכך יש פגיעה בשוויון בזכות לבחור ולהיבחר ..."**

88. נזכיר, כי סעיף 2א לחוק התעמולה נועד בין היתר, לצמצם את היתרון המובנה שיש לנבחרי ציבור מכהנים בהתמודדותם לכהונה נוספת. התפארות נבחר ציבור מכהן בפרויקטים שטרם בוצעו, על דרך של פרסומים רשמיים, סוטות מהתכלית האמורה[89].

89. **בעניין עו"ד בן מאיר**[90] נקבע מבחן עזר נוסף לבחינת מרכיב התכלית הדומיננטית בעיני הבוחר הסביר, ככל שמדובר בפרסומים מטעם רשות ציבורית. **מבחן אמינות הפרסום ודיוק העובדות הנזכרות בו:**

> **"אי דיוק בנכונות המידע המובא בפרסום, עריכה מגמתית של נתונים מהותיים, השמטה של פרטים, אשר עשויים להשפיע על המסרים המובאים בפרסום – כל אלה עלולים אף הם להעיד על התכלית התעמולתית המונחתת בבסיס הפרסום, ולהעיב על ניסיונות להציג כבעל ערך אינפורמטיבי שימושי לציבור גרידא".**

ובהמשך:

> **"לעמדתי, למבחן עזר חדש ונוסף זה משקל משמעותי, שכן הכללתם של נתונים מגמתיים, שאינם מדויקים, מעידה על קלישות הערך האינפורמטיבי והשימושי שיש לציבור בפרסום**

הביטוי ולא לפסול אמירות אלה לשידור. עם זאת נראה כי בעניינים פוליטיים בהם עסקינן, לרוב קשה לראות את התשדירים כמקרים גבוליים במובן האמור, ובפרט שעה שהם מקדמים מועמד או מפלגה אלה או אחרים.

88 תב"כ 2/21 **רמי כהן נ' מירי רגב ומשרד התרבות והספורט** (פורסם בנבו, 18.4.2018) מפי כב' השופט חנן מלצר המשנה לנשיאת בית המשפט העליון ויו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21, בקשר לתשדירי רדיו בקולה ובציון תפקידה של ח"כ מירי רגב המזמינה את הציבור לחגיגות ה-70 למדינת ישראל. ר' במיוחד פסקאות 44- 45.

89 ער"מ 9/21 **אריה גאולה נ' חיים חפצדי** מפי כב' השופט חנן מלצר המשנה לנשיאת בית המשפט העליון ויו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21, (30.10.18) בפסקה 12.

90 תב"כ 3/21 **עו"ד שחר בן מאיר נ' השר נפתלי בנט ואח'** (פורסם בנבו, ניתן ביום 20.1.19) מפי כב' השופט חנן מלצר יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-21 –בחירות לראשות הממשלה. סעיפים 30-29.

מעין זה, ועל האפשרות כי תכליות אחרות, המונעות משיקולים תעמולתיים, עומדות מאחורי הפרסום."

90. באותו עניין אומץ הקבוע בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה לעניין זה וקבע כי פרסום כאמור יאושר מראש בידי היועץ המשפטי של המשרד הרלבנטי. פרסומים מהסוג הנ"ל שלא יינתן להם אישור מראש של היועץ המשפטי כקבוע בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה – ייחשבו לכאורה ככאלה שאינם עומדים בדרישות סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, על כל הנפקויות העלולות להיות לכך[91].

91. בנוסף צויין, כי בתשדיר הייתה הפניה לאתר משרד החינוך ובאתר היה קישור לתשדיר, ואולם באתר היה כבר זיהוי של השר הממונה עם היוזמה, שבמוקד התשדיר. בהינתן אופיים התעמולתי של התשדיר ושל ההפניות, ומכוח העובדה כי הפקתם והפצתם נעשו מכספי ציבור ותוך שימוש בנכסי ציבור – נקבע, כי התשדיר וההפניות היו בבחינת תעמולת בחירות אסורה[92].

92. כן בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה לקראת הבחירות לרשויות המקומיות[93] הובהר, כי במסגרת פרסומים מטעם הרשות המקומית אין מקום לייחס לנבחרי ציבור פעולות של הרשות. מטעמים אלו הפצת מידע לציבור מטעם הרשות אינה פסולה כשלעצמה, אולם אין לכרוך אותה עם פרסום שמו של ראש הרשות המקומית או נבחר ציבור. הבחינה היא דו שלבית: האם תוכנו הדומיננטי של הפרסום אינפורמטיבי או תעמולתי. בשלב השני, תיבחן תרומתם האינפורמטיבית של ציון שמו או פרסום תמונתו של נבחר הציבור לפרסום. מקום בו יש ספק, יש להימנע מהפרסום. כן, הנחה משרד הפנים כי במהלך ששת החודשים שקודמים למועד הבחירות לא יפורסם פרסום בשמו או בתוארו של נבחר הציבור או שכולל את תמונתו וכי כל פרסום מטעם הרשות המקומית יועבר לאישור היועץ המשפטי לרשות המקומית. נראה, כי האמור רלבנטי לענייננו מכוח היקש.

<u>ו. תעמולת בחירות בערב יום הבחירות וביום הבחירות עצמו</u>

93. כאמור, סעיף 129 לחוק הבחירות קובע, כי משעה שבע בערב ביום שלפני יום הבחירות ובכל יום הבחירות לא תהא תעמולת בחירות, בין היתר, על ידי שידורים ברדיו ובטלוויזיה.

94. איסור זה נדון בעקבות פנייתה של חברת החדשות של ערוץ 2 אל יו"ר ועדת הבחירות, בשאלה האם ניתן במסגרת כתבה עיתונאית לשדר קטעים קצרים - בני מספר שניות - משידורי התעמולה של המועמדים, במהדורת החדשות של ערב יום הבחירות. בתשובתו של עוזר יו"ר ועדת הבחירות (על דעת היו"ר) לחברת החדשות נאמר, כי בהתאם לסעיף 129 לחוק הבחירות אסורה תעמולת בחירות ברדיו ובטלוויזיה החל מהשעה 7 בערב יום הבחירות. הוראה זו הינה בבחינת דין מיוחד לערב יום הבחירות, המוסיף איסור ספציפי על האיסורים המנויים בחוק הבחירות ובחוק התעמולה. אשר על כן, יחול איסור זה גם על

---

91 שם, סעיף 32.

92 שם, סעיפים 36 ו-38.

93 ר' חוזר המנהל הכללי המיוחד 5/2018 הנחיות היועץ המשפטי לממשלה לקראת הבחירות לרשויות המקומיות מיום 17.4.18, פורסמו באתר משרד הפנים - http://www.moin.gov.il/Pages/fatherSonView.asp , עמ' 7 להנחיות.

שידורים של קטעים - אף אם קצרים הם - משידורי התעמולה ששודרו מטעם המועמדים במסגרת מערכת הבחירות ואף אם הדבר נעשה במסגרתה של כתבה עיתונאית[94].

95. כן, בהקשר זה, יום לפני יום הבחירות, קבע יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, א' רובינשטיין כדלקמן: "**מצויים אנו ביום האחרון לתעמולת הבחירות, וכל דברי אנשי המערכת הפוליטית יהיו שידורי תעמולה, באופן הבולט ביותר; על כן ניתן בזה צו כי לא ישודרו אירועי בחירות, כמו מסיבות עיתונאים, שבהם ניתנים נאומים והצהרות להבדיל מדיווח חדשותי על ידי הכתבים על דברים שנאמרים באירועי הבחירות, שהוא כשלעצמו לגיטימי. האמור בא כדי לכבד את החוק כמות שהוא ולהקפיד על קיומו.**"[95].

96. ובעניין אחר הוסיף על היחס בין סעיף 5 לחוק התעמולה וסעיף 129 לחוק הבחירות:

> **"עוד אוסיף, כי בתשובתה אין המשיבה מבחינה בין האיסור שבסעיף 5(א)(1) לחוק דרכי תעמולה לאיסור שבסעיף 129 לחוק הבחירות לכנסת, והגם שבמהות ההבדל דק, ברי כי ישנו "הבדל דרגה" בכוונת המחוקק, שהיא להחמיר בליל הבחירות וביומו."** [96]

97. איסור זה אף נדון על ידי כב' השופטת ח' מרים לומפ (בית משפט השלום בירושלים) בהחלטה שניתנה בעניין קובלנה פלילית אילנה דיין[97]:

> **"הנה כי כן, הרי שתוכן המשדר, אף אם לא נתכוון להיות כזה, הוא בעל פוטנציאל ממשי להשפיע על נקודת מבטו של הבוחר ועל דעתו בבחירת המועמד הראוי לטעמו, ומשכך הוא בבחינת תעמולת בחירות. שידור תעמולת הבחירות בערבו של יום הבחירות, בשעה בה שוחד המשדר, אסור לפי חוק הבחירות לכנסת. יצוין, כי ניתן להימנע לחלוטין מהאיסור שבפרסום, לו היו בוחרות הנאשמות להקרין את המשדר יממה קודם למועד השידור המקורי, או למצער מספר שעות לפני ששודר בפועל. מדובר בתשדיר שנוצר במיוחד ליום הבחירות. למועד שידורו חשיבות לא מבוטלת לצורך סיווגו כתעמולת בחירות (פרשת זוילי, עמ' 706).**
> **לאור האמור, דומה כי לא יכול היה להיות ספק בדבר טיבו של המשדר ושומה היה על הנאשמות להימנע משידורו, זאת אף אם רק נתעורר בליבן החשד שמא מוצנעת בו תעמולת בחירות:**
> **"...לגישתי יש לנקוט בכל הנוגע לתעמולת בחירות אסורה בגישה מחמירה, ולא לאפשר את פרסומו- בבחינת "אם יש ספק אין ספק"..." (תר"מ 53/20 סיעת "רק ראשון בראשות דב צור" נ' עו"ד ליאל אבן-זהר (28.7.13), פס' 10)."**

---

94 מכתבו של עו"ד נמרוד קוזלובסקי, עוזר ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית, אל עו"ד ישגב נקדימון, מיום 5 בפברואר 2001, קובץ החלטות לכנסת ה-16- הבחירות לראשות הממשלה, בעמ' 32).

95 קובץ החלטות לכנסת ה-19, בעמ' 73 (ניתן ביום 21.1.13).

96 תב"כ 54/19 **ניצן נ' שידורי קשת**, 101 פסקה ח בעמ' 103 (פורסם בקובץ החולטות לכנסת ה-19, ניתן ביום 17.2.13).

97 קובלנה פלילית אילנה דיין, בפסקה 53.

98. מהאמור עולה, כי על המורשים לשידורים להנחות את המגישים "**כי סיקור חדשותי בליל הבחירות וביומו הוא כלשונו "סיקור חדשותי" ולא מעבר לכך.**"[98] בעניין זה, דומה, כי אין מקום לשדר ראיונות עם מועמדים מרשימות שונות או אירועי בחירות כמו מסיבות עיתונאים ונאומים בערב יום הבחירות ויום הבחירות עצמו.

99. בהנחיותיו של כב' המשנה לנשיאה ת' מלצר בנוגע לשידורים ביום הבחירות לכנסת, הודגש, כי ערוצי השידור רשאים לשדר דיווחים חדשותיים על יום הבחירות, ואף לצלם את המועמדים בוחרים, ללא כל דברי תעמולה וללא הצגת "פתק הצבעה". ואולם, ראיונות עם מועמדים אסורים הם, שכן דבריהם יהיו בחזקת תעמולה שאסור לשדרה ברדיו ובטלוויזיה[99].

<u>ז. איסור מתן ביטוי לדעות אישיות של המורשה לשידורים</u>

100. סעיף 46(ג) לחוק הרשות השניה, קובע:

> "**מורשה לשידורים לא יתן בשידוריו, בין במישרין ובין בעקיפין, בין בכתב ובין בדרך הבעה אחרת, כל ביטוי לדעותיו האישיות, ואם הוא תאגיד - לדעות מנהליו או לדעות בעלי העניין בו.**"

101. סעיף 5 לכללי הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (אתיקה בשידורי טלויזיה ורדיו), התשנ"ד-1994 (להלן - "**כללי האתיקה בשידורים**") שכותרתו "**אי משוא פנים**", קובע:

> "**(א) לא יעשה בעל זיכיון שימוש לרעה במעמדו, בתפקידו או בכוחו לשדר או להימנע מלשדר.**
>
> **(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), יקפיד בעל זיכיון שלא יהיה בשידוריו כדי לקדם, במישרין או בעקיפין, את עניינם האישי, הכלכלי או הציבורי, שלו או של מנהל או בעל ענין בו, למעט אם קידום ענין כאמור הינו תוצאה נלווית הכרחית לשידור המשודר שלא מתוך מטרה לגרום לקידום כאמור.**
>
> **(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על תשדירי פרסומת המשודרים בהתאם להוראות כל דין.**"

102. ועוד יוזכר לענייננו סעיף 6 לכללי האתיקה בשידורים, שעניינו "**אובייקטיביות בשידור**":

> "**בעל זיכיון יבחין בשידוריו הבחנה ברורה בין דיווח עובדתי לבין הבעת דעה, פרשנות או ניתוח של מידע.**"

103. הוראות אלה מחייבות את המורשים לשידורים לאורך כל ימות השנה. עם זאת, בתקופה הקודמת לבחירות או לבחירות מקדימות יש להקפיד שבעתיים, כי תישמר האובייקטיביות בשידור וכי לא ישתרבבו דעותיו האישיות של המורשה לשידורים (לרבות מנהליו ובעלי ענין בו) אל תוך שידוריו.

---

98 פורסם **בקובץ החלטות לכנסת ה-19, ווינקלר נ' רשות השידור**, בעמ' 105 (ניתן ביום 17.2.13). באותו העניין נקבע כי: "**אך בסופו של יום, ספק אם ניתן לומר שהעיסוק בסוגיית מינויו של מר כחלון במסגרת התכנית גלש באופן עוצמתי ממסגרת של עיסוק חדשותי לתעמולת בחירות אסורה, באופן המצדיק התערבות. עם זאת דומה שהנהלת רשות השידור צריך שתנחה את המגישים היטב, כי סיקור חדשותי בליל הבחירות וביומו הוא כלשונו "חדשותי" ולא מעבר לכך. עוד אעיר, כי ספק אם היה מקום לשדר את הקטע הקצר מן הראיון (המוקלט) עם מר כחלון עצמו.**"

99 מכתבו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 לערוצי השידור בטלוויזיה וברדיו, מיום 9.4.19, "**השידורים ביום הבחירות לכנסת- דגשים**".

ח. <u>חובת האיזון ומתן זכות תגובה</u>

104. סעיף 47 לחוק הרשות השניה, שכותרתו "**מתן אפשרות תגובה**" קובע:

> **"(א) מורשה לשידורים יבטיח כי בשידור בענייני היום שלתכנו יש משמעות ציבורית יהיה ביטוי נאות לדעות שונות הרווחות בציבור.**
> **(ב) המועצה תקבע כללים בדבר מתן אפשרות תגובה באופן ההולם את נסיבות העניין, למי שנפגע או עלול להיפגע במישרין מהשידורים."**

105. כלל 7 לכללי האתיקה בשידורים, מוסיף בעניין זה כדלקמן:

> **"בנושא בעל משמעות ציבורית, ייתן בעל זיכיון בשידוריו ביטוי נאות ומאוזן לדעות השונות הרווחות בציבור ולא יעדיף דעה מסויימת על פני דעה אחרת."**

106. בתקופת בחירות קיימת חשיבות רבה להקפיד על חובת האיזון. קיום חובה זו הינו תנאי הכרחי לעמידת השידור בהוראות החוק וכללי האתיקה בשידורים. אכן "**שוויון והוגנות היו כעמוד האש וכעמוד הענן להנחותנו יום ולילה, ולא נתיר לסטות מהם לא הימין ולא השמאל**".[100] עם זאת, גם שידור שבו נשמרה חובת האיזון יכול שיהווה תעמולת בחירות אסורה, בהתאם למבחנים שנסקרו לעיל[101].

107. חובת האיזון חלה על כל מורשה לשידורים בשידוריו הוא, ואל לו להסתמך על האפשרות, כי מועמדים מסוימים יקבלו במה בערוצים אחרים, לצורך קיום חובת האיזון[102].

108. לעניין חשיבותן של חובות האיזון וההגינות כתב כבי השופט חשין במכתבו ליו"ר הכנסת ואחרים, בו סיכם את לקחי הבחירות המיוחדות לראשות הממשלה[103]:

> **"משקלם המכריע של אמצעי התקשורת בעיצוב דעת הקהל, מחייב כי שידוריהם ישקפו את מיגוון הדעות וישמשו בימה הוגנת לכלל המועמדים. נזכור עם זאת, כי איזון והגינות אין משמעם שוויון מוחלט, בודאי לא שוויון באותו שידור עצמו. האיזון וההגינות ניתנים לבחינה לאורך זמן, וכך יש לשופטם."**

109. וכדבריו של כבי השופט ג'ובראן:

> **"עליכם לוודא ולהקפיד כי תוכן השידורים עליהם אתם אחראיים, ברמת המאקרו, יציגו לצופה הבוחר מגוון עמדות מצדדים שונים של הקשת הפוליטית. חשוב לוודא כי לא רק מפלגות השלטון יקבלו במה ואפשרות להציג את האידיאולוגיה הפוליטית שלהם לבוחרים. עלינו לזכור, כי קיימות גם מפלגות קטנות, ומגזרים שלמים כדוגמת המגזר – הערבי שיש לו עניין רב בבחירות ובתוצאותיהן, וחלק מתפקידכם – הוא לשמור שהשוויון יישמר גם ביחס למפלגות וקבוצות המיעוט באוכלוסייה. גישה זו מתיישבת אף עם החשיבות הרבה שאני רואה בתקשורת ובמתן במה לשיח הפוליטי בתקופת הבחירות במטרה שציבור הבוחרים יבחר על פי צו מצפונו ובאופן רציונאלי. עלינו לעשות כל שביכולתנו, שבפני משפחה הצופה יחד לאחר ארוחה בחדשות הערב, תיפרש התמונה המלאה ביותר."**[104]

---

[100] _קובץ החלטות לכנסת ה-16 - בחירות לראשות הממשלה, עמ' 28.

[101] _**עניין זוילי**, בעמ' 716.

[102] _עמדת השופט מצא בתדריך שניתן על ידו ביום 8.2.99.

[103] _קובץ החלטות לכנסת ה-16 - בחירות לראשות הממשלה, עמ' 156, בעמ' 161.

[104] _מכתבו של כבי השופט ג'ובראן אל הרשות השניה ואח', מיום 22 לפברואר 2015, שכותרתו "שוויון בין המועמדים בסיקור חדשותי בתקופת הבחירות". פורסם ב**קובץ החלטות והנחיות לכנסת ה-20 - בחירות לראשות הממשלה**, עמ' 361, בו הובא קטע מנאומו בכנס תקשורת שנערך לקראת הבחירות לכנסת.

הצורך במתן ביטוי לדעות נוגדות על ידי אמצעי תקשורת שב ועולה גם בהחלטות נוספות שניתנו בנושא.[105]

110. בשים לב לאמור, חשיבות יתרה יש ליתן בתקופה זו לזכות התגובה. נושא זה הוסדר בפרק ד' לכללי האתיקה בשידורים (מכח סעיף 47(ב) לחוק הרשות השניה, שצוטט לעיל):

"9. הגדרות
בפרק זה -
"נפגע" - אדם אשר בעל זיכיון שידר משדר הפוגע בו, ובמקרה של אדם שנפטר- קרובו;
"פגיעה" - נזק ממשי, לרבות חשש רציני לנזק ממשי, לגופו של אדם, לרכושו, לשמו הטוב, לכבודו או לפרטיותו;
"תגובה" - הכחשה, תיקון או הבהרה של פרט לא נכון, מטעה או לא מדוייק, או של דברים שהוצאו מהקשרם.

10. זכות התגובה
(א) בעל זיכיון העומד לשדר משדר אשר יש בו לכאורה משום פגיעה באדם, ינקוט צעדים סבירים כדי לברר ולקבל את תגובתו של האדם לפני השידור ולשדר את התגובה ביחד עם המשדר הפוגע בכפוף לאמור להלן בסעיף זה.
(ב) נפגע רשאי לפנות אל בעל הזיכיון תוך זמן סביר ממועד השידור כדי למסור לו את תגובתו ובעל הזיכיון ישדר את התגובה בכפוף לאמור להלן בסעיף זה.
(ג) התגובה תנוסח בקצרה, בתמציתיות ובאופן ענייני; תגובה אשר לא תנוסח באופן האמור, רשאי בעל הזיכיון להחזירה לנפגע כדי שינסחה באופן האמור או לשדרה באופן מקוצר ומתומצת ובלבד שלא יהיה בקיצור או בתימצות כדי לשנות את תוכנה.
(ד) בעל הזיכיון ישדר את התגובה במשדר המתאים הקרוב ביותר האפשרי בנסיבות העניין, במועד ובהבלטה דומים ככל האפשר לאלו שבהם שודר המשדר הפוגע.
(ה) בעל זיכיון העומד לשדר משדר אשר יש בו לכאורה משום פגיעה חמורה באדם, ובמיוחד משדר הכולל תחקיר לגבי אדם מסויים או מספר בני-אדם, ינקוט צעדים סבירים כדי לתת לנפגע הודעה על קיום המשדר ובזמן סביר מראש, ויקצה במסגרת המשדר זמן סביר, בנסיבות העניין, להופעת הנפגע ולהצגת עמדתו בנושא הפגיעה.
(ו) נפגע הסבור כי משדר פגע בו פגיעה חמורה, או כי יש טעם מיוחד אחר לכך, רשאי לבקש מבעל הזיכיון ששידר את המשדר כי יקצה זמן שידור סביר בהתאם לנסיבות העניין, במועד ובהבלטה דומים ככל האפשר לאלו שבהם שודר המשדר הפוגע, להופעת הנפגע ולהצגת עמדתו באשר לנושאו של המשדר הפוגע; בעל זיכיון ישקול כל בקשה למתן תגובה כאמור, בהתחשב בחומרת הפגיעה בנפגע וייענה לה במידת הצורך והאפשר.
(ז) נדרש בעל זיכיון לשדר תגובה מטעמו של נפגע, יודיע לנפגע את החלטתו המנומקת בהקדם האפשרי בנסיבות העניין. הייתה הדרישה בכתב - תינתן החלטת בעל הזיכיון בכתב.
(ח) בעל זיכיון רשאי להימנע מלשדר תגובה במקרה מן המקרים המפורטים לעיל לאחר ששקל את כל נסיבות העניין ובלבד שראה נימוקים כבדי משקל שלא לשדר את התגובה למרות הפגיעה.
(ט) בעל זיכיון רשאי להביא במסגרת שיקוליו בהחלטתו לפי סעיף קטן זה בין השאר, שיקולים הנוגעים לשידורי טלויזיה ורדיו כגון, חשש לקטיעת רצף המשדרים עקב ריבוי תגובות וכן שיקולים הנוגעים לעניין הספציפי, כגון היות המידע הפוגע נכון בעיקרו."

---

105 ראו למשל החלטת יו"ר ועדת הבחירות, חמשנה לנשיאה (כתוארו אז) כבוד השופט יצחק עמית, במב"כ 1/25 **יש עתיד – בראשות יאיר לפיד נ' ערוץ יחדי ישראלי בע"מ (ערוץ עכשיו 14)** ואחי ("עניין יש עתיד") (יוער, כי האמור בהחלטה בהקשר זה התייחס לאמצעי תקשורת בכללותם מבלי לדון במתויבויות פרטניות החלות על ערוץ שידורים מכוח הוראות חוק הרשות השניה).

111. אדגיש - בתקופת 60 הימים הקודמים לבחירות, המקרים בהם יהיה בעל זיכיון רשאי להימנע מלשדר תגובה (סעיף 10(ח) לכלל האתיקה בשידורים), בנושאים הנוגעים לבחירות, יהיו חריגים ויוצאי דופן.

ט. כללים בעניין סימון תעמולת בחירות שנוצרה או נערכה באמצעים טכנולוגיים ובאמצעות בינה מלאכותית

112. בהתאם להוראות כללי האתיקה בשידורים מוטלת על המורשים לשידורים חובת דיוק בשידורים ואימות המידע. בעניין זה קובע סעיף 8(א) לכללים האמורים, כי מורשה לשידורים לא ישדר ביודעין או ברשלנות דבר שאינו אמת, אינו מדוייק, או מטעה. בנוסף, סעיף 8(ב) לכללים קובע, כי מורשה לשידורים יבדוק את נכונות המידע שהוא משדר במקורות המהימנים ביותר בנסיבות הענין. ההוראות האמורות חלות גם ביחס לפרסום תעמולת בחירות הכוללת מידע מטעה, לרבות מידע הנוצר באמצעים טכנולוגיים ובאמצעות בינה מלאכותית, מבלי שניתן לכך גילוי כנדרש (וראה להלן).

113. סעיף 2א2 לחוק התעמולה קובע חובת גילוי על אדם המפרסם תעמולת בחירות שנוצרה או נערכה באופן מהותי באמצעות אמצעי דיגיטלי מתקדם, לרבות באמצעות בינה מלאכותית (שכונו בחוק "**נחזות עמוקה**"). חובת הגילוי מתייחסת למצבים שבהם תעמולת הבחירות כוללת דמות, מקום, אירוע, מסמך או חפץ העשויים להיחזות כאילו תועדו במקור אף שלא תועדו, כאשר נדרש שהגילוי יציין באופן ברור ובולט כי התוכן שבה לא תועד במקור.

114. בהתאם להודעת עו"ד דין ליבנה, ממלא מקום המנהל הכללי של ועדת הבחירות, מיום 26.7.2026, לצורך יישום הוראות חוק התעמולה ובהתאם לסמכותו לפיו, קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, כבוד המשנה לנשיא בית המשפט העליון השופט נועם סולברג, את כללי הבחירות (דרכי תעמולה) (עמידה בחובת הגילוי לגבי תעמולת בחירות שהיא נחזות עמוקה), התשפ"ו-2026 ("**כללי התעמולה – בינה מלאכותית**").

115. לפי כללי התעמולה – בינה מלאכותית וכפי שפורט בהודעה האמורה:

> **"הודעת הגילוי עשויה לבוא בשתי דרכים: ציון שהתוכן (או החלק המתאים מתוכו) נוצר באמצעי דיגיטלי ולא תועד במקור, או נערך דיגיטלית תוך שינוי מהותי, לפי העניין; או סימון בסמליל שמופיע בתוספת לכללים (למעט לגבי תוכן קולי).**
> **הכללים מונים דרישות להצגה ברורה ובולטת של הודעת הגילוי. בין השאר, הודעה בכתב תהיה על רקע חלק, במיקום בולט בעל ניגודיות גבוהה, בגודל של 5% לפחות מגובה התוכן, בגופן קריא וברור ובשפת התוכן של תעמולת הבחירות. בסרטון תופיע ההודעה לכל אורך הסרטון. בתוכן קולי בלבד תישמע הודעת הגילוי בתחילת התוכן ובסופו, בבירור, בעוצמה ובבהירות שאינן שונות מהותית משאר התוכן, ובשפה זהה לשפת התוכן או לרובו."**

116. פרסום תעמולת בחירות שנוצרה באמצעות בינה מלאכותית או נערכה כאמור, ללא גילוי בהתאם לכללי התעמולה – בינה מלאכותית עלול להיחשב להפרה של החוק, על כל המשתמע מכך, וכן הפרה של הוראת סעיף 8 לכללי האתיקה בשידורים.

117. בהקשר זה יצוין, כי בהתאם לפסיקה האחריות והחובות הנובעות מדיני התעמולה אינן מצטמצמות בהכרח למזמין התעמולה בלבד, אלא עשויות לחול על כל הגורמים המעורבים בשרשרת הפרסום וההפצה, לרבות גופי השידור שבמסגרת שידוריהם מוצגת התעמולה. בהתאם, גוף או פלטפורמה המאשרים ומציגים תוכן תעמולתי כפופים לחובות

אלו, והדין החל על המפרסם המקורי עשוי לחול גם על הגורם שבמסגרתו מתפרסם התוכן[106].

י. <u>סיכום</u>

118. כפי שהובהר בפתח הדברים, אין בסקירה שלעיל כדי למצות את נושא ההסדרים והמגבלות החלים על שידורי תעמולת בחירות. מן הראוי, כי כל אחד מהמורשים לשידורים יפעל לשם לימוד גדרי החובות החלות בתקופה זו וינחה את עובדיו, כיצד להקפיד על שמירתן של חובות אלה.

119. עם זאת, אני תקווה, כי סקירה זו תסייע בידכם בשמירת הוראות הדין בכל הנוגע לתקופת הבחירות לכנסת, על הצד הטוב ביותר.

אני עומד לרשותכם להבהרות ולהתייעצות ככל שיידרש.

בברכה,

אופיר ביתן, עו"ד
היועץ המשפטי

העתק: כבוד המשנה לנשיא בית המשפט העליון, השופט נועם סולברג, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26
עו"ד דין ליבנה, מ"מ מנכ"ל ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה- 26
עו"ד יפעת סימינובסקי, היועצת המשפטית לוועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26
מר מרדכי מרדכי, יו"ר מועצת הרשות השנייה
מר אורי שרף, מנכ"ל בפועל, הרשות השנייה
עו"ד מיכל גרוס, הלשכה משפטית, הרשות השנייה
גב' ורד עזרא, ראש אגף טלוויזיה, הרשות השנייה
מר אורן טל, ראש אגף רדיו, הרשות השנייה

---

106 לעניין זה ראו בין היתר: <u>תב"כ 8/21 **עו"ד שחר בן מאיר נ' מפלגת הליכוד**</u> (27.02.2019); וכן <u>תב"כ 27/21 **סיעת ישראל ביתנו נ' שמיר מערכות ומפעלים בע"מ**</u> (26.03.2019)